

يانان ياشيل

سئچيلميش و يئنى تاپيلميش اثرلر

حبيب ساهر

درلهين: رسول يونان

یانان یاشیل

یانان یاشیل

حبیب ساھرین سئچیلیمیش اثرلری

درلهین

رسول یونان

نشر افکار

ساهر، حبیب، ۱۲۸۲ - ۱۳۶۴.

یانان یاشیل / حبیب ساهرین سئچلمیش اثرلری؛ درله‌ین رسول یونان.
تهران: نقد افکار، ۱۳۸۷. ۴۱۶ ص.

ISBN: 978-964-8910-82-7

شعر ترکی - ایران - قرن ۱۴. یونان، رسول، ۱۳۴۸ - گردآورنده

۱۳۸۷ ۲ س ۲۷۵ س / PL ۳۱۴

۱۳۰۳۵۴۸ ۸۹۴ / ۳۶۱۱

نشر افکار

www.nashreafkar.com

یانان یاشیل

گزیده‌ای از آثار حبیب ساهر

گردآوری: رسول یونان

صفحه‌آرا: فرشته هوشمندی

لیتوگرافی و چاپ: طیف نگار؛ صحافی: مهرگان

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه؛ نوبت چاپ: اول ۱۳۸۸

بها: ۶۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۹۱۰-۸۲-۷ ISBN: 978-964-8910-82-7

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، نرسیده به بیج شمیران، کوی نوبخت، شماره ۱۰، واحد ۱

تلفن: ۷۷۶۰۳۲۱۲ - ۷۷۵۱۰۹۸۳

خزان گونونده، بو سس ده كۆچلرین سسی دیر...
سنین اوزون، او گۆزونده، یانان یاشیل ایشیغی
اورکله هر نه قدر سنوسم، ای عطیرلی گلین
بو گون ندنسه حیاتییم زهرله نیب، چوروموش
اینان، نه اوده، نه بزه کلی اتوین، نه ده عشقین
منیم گۆزومده، دنیزده یانان گونه دیمز

پاییز ماهنیسی

ایچینده کیلر

- اونوتمادان یازدیم..... ۱۷
- درینلیک اووچوسو ۱۹
- حبیب ساهر آینالاردا..... ۲۵**
- گۆزلیکلر شاعیری / م.ع. فرزانه ۲۷
- معنویت صاحبی اولان شاعیر / دوکتور حسین محمدزاده صدیق ۳۱
- سوواریلیمیش پولاد تک / گنجعلی صباحی ۳۴
- حبیب ساهرین خاطیری / کاظم سادات اشکوری ۳۷
- ساهر؛ دونیانین تکجه مهربان معلیمی / دکتر جواد مجابی ۳۸
- یاشاییش شعر کیمی ساده و سئحیرلی / مفتون امینی ۳۹
- حبیب ساهر اسیر ائلترین شاعیری / احمد پوری ۴۰
- ساهر بؤیوک اونجول / شمس لنگرودی ۴۲
- موباریز شاعیر / ائل اوغلو ۴۴
- قوجا حبیب / عمران صلاحی ۴۶
- ساهرین آردینجا گئجه نین سسی ... / دکتر حمید نطفی ۴۸

۵۱	شعرلر.....
۵۳	سۇيىلە تانرى.....
۵۵	آتلىلار.....
۵۷	يورد ماھنىسى.....
۵۹	ھايات شىرىندىر.....
۶۰	سەھنە سارى.....
۶۲	آرازىن سويو.....
۶۴	مىندىن سلام دىيىن گۈزەل تىرىزە!.....
۶۶	گۈلمە.....
۶۸	گىجە كىچىمىش يارىدان.....
۷۰	سون سۆز.....
۷۲	يولدىن كىنار.....
۷۴	كىند ماھنىلارى.....
۷۶	سۇگىلىم.....
۷۸	پايىزىن اىلك گونلرى.....
۷۹	آنا سىسى.....
۸۰	قافقاز يوللارىندا / بىر پارچا.....
۸۲	۱۹۴۵ - جى ايلدە.....
۸۴	گىجە ايشىقلارى.....
۸۵	بىر توخوجو قىزا.....
۸۷	باسقىن.....
۸۹	آخشامچاغىدىر.....
۹۱	زامانىن سىررى.....
۹۴	سازاق اسدى.....
۹۵	خزانلار.....
۹۸	آرزو.....
۹۹	ھاياتدىر آخار چىشمە.....
۱۰۱	گىج يازىچى.....

- ۱۰۵.....قورخما!
- ۱۰۶.....قووالا دوشمانلاری!
- ۱۰۸.....وطنین ماتمینده
- ۱۱۱.....قانلی پاییز
- ۱۱۳.....حیاتین یوکو آغیردیر، آغیر
- ۱۱۶.....قافلانکیدان چیخدی گون
- ۱۱۷.....اوغولدا بیر دلی یئلر
- ۱۱۹.....شاعیر سلیمان روستمه
- ۱۲۲.....بایاتیلار
- ۱۲۴.....سئوگیدی
- ۱۲۶.....گول دسته سی
- ۱۲۷.....پاییز
- ۱۲۹.....قیش
- ۱۳۱.....یاز
- ۱۳۳.....یای
- ۱۳۵.....چینی فینجان
- ۱۳۷.....بایاتیلار
- ۱۳۹.....جیغاتی
- ۱۴۲.....یورد ماهنیسی
- ۱۴۶.....نه آنلادیق
- ۱۴۸.....گۆزل
- ۱۵۰.....قار یاغیب اوستومه
- ۱۵۲.....کند گۆزلی
- ۱۵۴.....باغدا گول
- ۱۵۶.....ماهنی
- ۱۵۸.....آی
- ۱۶۱.....ماهنی
- ۱۶۳.....بات - بات یئین اوشاقلار
- ۱۶۵.....قوربانلیق

۱۶۷.....	قاراچیلار.....
۱۷۰.....	شعرین سسی.....
۱۷۲.....	کیملر دیر؟.....
۱۷۴.....	گنجه نین سسی.....
۱۷۶.....	ماهنی.....
۱۷۷.....	خرمن اوستو.....
۱۷۹.....	ماهنی.....
۱۸۱.....	سهند داغی.....
۱۸۳.....	آخشام کؤلگه لری.....
۱۸۵.....	ترانه.....
۱۸۶.....	ماهنی.....
۱۸۷.....	بیر غلامین گوناھی.....
۱۹۰.....	ماهنیلار.....
۱۹۳.....	پارک.....
۱۹۶.....	یزیدین سارایی.....
۱۹۹.....	مرشید.....
۲۰۲.....	دمیرلینین آتگینده.....
۲۰۴.....	اینانما.....
۲۰۵.....	اویان، ائی سئوگیلیم!.....
۲۰۷.....	ماکسیم گورگییه.....
۲۰۹.....	بیزیم محله.....
۲۱۱.....	باپاتیلار.....
۲۱۵.....	کئچن گونلر.....
۲۱۷.....	بیر عرب ساراییدیر.....
۲۲۰.....	نهدن.....
۲۲۲.....	بیر آل گونش دوغدو سحر.....
۲۲۶.....	سون سؤز، سون ساز.....
۲۲۸.....	تهرانین یای گنجه لرینده.....

- ۲۳۰.....ياغماسان دا گورولده
- ۲۳۴.....كابوس
- ۲۳۶.....سودا ايشيقلار
- ۲۳۷.....آنه مله برابر
- ۲۳۹.....ای قمر
- ۲۴۱.....كۆلگه له نن قيزيل داغلار
- ۲۴۳.....آنم اوچون
- ۲۴۵.....آين كۆلگهسى
- ۲۴۷.....گنجهلرين نغمهسى
- ۲۴۹.....آرزو
- ۲۵۱.....قریزانتیم گوللری
- ۲۵۳.....چؤل چيچگی
- ۲۵۵.....مئشه لرین قوينوندا
- ۲۵۸.....يارين آتکلری
- ۲۶۰.....آيیل سولار اوسته!
- ۲۶۲.....اوخوما آیهی یأس
- ۲۶۳.....اویانمیش
- ۲۶۴.....دالغالار قابارمیش
- ۲۶۶.....ایشچی
- ۲۶۹.....یول وئر کنچیم
- ۲۷۱.....سون گنجه
- ۲۷۳.....شعرین دیلی
- ۲۷۵.....یوردوموز
- ۲۷۶.....دؤردلوکلر
- ۲۷۷.....پریحان
- ۲۷۹.....زبرجد اولدوز
- ۲۸۱.....سو قیزی
- ۲۸۲.....ساریشین قیز
- ۲۸۴.....خاطیره

۲۸۷.....	گنجه دیر
۲۸۹.....	ناغیل سحرى
۲۹۲.....	آینادا ایشیق
۲۹۴.....	ایکی پنجره
۲۹۷.....	قوملارا جومموش کند
۲۹۹.....	گون
۳۰۰.....	غمه ائتمه گونول!
۳۰۲.....	باى و شاعیر
۳۰۵.....	بابامین یوردو
۳۰۸.....	آی چیخار
۳۱۰.....	قاراچی قیزی
۳۱۲.....	سؤندورمه!
۳۱۴.....	اومید پیکی
۳۱۶.....	آلوانان غروب
۳۱۸.....	ایلک ایشیق
۳۲۰.....	کۆنولون سسی
۳۲۱.....	یاى آخشامى
۳۲۲.....	گل صلح ائدک!
۳۲۳.....	گنجلیک
۳۲۵.....	ایلک بهار ایلاسه سینه
۳۲۷.....	قیزیل چایا ساری
۳۲۹.....	سؤنمه قیزیل شفق!
۳۳۱.....	باياتیلار
۳۳۳.....	ایچیدیمسه حیاتین
۳۳۴.....	گون باتدی
۳۳۵.....	یئددی بوروقلار
۳۳۶.....	گنجه ایدی
۳۳۷.....	ایشیقلا نیر سحر

- ۳۴۰..... گئجه يوللاريندا
- ۳۴۲..... سالخيم سؤيودلرين
- ۳۴۳..... قار
- ۳۴۷..... ساهير
- ۳۴۸..... گؤزل
- ۳۴۹..... چؤللرده بيتن
- ۳۵۰..... قارلى پاييز
- ۳۵۲..... كول اولدوم
- ۳۵۴..... بير گول ايله باهار اولماز
- ۳۵۵..... پاييز
- ۳۵۶..... سكوت
- ۳۵۷..... بير داملادا
- ۳۵۸..... غزل
- ۳۵۹..... سارى گون سؤنمه!
- ۳۶۰..... قاييني آج، آنا!!
- ۳۶۱..... من آرزى ائدرديم
- ۳۶۲..... آذربايجان گنج شاعيري اوختاي
- ۳۶۳..... دئديم كي
- ۳۶۵..... سيرريمي
- ۳۶۶..... دؤندوكجه چرخ
- ۳۶۷..... گونش باتاندا
- ۳۶۸..... باليقچيلار
- ۳۶۹..... گؤيه سارى
- ۳۷۰..... گؤزلر
- ۳۷۱..... سون باهار ترانهسى
- ۳۷۲..... يوروجو دوشونجه لر
- ۳۷۴..... سرخاب داغلارى
- ۳۷۵..... پاييز آخشامى
- ۳۷۶..... قيش آخشامى

۳۷۷.....	یاندیرین منی.....
۳۷۹.....	رسمدیر عاشیق اولان.....
۳۸۰.....	ماهنی.....
۳۸۲.....	گون باتدی باغلا پنجره‌نی.....
۳۸۳.....	خزان ماهنیسی.....
۳۸۵.....	چال گۆزلیم چال.....
۳۸۷.....	دوه‌لر.....
۳۸۸.....	سحر چاغی.....
۳۹۰.....	سینیق بارداق.....
۳۹۱.....	تابلو.....
۳۹۲.....	ساواش.....
۳۹۳.....	یولچو.....
۳۹۴.....	آلا گۆز گلین.....
۳۹۶.....	لاله.....
۳۹۷.....	افسانه‌لر دیاریندا.....
۳۹۸.....	تارلادا لاله‌لر آچسین.....
۳۹۹.....	ساوالان یانار داغ.....
۴۰۲.....	قاپیدان گیردی گولر.....
۴۰۳.....	حیاتین کیتابی.....
۴۰۵.....	هیند اولدوزو.....
۴۰۶.....	گۆزلرین.....
۴۰۸.....	تاختا قاپی.....
۴۱۱.....	بیر اویله آخشام اولور کی.....
۴۱۳.....	غربتده.....
۴۱۵.....	شوم طالع.....
۴۱۶.....	هر جفایا قاتلان‌دیق.....
۴۱۷.....	صبریم بیتدی.....
۴۱۹.....	قارا آغاج یارپاق آچاندا.....

۴۲۱.....يارىمچىق قالان شعر.....

۴۲۳.....ساھرىن ترجمەلرىندىن اۋرنىكلر.....

۴۲۵.....آخسام اولدوزو.....

۴۲۷.....منىم غمىم.....

۴۲۸.....ھاياتدا اومىد.....

۴۳۰.....دوشمان.....

۴۳۱.....گۈل.....

۴۳۴.....اوج شعر.....

۴۳۵.....ھىب ساھرىن نثرىدىن اۋرنىكلر.....

۴۳۵.....اىكى بۇلوم؛ قىز سسى، قىزىل سسى، قازان سسى كىتابىندىن.....

۴۳۷.....اىبن چىخماسى.....

۴۳۹.....پنجرەلر.....

اونوتمادان یازدیم...

حمد اولسون
عالم لرین مهربان تانری سینا
قیامت گونلرینین آغاسینا
یا ربی!
بیزلر، سنه قوللوق ائدر
و سندن یاردیم دیلر
یا ربی!
گوستر، لطفاً
بیزلره دوغرو یولو
او یول کی، یولسوزلارین
آزغین لارین یولو دئییل...

بو متنی فاتحه سوره سینین ترجمه سی ایله باشلا بیرام کی حبیب ساهرین اؤز
ترجمه سیدیر. اؤن سؤزده عمومیتله کیتابدا اولان موضوعدان سؤز آچارلار، أمما
من بو ایشی گؤرمورم و دئمیرم کی حبیب ساهر ایرانین شعرینده بیر باشا

اۋنچولدور و يئنى تورک شعرينين دوشونور آتاسيدير. بونو ايسته ميرم خاطر لايام کى او ديوان ادبياتيني کؤکوندن ديشيب و اسكى موضوعلارى قارائليقلارا بوراخيب و کلاسيک قاليپلارنده ايسه شعر يازميش اولسا دا قاليپلره غاليب گليب و نهايت يئنيلىيى ايله ظفر چاليب. بونو دا ايسته ميرم دئيم کى حبيب ساهرين بوراخديغى ايزلر بؤيوک و نهنگ شاعيرلره ياراديجيلىق واحه لرین گوسترېب، اونلارى قيزيل معدن لرينه گؤندريب، اونلار اوزاق و انکيشاف اولماميش دوغولاردان الی دولو قايديبلار. ساده جه ايسته بيرم بونو دئيم؛ حبيب ساهر بير بؤيوک اينسان اولاراق، شعرين تانيش آيدير. بو آدى قورماق گرکدير و بو آدى داغلارين و دنيزلرين اوستونه قويماق گرکدير. او اؤز ياشامى يلا ايللر بويو بيزى خوشبخت ائديب و بيزيم آديميزى قوريوب.

بو کيتابى توپلاياندا چوخلارى منه يارديم ائديبلر. من اونلاردان بير-بير تشکر ائديرم. دوکتور صديق دن تشکر ائديرم، اوستاد ائل اوغلودان تشکر ائديرم، هابئله عليرضا صرافى دن تشکر ائديرم، حورمتلى دوستوم سعيد موغالى دان کى بو کيتابى کلمه-کلمه اوخويوب و تورک دىلى اورتوگرافى قايدالارى ايله ائديت ائله ييب، تشکر ائديرم. اکبر آزادان، آيدين روشن دن، على رضايى دن، حميد آصفى دن، مرجان حسيني دن، باجيم آيلاردان و نهايت يحيى ساسانى «افکار» يايين ائوينين موديريندن تشکر ائديرم کى بو کيتابين توپلانماسينا سبب اولدو و اونو يايينلادى. اونوتمادان بونو دا دئمه ليم کى بو کيتابدا اولان شعرلرى و نثرلرى؛ «مندن سلام دئيين گؤزل تبريزه»، «ليرىک شعرلر»، «کؤشن»، «سحر ايشيقلانير»، «قيز سسى، قيزيل سسى، قازان سسى» و استاد حبيب ساهرين ال يازمالاريندان سئچميشم. داها آرتيق بير سؤز يادىما گلدير.

درينلىك اووچوسو

متنى آيدىنسا

حياتىن كىتابى

احتياج يوخسادا تفسيره اگر

يازاچاقلار

من اولندن سونرا

اونا مبهم و اوزون حاشيه لر

حبیب ساھرىن شکیلینه باخیرام. آریق وخیردا بوی بیر کیشیدی؛ دونیانین بوتون قارلاری ساچلارینا یاغمیش و بیغلاری بیر آغ گۆیرچینه بنزه بیر دوداقلاریندا. قوی بئله دئییم: بیر گۆیرچین اونون اوزونده یووا سالیب واونو گوجلۇ بیر اوووچویا بنزه- درکن، گۆزلرینه سحر باغیشلایبیدیر.

ساھرىن گۆزلری ایکی آچیق پنجره دی رویالارا دوغرو. بو پنجره لر دن ائشیگه باخیب دونیانین ماوی درینلییینی سیر ائتمک اولار. اونون یاشامینا دایر چوخلاری معلومات وئریب آنجا ق او سۆزجوک لره سیغماز بیر موتیودی.

یثنی شعرین آتاسی، کۆوشن، لیریک شعرلر، خوشه ها، اساطیر، سحر ایشیقلا نیر،

نمونه‌های ادبیات منظوم ترک، اشعار برگزیده، آرزوی و قمبر، میوه‌ی گس، افسانه شب و... کیمین یاراشیقلی کیتابلارین صاحیبی اولاراق بیر پارلاق اوسطوره‌دی؛ چتینلیکده یاشاماق اوسطوره‌سی.

حبیب ساهر، آتاسیندان یادگار قالان قرآندا یازیلان تاریخ اساسینا گۆره، ۱۲۸۲ - جی ایلده دونیا یا گۆز آچدی و بو گۆز آچماقلا، بیر ماجرالی اویکو یاراتدی. اونون ایلک آغلاماسینی، ایلک کره تبریزین سرخاب محلله‌سی ائشیدیدیر؛ عایله‌سی نئجه ایل اوندان اؤنجه میانانین «ترک» کندیندن تبریزه کؤچموشدور. اؤز دئدیینه گۆره یازین ایکینجی آیی، اکین لر گۆیرن زامان دوغولموشدور. هانسی گونده حیاتا گۆز آچدیغینی کیمسه بیلمیر.

حبیب ساهر ۵ یاشیندا آتاسینی الدن وئریر. اونون آتاسی «میرقوام» آل - وئرجی - ایدی. اونو بیر پاییز گئجه‌سی تبریز قاریشقیلیغیندا اولدورورلر. میرقوام بیر قوناقلیغا گئتمک اوچون ائودن چیخیر آنجاق هئچ واخت ائوه دؤنمور. بئله‌جه حبیب ساهرین یئتملیک حیکایه‌سی باشلانیر. او عایله‌سیله برابر چتینلیکلر گۆرور.

آلتی یاشیندان موللا مکتبخانالاریندا و سونرا یئنی اوصول ایله آچیلان مدرسه - لرده تحصیله باشلاییر. محمدیه مدرسه‌سینده، تقی رفعتله تانیس اولور. تقی رفعت فرانسه دیلی و ادبیات معلیمی اولاراق بیر ادلیم شاعیر و یئنی شعرین باشچی - لاریندان ایدی.

حبیب ساهر اونون واسیطه‌سیله تورکیه‌ده یاییلان «ثروت فنون» و «رسملی آی» کیمین درگی لر تانیس اولوب، توفیق فیکرت و جلال ساهر کیمی شاعیرلرین دونیاسینا آیاق قویور و شعرلری یئنی له‌شیر.

۱۳۰۴ - جو ایلده دیپلم آلیب، کوردوستاندا، کورد آغالارینین اوشاقلارینا

معلیملیک ائدیپ آز چوخ پول قازانان سونرا

۱۳۰۶ - جو ایستانبول گندیر و اوردا جغرافیا بؤلومونده تحصیل آلیر. آلتی ایل اوردا قالیر و بو آلتی ایلده، آمتریکالی لارین کلپوندا یاشایارکن، فرانسیز کشیش لرله دوستلوق ائدیپ اونلارین واسیطه سیله فرانسه نین یئنی ادبیاتیلا تانیس اولور. هابئله ایستانبولدا «ثروت فنون» تورک ادبی جمعیتینی یاخیندان درک ائدیپ و نهایتده اؤزونو «ساهر» آدلاندیریر و ساهر یعنی گنجهلری اویمایان، یوخوسوز قالان.

۱۳۱۲ - ده لیسانس دیپلومونو آلیب و بیر ایل سونرا باتوم - تیفلیس - باکی - انزلی لیمانینین یولو ایله وطنه قایدیر و معارف اداره سینده استخدام اولور. زنگاندا و قزوینده تدریس ائدیر. سونرا تبریزده «نظام» و «فردوسی» و باشقا اوخوللاردا معلملیک چیراغینی یاندیریر.

۱۳۲۵ - جی ایلین قیشیندا، آنا دیلینده شعر و اؤیکو یازماق سوچونا گؤره تبریزدن قووولور و فیکرینه گلمه یین سورگونلوگو باشلانیر. اونو اردبیله سورگون ائدیرلر. اوچ ایل اوردا تدریس ائدیر. سونرا باغیشلاپیبلار دئییه اونو قزوینه گؤندیرلر. قزوینده تام اون اوچ ایل یاشاییر و سونرا تهرانا دؤنور.

حبیب ساهر تهراندا شعره باغلی اولان یاشاییشینی دوام ائدیر. گوندوزلری، گنجه - لری تام شعره دوشونور. گونش چخیر، باتیر آنجاق او شعر موتیولریندن ایریلمیر. موملار ماسا اوسته سؤنور آما اونون قلبینده کی آلولانان آتش سؤنور. محبتلی اوشاقلاری و مهربان حیات یولداشی «نصرت الملوک نوری» اونا شعر عالمینده سیر اتمک اوچون گونو - گوندن چوخ فرصت یارادیرلار و یئنی شعرین آتاسی قیزیل دوغولاری تورا سالیر.

یازیر، پوزور آما یازدیقلارینی یایا بیلیمیر. پهلوی لرین شوونیستی استبدادی اونو و آنا دیلینده چالیشانلاری اینجیدیر. او بو یاساغا قارشى موباریزه آپاریر، آما پهلوی نین شوونیستی افکارینی قورویانلار اونون دونیاسینی بیر دوستاغا چئویرلر. بوندان بئله

حيكايه بوردا سونا چاتمير.

۱۳۵۷ - ده انقلاب اولوب و او آزادليغين نورو آلتيندا، تورک ديلينده يازديقلارينى، اولدوز، يولداش، اولكر، چنلى بئل، دده قورقورد، گونش، انقلاب يولوندا، يئنى يول، كوراوغلو كيمي درگى لرده، چاپا وئرير.

ايللر سوروشور و نهايت

۱۳۶۴ - جو ايلين پايزى يولدان گلير. پايز گلير و باشقا دونيالارى اونون يادينا گتيرير. اوكى بو غملى ياشايشدان بئزيب گئجه - گوندوز فيكره دالير؛ اوزون و غملى فيكيئرله. اوزاقلارا دوشونور و گؤزلى بولودلار ايچينده يول چكير.

بیر چوخ خزان گليب، كئچدى...

بیر چوخ کروان قونوب كؤچدو.

بیر خزاندا

يئتم قالدیق.

بیر خزاندا

سئودالاندیق.

بیر خزاندا آلولاندیق.

آن نهايت،

خوليلارين هاواسيندان

قانادلاندیق.

وصييت نامه سيني يازيب بير كيتاب آراسيندا گيزله دير.

سونرا كوت - شالواريني گئيبير، كرواتيني باغلايبير و اوزون بير يولچولوغا حاضيرلانير. چانتا آرديجا گزمير؛ بو دونيانين هئج زادى اونون اوچون ديرلى دئيل. سون پاپروزلاريني بير - بير يانديريب، هاچان گئتمه يينه دوشونور.

- او فرصت آختايرىمى؟

بلکه ده! كميسه دوزونو بيلمير. او گئيدىي پالتارى و باغلادىغى كراواتى اچماق ايسته مير و بئش - آلتى گون بئله جه ياتير، دورور. نهايت آذر آيينين ۲۳ - ده گئجه يارىسى عايله سىنى يوخويا وئرندين سونرا سونونجو شعرىنى يازير. اونون سونونجو شعرى بير تابلودور، و او تابلودا بير پنجره وار، او پنجره نين چرچيوه- سىنده بير كؤلگه، آغير - آغير ترپه نير.

او غملى گئجه ده، حبيب ساهر دامداكى حيطه حایل اولان نرده دن اؤزونو آسير و آغيرلىغى ايله تراسا كدر باغيشلايير. اونون دوشمه سسى، رسام اوغونو اؤز افكاريندان آييرير؛ او هله ياتماميشدى و ائولرينده كى اولان آتليه ده چاليشيردى. آتاسينين اوتاغينا قاچير، آما اونو اوردا گؤرمور. بس او هاردادير؟ دئيب، اوتاغى نظردن كئچيرير. بيردن گؤزو پنجره يه دوشور؛ گؤرور بير كؤلگه اونون آرخاسيندا توولانير. اضطراب اورينه ال ساليير. تراسا قاچير و اورادا آتاسىنى آسيلميش گؤرور. گؤزلى ياشا دولاركن آتاسىنى آشاغى ائنديريب اونو اوتاغينا آپارير. گونده كى ياتاغيندا اوزادير. بير آز سونرا آتاسىنى يوخدان اوياديب و اونا دئيب:

- آتام قورتاردى...

آز چكمير بو قارا خبر بوتون عايله سىنى يوخدان اوياديب و اونلارين رويالارىنى غملى قاتير.

رؤيالارين درين دنيزى بوغدو بيزلى

شعريمه بللى دير،

گئجه نين غملى ايزلى

اونون، اؤز اؤزونو اولدورمه سىنى كئچيك قىزى «ثريا» دان گيزله ديرلر؛ او چوخ

گنجدير. يالنير اونا دئيب:

- آتان يوخودا دونياسىنى ديشيب.

و ثريا فاجيعه نين درينلييندن باش اچمير.

او گنجه نين صاباحى حبيب ساهرين جسمىنى تهران شهري نين بهشت زهرا
قبرستانيندا باسديريرلار و بئله جه اونون فيزيكال ياشايشى باشا چاتير، امما
روحونون، آدينين و شعرينين حيكايه سى دوام ائدير.

او اولوم گلمه دن اونجه اوزونو اولدورب گوستردي كى اولومه باش ايمه ين بير
موباريزدى و ياخاسىنى اولومون اليه وئرمه ين بير شاعير؛ نئجه ده كى اولوم
سونرالار گلدى امما اونو تاپا بيلمه ييب الى بوش قايتدى.

حبيب ساهرين اوز اوزونو اولدورمه سى - ياراتديغى سونونجو شعرى - بير گوجلو
اعتراضدى؛ اولومه قارشى، غملى ياشايشا قارشى، پهلو لرين شوونيسى
دوشونجه سىنى هله ده داشيان لارا قارشى. منجه اونون سونونجو شعرى ياشاماغا
دايىردى. منجه او اولمه ييب، نيه كى اونون ديرليينى من حيس ائديرم و سسىنى
ائشيديرم:

منى بو دونيادا

اولورسا سئون

سرخاب داغلارينا

اولورسا گئدن

گنجه يارى لارى يانديرسين گون

من قيزيل آلوون ايچينده و ارام

حبيب ساهرين شكليه باخيرام و او پاپروزونو دويفولاريمدا آليشديرير...

حبيب ساهر آينالاردا

گۈزلیک‌لر شاعیری

م.ع. فرزانه

او گون سحر تزه‌جه ایش یئرینه چاتمیشدیم. هله گونده‌لیک ایشه باشلامامیشدیم. تئلفون سسلندی. هیچقیریقلارلا قاریشیق بیرقادین سسی دانیشدی:

آقای فرزانه اؤزوزسونوز؟

بویورون، اؤزوم.

آقای فرزانه، من ساهرین قیزیام... بو گئجه بابامین حالی بیردن بیره پوزولوب (ساهرین اولادلاری شاعیری «بابا» دئییه چاغیریردی‌لار)، بابام دانیشماز اولوب...

بیر آز آیدین دانیشین گوروم نه اوز وئریب، یوخسا...

بابام بیزی همیشه‌لیک ترک ائدیپ... بیز هر یئره زنگ ووردوق آقای دوکتور

هئیتی تاپا بیلمه‌دیک. اگر ممکن‌سه اونا دا خبر وئرین...

سن هاردان دانیشیرسان؟

من بابام گیلدن دانیشیرام.

ایندی اوردا کیملر وار؟

اؤزوموزدن ساوای کیمسه یوخدو... بیز گۈزله‌بیریک آمبولانس گل‌سین...

هیچقیریقلا باش‌لایان سس گۈز یاش‌لاری ایچینده بوغولدو...

اسلاغى يئرئنه قوبوب، بىر لحظه ايكى ايمله گۆزلىرىمى قاپادىم شاعىرىن سون گۆرۈشۈدە كى كوسگون و بئزىك حالتى گۆزومون اۆنۈندە جانلاندى. واقىفين معروف بىر مصراعسى ارادەسىز دوداقلارېما سانجىلىب قالدى: «واقفا، اصلى بودور من بو بنادن كوسموشم...»

چوخ چكەمدن دوستلاردان بىر نئچەسى ايله بىرلىكدە شاعىرىن ائوئنه يوللاندىق. بىز اورا يا چاتىنجا آمبولانس گلىب، عۆمور بو يو كۆچرى حالدا ياشايان شاعىرى سون ائوئنه دوغرو كۆچورموشدو... همىشه اورك اچان بىر سكوت اېچىندە اولان ائو، ايندى جان سىخىجى بىر سس سىزلىك اېچىندە ايدى، شاعىرىن يئرى گۆرونوردو...

او گون ناھاردان سونرا ساعت اوچ رده لرىندە شاعىر بهشت زھرادا باسدىرىلدى. عۆمور بو يو صفا و سادەلىك ايله ياشايان شاعىرىن باسدىرىلماسى دا اولدوقجا سادە و تشرىفاتسىز ايدى... حادثەن بىردن و گۆزلەنلەمدەن باش وئردىگىندە، شاعىرى سون منزله چاتدىرماقدا اشتراك ائتمك آرزوسوندا اولانلارېن چوخو خبىرىز قالمىشدىلار...

شاعىرىن تورپاغىنا اونون چوخ سئودىيى قىرىزانتىم (داوودى) گوللرىندەن بىر چىنگ قويماق بئله اونودولموشدو...

حبىب ساھر عۆمورونون ئمرەلى ايللرىنى مىللى حقسىزلىك و امپىريالىزم نۆكولرىنىن مئىدان گزدىردىيى دومانلى-دەشتلى ايللردە ياشامىش و ساچلارېنى شىن گونلر و آزاد ائللر اوغروندا آغارتمىش ساھر مەلمىن ادبى حياتىندا گۆزە چارىپان جەھتلردن بىرى و اول بىلسىن ھامىدان ھىمىتلىسى اونون بو داشلى چىنقىللى يولدا يورولوب يارى يولدا قالماسىندا دىر. قوجامان شاعىرىن حياتىندا اللى ايله ياخىن بىر دۆورەيە كۆلگە سالان بو تالاطملى و قورخونج

ايللرده، نفسلرين بوغولدوغو آرزولارين سؤندويو، ديللرين باغلانديغي و كيتابلارين يانديريلديغي بير دؤورده، ساهرين سسى هئج زامان سوسماميش و اونون خالقين آغير و دؤزولمز حياتيني اوزونده عكس اتتيرين كين و حسرتله دولو نغمه لري گاه تبريزدن، گاه زنگاندان، گاه اردبيلدن، گاه قزویندن و گاه تهراندان اتشيديلميشدى.

استبدادين ديش قيجيرتديغي ايللرده هر كسين اؤز كؤلگه سيندن ديسكيندييي و اؤزلوگونو حاشا اتدييي گونلرده، ساهر گونون سياسى اجتماعى مسئله لرينه، خالق حياتيندا حاكم اولان اؤز باشينالينا، حاقسيزليغا، ظلمه و سفالته اختصاص وئرديي شعرلري جييينده گزديرميش و اونلاري ياخين دوستلارينا و سيرداشلارينا اوخوموشدور. بئله ليكله ده آرزولارين سؤندويو و آغيزلارين قاپانديغي آغير شرايطده بئله، ساهر آرزو و اوميد جارچيسى اولموشدور.

ساهرين آذربايجان معاصر شعرينده اؤزونه خاص اسلوب و داورانيشى اولموشدور. شاعير ايللر توركيه ده اولدوغو و توركيه نين كلاسيك و معاصر شعريني ياخيندان منيمسه دييي اوچون، اونون شعرلري اسلوب، قالب، بير سيرا تعبيرلر، تشبيهلر و سؤز اينجه ليكلري باخيميندان تورك شعرى نين رايحه سيني داشيماقدا دير. لاکين، شاعيرين شعرينده اولان بو حال - هوا ياخينليغي بير سليقه حدودوندا قالميش و اونون شعريني محتوا و مضمون باخيميندان ياشاديغي شعرلر ربابى رايحه داشيديغي حالدا، زامان كئچديكجه، ايللر اؤتدوكجه و خصوصييله ۲۵-۱۳۲۴ ايللرينده آذربايجاندا باش وئرن سياسى - اجتماعى حادثه لردن سونرا، آرتيقدان - آرتيغا خلقى خصلت قازانميش، ائلين آرزولاريله گول آچميش، حسرتلرييله اينله ميش، كدرلرييله آغلاميش، سئوينجيه گولموش و عصيانى ايله آلوو ساچميشدير.

ساهرين اوشاقلیق و جاوانلیق چاغلاری میلیونلاردان بیر کیمی زحمت تلاش، یوخسوللوق، حقارت، برابرسیزلیک شرایطینده کئچمیشدیر. بونا گۆره ده او اجتماعی-خلقی مضموندا یازدیغی بوتون شعرلرینده زحمتکش اینسانلارا، الی قبارلی و آیاغی چاریقلی لارا حورمت بسله‌میش و اونلارین حقینی و منلییینی تاپدالایان خانلارا، قولدورلارا و موفت‌خورلارا نیفرت یاغدیرمیشدیر.

ساهر عؤمور بویو اؤز خالقینی، آنا یوردونو، دوغما دیلینی آلویلو عشقله سئومیشدیر. بو مقدس و اینسانی عشقین اوجوندان باشی بلالر چکن شاعیر، هئچ زامان اؤزونو خالقیندان و وطنیندن قیراقدان حیس ائتمه‌میشدیر او هر بیر یازیغین آیاغینا باتان تیکانین آجیسینی اؤز اورینده حیس ائتمیش، هر بیر پناهسیزین کؤکسونه دین یومروغون آغیرلیغینی اؤز جانیندا دویموشدو.

ساهر، آزاده‌لیک و حریت شاعیری اولدوغو حالدا، گؤزلیکلر شاعیری‌دیر. اونون شعر و نثر قلمی بیر فسونکار نقاش فی‌رچاسی قدر طبیعتین و حیاتین اینجه‌لیکلرینی و یاراشیقلارینی دوغرولتماقدا ساحیردیر...

وارلیق درگیسی نین ۱۳۶۴ - جو ایلینین آذر - دی - اسفند سایى سی

معنويت صاحبي اولان شاعير

دوكتور حسين محمدزاده صديق

حبيب ساهر، يوكسك معنويت صاحبي بيير شاعيردير. حتى من اونو، سؤزون معناسى نين بيير بويوتونا گوره (عارف) شاعير حساب ائديرم. البته عارف دئديكده، اونو اگنوستيسيزمه (agnosticism) قاپيلان بيير صنعتكار يوخ، بلكه اخلاقچى ايتگينليك و معنوى ياشام و روحانى غايه آختاران بيير فلسفى دونيا گؤروشونه صاحيب شاعير و عاليم حساب ائديرم. ميستيسيزم (Mysticism) و منفى باطينى چى ليكده غرق اولان يوخ، بلكه (حكمت روحانيه) و (مذهب معنويه) و اشراقى فلسفه ده دئييلن (اضطراب روحى) يئيه سى بيير عارف سايرام. آذربايجانين فتحعليشاه دؤورونده ياشايان بؤيوك فيلسوفى بئله معنا صاحيبلىرى نين ايدييالارينا (مفكره) آدى وئريردى. همانديركى ايندى فلسفه چى لر، انگيليزجه دن آلديقلارى (Spirit) سؤزونو اونا قارشيت اولاراق ايشه آپاريرلار.

بئله بيير روحانيت و معنويت، ساهرين سون درجه ادبلى و نزاکتلى اولماسينا و حتى آلچاق و ادب سيز دوشمنى نين قارشيسيندا نزاکت ايله داورانماسينا سبب اولموشدور.

الته من بونو تاكيد ائتمه لييم كى ساهر فلسفى دونيا گؤروشونده، هگلين

(ايدىيا) آدى وئردىيى تجريد اولونموش و مستقل بير روخا اينانمير و يا گليب، وارلىغى بير مه و دومان حساب ائتمير. او، اينسان بيلينجينه بها وئرن و ياشامين گۆزلىكلىرى ايله ياشاماق ايستهين، اخلاقى نورمالارا اويماق ايستهين، ۳۰ ياشيندا شهيد اولان شيخ شهابالدين سهروردى كيمي بير عارفدير.

اونون، باشقا طرفدن معليلمليك يۇنو و اؤيرتمه يه اولان جوشغون هوسى، بو عاريفلىيى اوندا داها دا درينلشديريردى.

تأسفله قئيد ائتمه ليمم كى علامه ميرحبيب ساهرين ياشامين سون ايللرينده ادبسىز ديبلر اونا قارشى اوزانماغا باشلادى. نئجه كى شيخ محمد قارشى، كسروى تك آزغينلار قارشى دوردولار، ساهرده ده ديرهنش و معنويتى زدهله- مك اوچون، ادبسىز ديبلر اوزانديلار و ساهر ده افراطكار ديرهنمه و قارشى دورما و نتيجه ده اراده نين الدن وئرمه سينه سبب اولدولار. داها آچيق دئيشله، ساهر خسته لندى. ان آچيق گئرجكلر قارشيسيندا ايچيندن گلن مقاومه دايانامادى و ديرهندى. آلايه اونا غنى- غنى رحمت ائله سين كى عؤمرونون سونونا قدر آزاده بير شاعير، معلم و فلسفه چى كيمي قالدى. اونون دؤوره سينه پروانه كيمي دولانان ائليميزين ديرلى اوغوللارنى نين چوخو، انقلابدان قاباق فجييع شكيلده شهيد اولدولار و اونون آدين چكنده چؤرك چيراغ اوچون ادبسىزلىك، حؤرمتسىزلىك و حياسىزلىق ائدنلر ايسه اؤزلىرى كيچيلديلر.

بو گون گنج نسليميز ساهرى صاف اوركلرينده بير آبيده كيمي ساخلاماغا غئيرت گؤستريرلر. منجه، ساهر ايندىكى گنجلييميزى گؤرسه يدى، خسته ليك زامانى يازديغى بو ايكي بئيتى بلكه دالى آلاردى:

من آرزى ائدرديم كى جهان جنتده دؤنسون

افسوس بوتون آرزىلاريم قالدى گؤزومه

هر درده دۇزرديم ده شيكايت ائله مزديم

اي واه! شيكايت دويولور ايندى سؤزومده.

من اينانيرام و اوميد ائديرم كي ساهرين اثرلرى نين نشر ائديلمهسى اوچون
عمومى بير غئيرت و قالخينما گؤستريله جكدير. خصوصيله اونون قراندان منظوم
و ريتميك ترجمهسى نفيس شكيلده نشر ائديله جكدير. بو ترجمه ده، ايندييه قدر
يالنيز (الرحمن) سورهسى نين ترجمهسى (تانرى نين نعمت لرین نهدن دانيرسيز)
باشليغى ايله نشر ائديلميشدير.

سوواريلميش پولاد تڪ

گنجعلی صباحی

هشتاد ايکي ايل بارلی، برکتلی بیر عؤمور سورن بؤیوک شاعیرین وطن و ائل محبتی ایله چیرپینان قلبی دایاندی. «سهند»ین واختسیز اولومونون آجی و غملی خاطرهلری اورکلردن هله سیلینمه‌میش، قوجامان موباریز خالق شاعیری حبیب ساهرین اولومو خالقیمیز اوچون آغیر و یئری دولماز بیر ایتکی اولدو. اونون ادبیات خزینه‌میزه یادگار قویوب گئتدییی «لیریک شعرلر»، «کوشن»، «سحر ایشیق‌لانیر» و فارس دیلینده یازمیش اولدوغو «دیوان ساهر» و ... کیتاب‌لاری، شاعیرین یوکسک هونر و صنعتکارلیق قابلیت و قدرتیینی نشان وئرمکله، باشدان - باشا وطن محبتی و خالق قایغیسی ایله دولودور.

ساهری حیات بورولقانلاری، طوفان و تلاطم‌لری بیر ایلنجه کیمی، قوینوندا آتیب - توتدوقجا، داشدان داشا چیرپدیقجا او، هر چتینلییه حاقسیزلیغا سینه - گرمیش، سوواریلمیش پولاد تڪ برکیمیش بوی آتیب یاشا دولدوقجا حد کمالا چاتمیش، بیر شاعیر کیمی پارلامیشدیر.

او، درین دوشونجه‌لی، حساس بیر شاعیر اولدوغو کیمی، بیر معلم اولاراق وارلیغا حقیقت گؤزلویو ایله باخمیش، اوخوجولارینا آیدین حیات و موباریزه

يوللاريني نيشان وئرميش، وطن پرورلىك، اينسانلىق دويغولاريني گنجلىيه
اشيلايميش، ياراديجىلىق يوللاريني اؤيرتميشدير.

شاعيرين هونر و ياراديجىلىغى باره ده بير چوخ انتقادى مقاله لر يازيلميشدير. او،
جمله من ده ۱۳۲۵ - جى ايلده «اسرارلى شاعير» و ۱۳۵۸ - جى ايلده ايسه
«خالق شاعيرى ساهرين ياراديجىلىغينا بير باخيش» عنوانى ايله اونون
ياراديجىلىغيندان صحبت آچاراق، اونو اولدوغو كيمي خالقيميزا تانيتديرماغا
چالشميشام. ايندى آز دا اولسا اوخوجولارى اونون نثر اثرلى ايله تانيش انده جهيم.

ساهر «كوشن» كىتابى نين اولينده اؤز اوشاقلق و جاوانلىق دؤورلرينى تصوير
اؤديركن:

بهار فصلينده، زمى لر ياشيل دونا بوروننده، داغ - دره لر آل - الوان چيچك لرله
بزه ننده دونيا يا گلدييندن، بش ياشيندايكن اتادان يئتم قالدغيغيندان، حياتين
بوتون آجيلقلاريني دادا- دادا مهربان، قاينغىللى اناسى نين قانادلارى آلتيندا بوى
آتيب باشا دولدوغوندان دانيشير. مكتب محيطيندن بحث اؤديركن يازير.

"مدرسه لرده موهوماتلا باشيميزى توولاديلار. بيزى آرغين سالديلار دئدى-
لركى: اولدوزو كور اولانين. بختى ده قارا اولور، قول اولور. داخامادا ياتسين گرک،
دونيانى آتسين گرک. بؤيوك لره حؤرمت، ارباب لارا خدمت اؤديب بير پارچا
چؤركله. بير كوزه سو ايله كئچينسين، آلاها شوكر ائيله سين."

بو كيچك پارچادا شاعير مدرسه لرده تعليم - تربيه نين حاكم و فتودال طبقه-
سى نين منافعيني نظرده توتاراق، زحمتكش کوتله لرى بير قول كيمي اونلارين
اطاعتينده اولماغا، بوتون محروميت لره بويون آيب، هر جور جفايه، چتينلييه
دؤزمه يى طلب ائتديينى يئتيرير. او دؤورده كى عدالتسيزلىك لرى آچيب تؤكور.
باشقا بير يئرده يازير: «ادبيات ايسه اوميدسيزلىك ائويمى ييخدى. دونيا بش
گوندور دئدى. گؤزلرده وفا يوخ، حياتدا جفا چوخ، اؤزونه گل. سوبا باشيندا چادير

قور، شراب ایچ، افیون چک، حیاتین اوزونه آت توپورجک.» دئمکله، شاعیر او زامانلار تصوفون حیاتا اولان ضررلی، چوروک باخیشلارینی تبلیغ ائدن ادبیاتین زهرلی تعلیم و تائری علیه عسیان ائدیر. همین مقاله نین باشقا یئرینده یازیر: "درویشلیکله، قلندیرلیکله آیشمادیم یکی یول آراسیندا قالدیم: بیر طرفده تصوفون رمزلی، قارانلیق دونیاسی، بیر طرفده ایسه، گونشله پارلایان رئال عالمی گوردوم. آتیمی ایشیغا سوردوم. ماهنی سؤیله دیم، شعر یازدیم، یازدیم پوزدوم... یادلار منی داندیلار، ائلر منی آندیلار، آلقیشلادیلار. هئج شوبهه سیزکی، یادلار اونو دانماغی، اؤز آنا دیلینده یازیب یاراتدیغینا اشاره دیر.)

بئله لیکله گوردوروک، شاعیر حیاتی درک ائدرک، حق و حقیقت آرخاسینجا قوشور. آختاردیغی رئال عالمی ده تاپیر. گؤزلرده وفا محبت آختاریر، خالقینی جفایه بویون ایمه یه دئییل، ظلم - ستمه عدالتسزلییه قارشى موباریزه یه چاغیریر. وارلیغا بی تفاوت اولوب، سرسری سفیل حیاتدان اوزاقلاشیب، ائلرینی بال آریسی تک زحمته قاتلاشماغا اؤز اللرینین امگینه صاحب اولوب، آزاد و شن بیر حیات قورماغا چاغیریر. «من یولومو تاپمیشام. ایشیق عالم اوردادیر... دنیا بئله اولمالی - دیر.» دئییر.

ساهر بیر زحمتکش عایله سینده دونیا یا گلدی، الی قبارلی لارین حیاتی اونون ایلهام منبعی اولموشدور. اثرلرینده خالقینین آرزو - ایستکلرینی، اورک آغریلارینی، ساتقین حاکیم لر طرفیندن نئجه تالان ائدیلیب، سورگونلرده ظلم، ستمه معروض قالدیق لارینی، بدیعی اوبرازلار و دولغون افاده لرله قلمه گتیررک، ائلی ایله آغلامیش، ائلی ایله ده گولموشدور. اونا گؤره ده ائلر اونون خاطیره سینی عزیز توتاجاق. اونوتما یا جاق دیر...

حبيب ساهرين خاطيري

كاظم سادات اشكوري

يئنى شعرين اخيمنا دوغرو مختلف شاعيرلر چالشييلار و حبيب ساهر اونلارين بيريسيدى. من اونون اويرنجى سييديم. ساهر جغرافيا معليمي اولاراق بويوك بير شاعير ايدى. منه فرانسايلى نين اويرنمه سينده چوخلو يارديم ائتدى. منيم اوستاديم چوخ حيالى و اوتانجاق و محبتلى بير ادام ايدى و ايسته-ميردى ادى ديللره دوشسون.

حبيب ساهرين ياشامى بيزيم اوچون چوخلو خاطيرهلر ياراديبدير و بيزيم كئچميشيميزى گوزللىشديريبدير.

اونون اولومونو ائشيدنده چوخ كدرلنديم. ايلك اونجه آدينه درگى سينده اونا گوره دوشونجه مى كلمه - كلمه يازديم. يازديم كى او بويوك شاعير و سئوملى بير اينساندير.

اونون شعرى رمانتيك و احساسلى اولاراق، درين بير شعردير. شعرينده طبيعتدن ديرلى تابلولار تاپماق اولار.

ساهر كئچيك جئهسى ايله ادبيات دونياسيندا بويوك ايشلر گوردو. كئشكه توركجهنى بيلرديم و اونون توركجه شعرلرينده آوخويارديم. قزوينين قارلى گونلرى اونو اونوتماز من ده هابئله.

ساھر؛ دونيانين تکجه مهربان معلیمی

دکتر جواد مجابی

حبيب ساھر، محمد قزوينی دبیرستانينين معلیمی ایدی. من اورادا اؤیرنجی ایدیم. اوندان چوخلو شئی لر اؤیرندیم. گۆردویوم ایلک شاعیر ایدی. ساھر جغرافیادان آرتیق ادبیاتدان و هونردن دانیشاردی. او منی بؤیوک رساملارلا تانیش ائتدی. احسان یارشاطرین، «سخن» درگی سینده یازدیغی رنسانسا داییر مقاله لرینی بیزه اوخویاردی. من بونا گۆره اونا بورجلویام. ساھر دونیانين تکجه مهربان معلیمی ایدی. اگر من معلیم لری سئویرم یالنیز اونون دیرلی خاطرینه گۆردی.

حبيب ساھر ایرانين يئنی ادبیاتیندا، باش یولچولارینداندیر. او دلی و احساسلی بیر شاعیر ایدی. اونون طبیعته باغلی اولان یاشاییشی، چوخ ماراقلی-دیر. ناهاردان سونرالار قزوين شهرينين حؤکم آبادیندا گۆردی. قوشلارین، آغاجلارین و گوللرین دونیاسینی سئیر ائرددی. یاخشی قولاق آسساق اونون آددیملارینين سسی یئنه ائشیدیلر.

یاشاییش

شعری کیمی ساده و سئحیرلی

مفتون امینی

ادبیاتین عاشیغی ایدی، نه دیلده اولور اولسون، آنجاق اؤز دیلینی چوخ سئویردی. من ساھری ۱۳۲۴ - جی ایلینده تبریزین فردوسی دبیرستانیندا گوردوم. اونون دوشونجهلی قیافهسی هله یادیمدا دیر. اونون تحصیلی جغرافیایا داییر ایدی. آنجاق جغرافیادان چوخ اؤیرنجی لری شعرله تانیس ائدیردی. مهربان و احساسلی معلم ایدی.

حبیب ساھر ادبیات عالمینده گوجلو بیر کارا کئتردی. اونون شعری تورک اقلیمینین شعریدی. ساھر اؤز کیتابلارینلا تقی رفعت، جعفر خامنه‌ای، بیر ده شمس کسمایی نین آدینی دیری ساخلادی.

حبیب ساھر شعری اورکدن قوپان احساسدی. او شعرین ادیتینه اعتقادی یوخوایدی. ایلک یازیلان شعری گوجلو بیلیردی.

ساھر هئچ واخت اؤز شعرینی تکنیک خنجرینین دمیینه وئرمه‌دی. اونون شعری یاشاییشی کیمی چوخ ساده و سئحیرلیدیر.

حبيب ساھر اسير ائللرين شاعيري

احمد پوري

بۇيوك شاعير اولماغا يالنيز بۇيوك استعداد كيفايت ائلهمز. بۇيوك شاعير دوز زامان و دوز يئرده تۇرەنمەلیدی. چوخ گۇروشوب گۇزل چيچكلر تورپاغين مناسيب اولماماغينا گۇره و يا سودان اوزاق قالديغينا گۇره سولوب، فرصت تاپمايبلار بوستاندا اۇز گۇركمليكلريني نومايشه قويسونلار.

حبيب ساھر بۇيوك بير شاعيردي اما اثرلريني او زامان ياراتدي كي پهلونين شوونيستي استبدادي اجازه وئرميردي تورك ديلينجه كيتاب يايلا. بو وضعييته شاعير مجبور اولدو ياراتديغيني تكجه دوستلارا و تانيشلارا اوخويوب و يا يازيب اونلارا تابشيرسين.

شاعير شعر يازيردي و چاره سيزليكن اونلاري دفترلرينده قالاق ائله ييردي. بير شاعيرين اثرلري تا الله دوشوب اوخونمايا، اونلارين ارزشي تانينماز. اودور كي حبيب ساھرين حقي دوز ادا اولمادي. شعر سئونلر فرصت تاپماديلار بو بۇيوك شاعيرين اثرلريني اوخويوب و اونو آقيشلاسينلار. شاعير گاهدان بونا اۇز شعرلرينده اشاره ائدير:

ايسته مم نقش و نيگاريم قالا
شعريم اوخونا
ايسترم بير سيزي حسرت تک
اورکلرده قلام
اونودورسا مني ائل، چکمه سه تاريخ آديمي
ايسترم آي تکی يورد اوسته
گنجه شوق سلام
و بئلهجه اولدو. بو گون ساهرين آدي بؤيوک آدلارين ايچينده دئييل آما
اونون شعرلريني اوخويانلار بيليرلرکي او آذربايجان و تورک شعرينين ذيره-
لريندن بيريدی.
ساهر سيزي حسرت تک اوريميزدهدی. هر آدديم کي اونون تانيتديرماغينا
گوٲورولور ذيرلي دی.
قووالارکن مني هر گون محنت
قاپيمي دويمه دهدير هر گنجه غم.
هامي آزاده ائلين شاعيري وار
من اسير ائلرين آه! شاعيري يم

ساھر بۇيوك اۇنجول

شمس لنگرودى

حبيب ساھر ايرانين شعر ساحه سينده اۇنجول لرین بيريسيدى. او «كنار ابدان» ادىلى ايلك يئنى شعرينى ۱۳۰۳ ايلده تبريزده يازدى و او زامان ايرمى بير ياشى واريدى. ايکينجى يئنى شعرينى ده ۱۳۰۵ ايلينده، تورکيه ده يازدى و بو شعرين ادى «در پلاژ» دى.

ساھرين بو دؤورده يازديغى شعرلرى ايشيق اوزو گؤرسه يدى بونا امينم كى اونون شهرتى بوندان دا اوستون اولاردى.

اوتانجاق اولماق و يالنيز ياراديجيلغا دوشونمه، اونو كؤلگه لره بوراخدى. اونون «اشعار جديد» ادىلى كيتابى كى ۱۳۲۷ - جى ايلده اردبيلده محدود تيرازدا يايلىيدير كى اؤز زامانينا گؤره ديرلى بير يئنيلىكدير.

ساھر يئنى شعرده اؤنملى ايزلر بوراخيبدير، او بير گوجلو شاعيردى، اوندان واز كئچمك اولماز.

ساھر تبريزده «مدرسه مبارک محمديه» ده تقى رفعتين اؤيرنجى سيدى. بو مدرسه نين مديرى «اميرخيزى» ادىلى بير كلاسيك شاعير ايدى و يئنى شعر ايله اراسى يوخويدو و تقى رفعتله هابئله. اونلار يعنى حبيب ساھر، يحيى آريانه پور و

حبيب ساهر آينالاردا

باشقالارى كى من اونلارى «تبريز حلقهسى» آدلانديريرام، تقى رفعته و يئنى
شعره طرف چيخماقلا رفعت مکتبىنى ياراديلار.
حبيب ساهر، رفعت مکتبىنين ذيرلى شاعيريدى. او اوستاد كيمى فرانسيز
سمبوليستلريندن چوخلو فايدالانيبدير. طبيعتده اولان واقعيتلر اونون شعر
دونياسىنى تشكيل ائدير. ايلکده ساهر بير معمولى شاعير كيمى گؤزه گليردى
آما سونرا معلوم اولدو اونون كيملىيى و شعرلرينين دَيرى...

موباریز شاعیر

ائل اوغلو

شام آچیر ساخسیدا بیر قانلی چیچک

اته‌یینده چابالیر بیر کپنک

اییرمینجی یوز ایلییین ایلکین ایلرینده دونیا یا گلیب، همین یوز ایلییین سونونجو اون ایلییینده دونیاسینی دیشن حبیب ساهر، چاغداش ادبیاتیمیزین اونودولماز شاعیرلری نین بیری دیر. عدالت‌خواه، موباریز و داها دوغروسونو دئسک سوسیالیست بیر شاعیرایدی. او عدالتسیزلیک لر اوغروندا هئج وخت سوسمادی، او عدالتسیزلیک لرله هئج وخت باریشمادی. او بیزه، نه قدر شاعیر، نه قدر رومان‌تیک نه قدر حیرت‌انگیز اولسا دا عموم خالقین اولمالی دیر. دئیلن سؤزو اثبات ائتدی. اؤز شعرلرینده، شاعیرانه ایما و اشاره‌لری ایله، زامانه‌میزین یاخشی، پیسینی، و حیاتین قایداسینی دئدی.

شعرلرینده آذربایجانین بوتون اینجه دوغولو اینسانلارین آنلایشینی، باشا دوشدو کده، دئیرسن بس کی، اونون میصراع‌لاریندا بوتون آذربایجان سسله‌نیر. او قدر بؤیوک بیر اینسان‌ایدی حبیب ساهر. ۲۴ ایل قابق او ایلترین گنج شاعیرلریله بیرگه اوستادین گؤروشونه گئتدیکده اؤیرندییمز صنعت اینجه‌لیک-

لرى ھله ده، قولاقلاريميزدا ابدى سۆز سىرغاسى كىمى قالير.
او بير داھى، بير خالق يئترمهسى ايدى. او قواصكارلىقدا بير بؤيوك اينسان
ھله ده گۆرمه ميشم، بير سۆزله او سون اوجو گۆرونمهين صنعت يولو. سون پىللە-
سى گۆرونمهين بير اوجاليقدير. او آذربايجان گۆزلىكده بير شاعيردير.

سنى سوراغلاديم كهكشانلاردان

ايشيقلى گونشين ضياسى دئدى

سنيچين باش ووردوم هانسى اوريه

بير ائل شاعيري نين يوواسى دئدى

گونش تك ارييب، سن داملا-داملا

پاك عشقين مجنونو اولدون ايناملا

آدিনি چكهرك، آى، احتشاملا

مندهدير «ساھر»ين سيماسى دئدى

دريپ اولدوزو، سن اتك - اتك

شعرييله ائللره پاى گؤندررك

سسينه سس وئردى گؤيلرده شيمشك

بير ائلين حاق سسى، صداسى دئدى

شعر باغچاسيندا سركردهم، اوردوم

آدينلا گؤيلره اوجالدى يوردوم

سنين كيمليينى هر كسدن سوردوم

صنعتين تانريسى، خداسى دئدى

سنه پاك امللى اورك دؤيونو

فضولى اؤيونو، وورغون اؤيونو

آيسيز گئجهلرده، سنين عؤمرونو

شرفلى حياتين معناسى دئدى

قوجا حبيب

عمران صلاحی

قوجا حبيب گليبدير
حبيبدير بو، حبيبدير
داغلار كيمي قوجادير
داغلاردان دا اوجادير
دره كيمي دريندير
سۆزو، ديلي شيريندير
ظاليم بال آريسيدير
دونيانين ياريسيدير
بيغي پانوغا اوخشور
پانيغي بيغا اوخشور
بو كيمدير، هاراليدير؟
حبيبدير، ياراليدير
ظولمون بئلين آير بو
مين جاوانا دير بو

قارانلىقدان چىخىب دىر
اونون ائوين يىخىب دىر
دىلیمیزی آلیبلار
سۆزلر يىتیم قالیبلار
حبيب هشتاد ياشيندا
يىتیم لرین باشيندا
بو اۆلكه ده قفس چوخ
چالیشماغا نفس چوخ
حبيب أمما، قايناير
ساققیزینى چئینه يير
ساققیز نه دىر؟ سۆزودور
سۆزو نه دىر؟ گۆزودور
گۆزوندە ایشیق لار وار
قارانلىق لاری يىخار
حبیبین بیغی، قاشی
ساوالانین قارداشی!
بیغی، باشی آغ آپیاغ
اته یینده یاشیل باغ
باغلاردا سۆز گۆیریر
منیم الیم سۆز، دیریر
قوجا حبيب گلیب دیر
قارانلیغی، دلیب دیر
آی جاوان لار اویانین
بو قوجادان اوتانین!

ساهرين آردينجا گنجنه نين سسى...

دوكتور حميد نطقى

«عشق»، «يورد سئوگىسى» و «حسرت» نغمه لىنى دىلېمىزىن بوتون گۆزلىيى ايله ترنم ائدن بير سسى او. حئيفكى، لازىمى قدر ائشىدىلمه دى، شعرىندن حق ائدىيى اولچوده سۆز ائدىلمه دى. من شىخن بو سسله ۴۵ ايل بوندان قاباق، ايلك دؤنه، مكتب سىرالارىندا تانىش اولموشدوم. او جوغرافيا معللىمى صفتى ايله، تبرىزده طلبه طرفىندن سئولن و ساير معللىملرىن حورمتىنى قازانان، اوتانقاج، چكىنگن لاکىن بىلىكى و مهربان بير شىخصىت ايدى. ادبىياتلا هله شعرله مشغول اولدوغونو سونرالار آنلايىنجا تعجب ائتمىشدىك. او اينجه ذؤوقونو و گنىش استعدادىنى عادتتا بير قصور كىمى بىزدن گىزلىتمىشدى.

شعره، توركجه شعره، تحصىل زامانىندا باشلامىش اولدوغوندان دانىشدىغىنى خاطرلايىرام. هر حالدا رمانتىك و عاشقانه، اؤز دئىمى ايله «لىرىك» كىچك پارچالار اولاجاقدى بونلار. سونرالارى دا شعرلىرىنده آرا - سىرا درىنلىك لردن اوزه چىخان بير آز استانبول «چاملىجا» بير آز «مارمارا» بير آز دا گنجلىك سئوگىلىرى و شايد «چال گۆزلىم چال» شعرىنده («سحر ايشىقلانىر» مجموعه سىنده) اشارت

اۋتدییى و «قومرال ساچلى ملكب كىمى موتیولردن ھۇرولو ایلک قلم تجربه لری. تاسف كى، من مكتب سیرالاریندان آیریلینجا «ساھر» دن ده اوزاقلاشمیش اولدوم. ایكىنجى دونیا ساواشى ایله چالخالانان دونیادا، حیات منى وطنیمدن آیردی، ممكلتدن ده تحصیل دالینجا آیریلیب گئتدیم و هر شئیدن خبرسيز قالدیم. ساھر ایسه قایناشمالارین ایچینده و فیرتینانین اورتاسیندایدی. ایندی اؤنومده دوران قاریشیق شعر توپلوسوندان دا گۆرمك اولاركى، ساواش ایللری خصوصن آذربایجاندا باش وئرن حادثه لر، دویغولو شاعیرده عؤمور بویونجا سورن درین ایزلر بوراخمیشدیر، ساھر آغیر گونلو یاشامیش، سیس و قارانلیقدا غم و الم کروانینا قوشولموشدور:

...اؤز یوردوندان قولانلار،

دار دیبیدن قورتولانلار،

اؤز دیلینده غزل یازان

اؤزون آزاد اینسان سانان

قوشولدولار او کروانا ... (سحر ایشیقلانیر «سورگون»)

اوندان سونرا ساھرین شعرینه حاکم اولان اساس تئم لر «آغیر ایللر» یورد حسرتی غربت دردی»، «خالقین چتین یاشاییشی»، «ازیلن ائل و یاساقلانان دیل» و بونلارین یانیندا بو قارا سویوق تابلویا جان وئرن بیر ایکی ایستی رنگلی فیرچا ضربه سی: «عشق» و «امید» سؤزلری...

شعر لہ

سۇيىلە تانرى

سۇيىلە تانرى، بو بوش قالان يوللاردان،
گىنجە واختى كىملىر كىچدى، كىم قالدى؟
يارى - ياردان ھانسى اللر آيىردى،
اىل ايچىندە آيرىلىغى كىم سالدى؟
مىن امكلە چىچكلەنن يوردوموز
بىر گىنجە دە نە تىز سولوب - سارالدى؟
اىللر كۆچوب، يوردلار اولدو ويرانە،
بو يىرلىرى سورن، آگن ھاردا بس؟
خزان اولموش مئشەلرین ايچىندىن،
اىشىدىلمز نە بىر صدا، نە بىر سس...
ھاياتىمىز او گول آچان حدىقە،
سراب ايمىش يوخسا تانرى! بوش ھوس؟

شاختا دوشدو، دومان باسدى داغلارى،
عايلەر ماتملرە بوروندو.
او يىردن كى، ايلق يىللر آسىردى،

توفان قوپىدو، آجلىق، اۋلوم گۇرۇندو.
گۇزۇل قىزلار، كىچىك، كۇرپە اوشاقلار
قاپى - قاپى دىلنەرك سۇرۇندو...

سۇيە تانرى، كۇچوب گۇندن ائللرين،
بو دۇنيادا بىر دە اوزو گۈلەجك؟
گلەجەيە شىرىن اومىد بىسلەين
كۇنلوموز آچاق مى، گۈل - چىچك؟
ویرانەدە سوساچاق مى بو بايقوش،
وئره جكمى باھار، دۇنيایا بزك؟

آتلى لار

آتلى لارين كنجديى يئر
تايدالاندى، توزا باتدى.
بىر گنجده دلى شيطان
يور دوموزا ماتم قاتدى.

گون پارلادى، پاييز گونو،
رنگى قيزيل قانا دوندو.
يئر تيتريب، ائو ييخيلدى،
اوجاقداكى آتش سوندو.

اوسيز، يوردسوز قالان ائللر
غربت ائلده سوروندولر.
شن اوركلى قيز - گلين لر،
ماتملره بوروندولر.

بىر چوخ ايگيد، دوشمن قيران،
«بو دونيايا گليب كنجدى»،
بو دونيادا قالانلار دا:
«كاروان كيمى قونوب كؤچدو»

مگر بونجا قارا گونلر
ألين لارا يازى اولدو؟
دونيا گولوب گولله نرکن،
بیزيم باغين گولو سولدو.

ندن ديلين دانيب شاعير
يالتاقلانيب ثنا اتدی؟
خنجر وئريب جلا دلار،
قان ايچهنه دوعا اتدی؟

يورد ماهنيسي

ديلهرم بير پاييز گونو،
سحر دوغسون قيزيل گونون،
أل يارباغين قاناد آچسين،
ائل - اوبالار توتسون دوگون.

ديلهرم، ائي گوزل يوردوم،
مُرادينا خالقين يئتسين،
توز قونوبدور ساچلارينا،
سيلكين، سيلكين توزون گئتسين.

چايلارين وار دريا - دريا...
نه دن سوسوز قالسين ائلر؟
سن نسيمين قايناغي ايكن
نه دن آسسين قارا يئلر؟

آرتيق سنه ياراشماز كى،
پالچيق ائولر، تورپاق جادا،
نه دن دير كى، بير ساخسسيا
جواهيرين ساتدين يادا؟

آسارته ياشاديغين
كئچميشلرين غفلتيدير،
يئتر زيندان، يئتر زنجير،
زينداني ييخ، زنجيرى قير!

حىيات شىرىن دىر

نه قَدَر ده قارا اولسا گونوموز،
بو بئش گونلوك قىسا حىيات شىرىن دىر.
قارانلىق سا گئجه، سحر ايشىق دىر،
فىكىر دارسا، ماوى دَنىز انگىن دىر.

تور كچه يازدىم، شىرىنلشدى سۆزلىرىم،
گۆزلوك تاخدىم، آيدىنلاشدى گۆزلىرىم،
گوندن - گونه سولدو يازىق اورىيم،
داغ يولوندا ايتدى آياق ايزلىرىم.

سەھنە سارى

سحر يولدان كىچىرگن،
سالام وئردىك برەيە.
گون ياتارگن او آخسام،
چاتدىق قوملو درەيە.

اوزاقلاردان باخانا
كۆلگەلر تك گۆرۈندۈك.
«قارانقو» يا چاتارگن
سرىنلىيە بورۈندۈك.

ايكىنجى گون داغ آردى.
سۇنور ايكن يورغون گون،
اوبالارا ياناشدىق،
گۆردۈك واردىر توى، دويون.

گوللر عطير ساچيركن،
سئل سولارى دورولدو.
كيليم، خالچا دوشه نيب،
اود، اوجاقلار قورولدو.

گولله نركن باغچالار،
بالا دولور پتكلكر.
قيز - گلين لړ اويناركن
دالغالانار اتك لړ.

خوش - بشش ائتديك ائلرله
ايچديك سرين آيرانلار.
اښيتديك كى، تالايير
اوبالارى سلطانلار...

آرازين سويو

آرازين سويو قيزيل
پاريلدايير پيريل - پيريل.
موغانلار گوللنيبيدير،
گل گۆزل، تاماشا قيل.

گۆي آتيم، پولاد نالليم،
بوراخما يولدا قاليم،
دان يئري ايشيقلانير،
يئل آسير سالخيم - سالخيم.

گول گلير، ريحان گلير،
يار گلير، جانان گلير.
اوزاقدان توز اوجالدي،
شيمالدا كاروان گلير.

آغاران داغ سسی دیر،
قار یئرین پرده سی دیر.
دویدوغون او نغمه لر،
شاعیرین اؤز سسی دیر.

هیجرانلی گوندن بری،
گتتمه دی عشق اثری،
سئوگی بیر زنجیر دیر کی،
قیریلماز حلقه لری.

شیرواندان قوش لار قاچار،
ساوالان اوسته اوچار.
او تایدا، هم بو تایدا،
بیر گونده گوللر آچار.

مندن سلام دئيين گۈزل تبرىزه!

شفق لردە اوچان آخشام قوشلارى،
مندن سلام دئيين گۈزل تبرىزه.
قاتار ايله گئدن وطنه سارى،
آرخاداشلار! بىر باش وورون دا بىزه.

آچين منيم تاختا، سىنىق قاپىمى،
گۈرون عزيز انام يولدان گلدىمى؟
اوشاقلاريم گۈرون، اونوتموش غمى؟
يوخسا اولوم، آجلىق وئريب ديز - دىزه؟

شعر لىر

بوراخمايىن ائويىم نمدن چوروسون؛
قويون صبا توزلاريني سوپورسون...
قىزىل گونون نورو اونو بوروسون
توخونمايىن بنۇشه يه، نرگيزه...

دومان چۇكوب اوفوقلىرى قارالتدى،
منه غربت بىر جهنم ياراتدى...
خزان يىلى باغچامىزى سارالتدى،
داها نەلر دئىيىم؟ دوستلار من سىزه...

گولمه

نه قدر آغلاسان آغلا! كى سنين آغلايشين،
بو قارانلىق گنجه ايچره آرييب محو اولاجاق،
نه سينيچين ده، بو گويلرده، قيزيل گون دوغاجاق...

گنجه نين قلبى قارا بير داشا بنزهر، و گويون،
پردهى ظلمتى آلتيندا آرير آه و فغان...
سنيان آنجاق او فغانين دى بو كؤنلومده قالان!

اومما يارديم بو سمدان، بو ياشيل چارداقدان،
سنه بو اولكهده قانون قارا بير داخما وئريب،
خانا ييلديزلى سارايلار و ياشيل آسما وئريب!

شعر لږ

يات بو ويرانه ده، حسرت لره قاتلان... گولمه!
گولمه! سولسون اوريننده اچيلان لاله لرين،
اؤل! كي سؤنسون او گونش رتگلي او خوش زولف ترين...

نه قدر آغلاسان، آغلا كي، سنين ناله لرين
بو قارانليق گنجه نين قلبی ايجينده آريبير.
کيمسه سورماز: - بو قارانليقدا، بو سس، ناله نه دير؟

گنجه كنجميش ياريدان

گنجه كنجميش ياريدان گؤزوم يولدا... يوللاردا،
بو قارانليق گنجهده نه گئدن وار، نه گلن.
هاوا دورغون، يئل آسمز، پردهلري اوينادان
او قلم كار پرده يي - چاپقين خيال سنى سن!

گنجه كنجميش ياريدان... چيراغيمين شوعلهسى
آلا قارانليقلاردا بير اولدوز تك سؤنمهده.
گؤرمهديم اوزاقدان سؤنوك سارى بير اولدوز
طالعيمين اولدوزو اوفوقلره يئنمهده...

سحر اوزاق، يول اوزاق، طيلسىملى آرزولار،
ظلمتلرين ايچينده توزلو قالميش، بوش قالميش،
كاروان كنجمز او يولدان، آيدىنلاتماز آي اونو،
بير گنجهدير كى، اونا آيرىلىق كؤلگه سالميش.

شعر لړ

ساهر، يالنيز دئيبلسن، ماوى گوږيون آلتيندا،
گنجه لرى ياتمايان و يوللارا گوږ دىکن.
بىر چوخلارى سنين تک ايتيب گتدى بو يولدا،
سؤنوب کئچهن کؤلگه تک، ساهر، سن تک دئيبلسن.

ياشا چاتميش بو گنجه، خوروز سسى اوجالير،
يولو دومان بوروموش، نه گئدن وار، نه گلن!
هاوا دورغون، يئل آسمز - پردهلرى اوينادان،
بو آيرىلىق چاغيندا، ائى نازنين، سنى سن؟.

سون سۆز

نە سۆيۈد كۆلگەسى ئلتىندا، نە چاي نەزدىندە،
نە ياشيل باغلار ايچىندە، منى باسدیرما ساقىن!
و نە مرمردن اولان بقعهده خبس ائيله منى،
قوى گوى ئلتىندا ياتىم، بىر درهده، داغا ياخىن...

سورخابىن قىرمىزى داغلار اته يىندە بۇيودوم،
و اونون عطرى منى مست ائلهدى گنجلىكده...
سىرداشىم دىر او قىزىل داغ و آغاجسىز دره لر،
گۇرموشوك بىز قارا گونلر، آجلىق، بىرلىكده.

سالمادى سئوگى منە سايە بو عالمده... اينان،
بىر خيال تك قورو چۆلده آریدىم هر آخشام.
من گونش لرله، ايشىقلارلا دانىشدىم، نە گرگ،
قارا تورپاقتا قالام، كۆلگه لى يئرلرده مدام؟

شعر لږ

قوى گوئى آلتيندا ياتيم، بوش دَره ده، داغا ياخين،
هر سَحر بير قوش اوياتسين منى آهنگى ايله!
سورخابين داغ آته يينده، بوراخ، آسوده ياتيم،
آريييم من قوجايندا، بويانيم رنگيله...

يولدان كنار

يولدان كنار، دوزه نليكه،
بیر آز اوزاق چای بويونجا
آلاچيقلار قورولوبدور،
بعضی آلچاق، بعضی اوجا.

هر يئر گوئی اوت، هر يئر چيچک،
تورکمن صحرا بوراسی دير.
بو يئر زنگين اولسا بئله،
فلاکتين يوواسی دير.

ايگيد تورکمن اوشاقلاری،
اوتلادارلار آت، قارا مال،
اوده قالان قيز، گلین لر
خالچا توخور، گوللو، خال - خال.

بیرتیق چادیر آلتینداکی
قاری ارواد چۆرک یاپار.
عۆمرونده کی گۆردوک لری
سلطانلاری انار، سایار...

اوجا داغلار آته بیندن
جوشار، آخار، دورو چایلار.
تور کمن لرین امه بییله،
پامبیق بیتر، چیچک آچار.

نه قیش آنلار، نه یای آنلار،
ایستی گونده تاخیل بیچر.
چیلپاق گزر، آباق یالین،
کورلوق گۆروب، آجلیق چکر.

هر یتر گۆی اوت، هر یتر چیچک،
تور کمن صحرا بوراسی دیر.
الی خمیرلی، قارنی آج،
اینسانلارین اویاسی دیر...

كند ماهنى لارى

چىخ داغ آردىندان قىزىل گون،
يوردسوز قالانى بىر دوشون!
دونىانى قىزدىر، اريت قار،
قويما كۆرپه لر اوشوسون!

داشما چاى! داشما، بىر چكىن،
يول اوستونده وار باغ، اكين.
داشما، كندلرى يىخما سن!
خالق ايتيرمه سين امه يين.

ائى بۇيوك تانرى، ائى پدر!
قوى يورددان چىخسين توستولر...
سۇندورمه شامى، اوجاغى،
ائللر اولماسين در بدر.

شعر لړ

يولونو كس دوشمنين،
بوراخ گونشي، اتت آيدين.
بو يئرلري گوللنديرن
مين كيشي دير، مين قادين.

سئو گيليم

من اؤز أسكى سئو گيليمى تانيرام.
او ميصيرده قيزيلانميش هئيكل دير.
او واختيله بير اينسان تك فانى كن،
ايندى بو گون اولوم بيلمز گوؤل دير.

اونون خومار، ايرى سياه گؤزونده.
صحرا لاردا ياتان گونون نورو وار.
او، فوسونكار، نادير گوؤل چيچك دير،
آنجا ق نيلين كناريندا گول آچار.

اونون آيرى، كامان كيمي قاشلارى،
گوؤل قاشدان نمونه وى بير قاش دير،
او، صنعتين طليسىملى لؤخونده،
قيزيل رتگلى، آغير قيمت بير داش دير.

اونون قالين دوداغيندا اتشين،
بوسه لرين رنگى هله سولماميش،

شعر لى

سۇندورمە مېش اىستى، قورو واحەدە،
اونون گوللو باھارنى قار و قىش.

نېچە مېن ايل اول، زومرود قىردە،
بوسات قوروب، شامدانلارى ياخارمېش،
ظاليم غىضلى بېر فېرعونو بىكلىكن،
پنجرەنى آچار، نېلە باخارمېش.

بېلىم ھانسى عاشىق اونون اليندن،
قىزىل جامدا ايچمېش عشقېن بادەسىن،
بېلىم ھانسى خوشبخت آيدىن گىجەلر،
اوزاقلاردان دويموش اونون شەن سەسىن...

بېلىم ھانسى يوسف اونون ساچلارېن،
يىلپىك چالېب، ياواش - ياواش اوخشايب،
بېلىم اونون خوليالارېن، آسرارېن،
بېلىم كېملر او خوليادا ياشايب.

من اوز آسكى سئوگىلىمى تانىرام،
او، قىزىلدان توكمە گوزل ھىكل دېر!
بېر اولدوزدور، ابدىت گوپوندى،
شاھ اثر دېر، ھم دە لطف ازل دېر...

پاييزين ايلك گونلرى

سارماشىقلار تيتىرە ركن سەرىن سولار باشىندا،
تەك - تەك دوشەر اونلارین سارالمیش یارپاقلاری،
هله مئشه یاشیل کن، هله هاوا ایللیق کن،
داغلار باشین قار آلیر، چۆللر اولور ساپ ساری.

هله آخشام اولمادان، گونش داغدا سۆنمەدن،
مؤوسومون بوز کۆلگەسى دەرلر ایچرە آنەر،
یاشیل ایپک گئییملی آری اوتان قوشلارین،
هر گونکو شن سس لری یای کئچمەدن غملەنر.

آخار سولار دورولور، کۆلگەلر دە اوزانیر،
ایلیق گوندە یوللاردان کئچن یورغون یولچولار،
بولاقلارین باشیندا دوشونجەلی اوتوروب،
کۆلگەلنن باغلارا اوزاقلاردان یاخارلار.

آنا سَسى

آنا سَسى آسمانى بىر سَس دىر،
آخار سودور، ترانه دىر، جرس دىر.
او سَس ايله دَرين لَشير رُويا لار،
او سَس ايله خيال گوښه يو كَس لير.
آنا دىلى پارلاق قىزىل آچار دىر،
علم لرين خزينه سى آچار دىر.

قافقاز يوللاریندا / بىر پارچا

سۆكولموشدو دان يئرى، چۇل قوشلارى اۆتوردو،
تورونج رنگلى ايشىقلار داغلار باشين اۆپوردو.
يوسون قوخان بىر هاوا ارالاردان اسيردى،
قاتار اوزون يوللارى منزىل - منزىل كسىردى.
پنجره دن باخىردىم ياتار كىمى هر يئره:
اغ اۇرپكىلى داغلارا، ياشىل گىمىش چۇلره،
او پرده ده گۇرونن خىالىمىن كۆلگهسى،
سانكى منه دئىيردى: باخ، گۇزىلر اۆلكهسى!
رۇيالاردا گۇردويون تىلسىملى پرده لر
بو گوللنن يوللاردا، باهار الى نقش اندر
باخ! گون دوغور اوزاقدان، ازادلىغىن گونشى
بو يوللارى سارىيان آلتون ايشىقلار دئىيل،
ازادلىغىن نورودور، شاعىر، حۇرمتله آيىل!...
آلقىشلا بو گونشى، اولدوزلار ين سورور ين،
بو بوجاقسىز چۇللىرى، شىنلندىره ن رەبىر ين،

شعر لړ

رؤيالاردا گوردويون جنت يولو بو يول دور،
بو يول آرزو يولونا چؤنوب گئدن بير قول دور.

باخ تئلگراف تئلينده جيويلدهشن قوشلارا،
قارا ايپك پرلره، ميني - ميني باشلارا،
اونلار سنه هر بيرى يول گوسترير اوزاقدان
بيليرلر كى، گليرسن خوراساندان، عراقدان،
بيليرلر كى، تبريزدن يارى گنجه كئچميسن،
سهندين آل جاميندان سرين سولار ايچميسن.

۱۹۴۵ - جى ايلده

سۇندو قانلى شفقلىرىن، كئچدى ساكيت بير گئجه،
دېيشيلدى بير گئجه ده بو دونيانين صفحه سى؟
صدف رنگلى فجر آچيلدى اوزاقلاردان، دَنيزدن،
يُردَن گويه قانادلاندى سحر ظفر نغمه سى.
قىزىللانان سولار ايچره نيلوفرلر آچيلدى،
اودا يانان بئرلين اوسته آل يارپاقلار سانجىلدى.

بئرلين دوشدو، فقط اوزاق دَنيزلرده ياپونلار،
يانار داغ تك آلوو، آتش پوسكوروردو سولاردا.
چين لى لرين ائوين يىخيب خرمنينى ياخاركن،
سجده قىليب پادشاهها، سالماديلار هنج يادا!
اينسانلارين ناله سيني، قورخوسونو آلاھين
بوغماق اوچون گۆزلهديلر فرمانينى بير شاهين.

اونلارين دا دۇرانلارى چوخ سورمه دى،
بير گئجه بير سحرلى قوه ايله اوركلرى پارتلادى.

شعر لى

قىزىل اوردو ھەر طرفدىن سىرحدلىرى كىچىن جە،
اينگىلتىرە، آمىرىكا اءالارا اءلادى.
گونش اوغلو ايمپراتور بولودلاردا قارالدى،
اورىيندە تىزە آچان قىزىل گوللر سارالدى.

سۇندو قانلى شىققلىرىن، ۱۹۴۵ - جى ايل.
صدف رىنگلى فجر آچىلدى صحرالاردا، دىنىزدە.
قان آغلايان دونيا گولدى، آچدى عمل گوللرى،
دونيا خالقى سئوينرکن، گولومسەدى تىرىزدە.
آزادلىغىن بايراغىنى ارکىن اوستە تاخدىلار،
يىئە سۇنموش مەبدلردە مشعل لرى ياخدىلار،
سن دوغدونسا قانلار ايچرە ۱۹۴۵ - جى ايل.

گنجھ ايشيقلاری

آی باشقا بیر دونیانی آیدینلادارکن بیزیم،
قارانلیق گنجھ میزی اولدوزلار آیدینلادار.
گیزی، سۆنوک ایشیقلار باغلارین، مئشه لرین،
آن قارانلیق یئرینده آسرارلی یوللار آچار .
ظلمتله آلیشقان گنجھ قوشلاری بئله،
او غملى بوش یوللاردان اوزاقلاشیب قاجارلار،
یالنیز او یوللار اوسته یورغون، آغیر کۆلگه لر،
قیریق، بی کس کۆنوللر بیر- بیرینی تاپارلار.
اولدوزلاردان آخان نور یارپاقلارین اوستونده،
دونوق قارا سولارا داملا-داملا دوشرلر،
سانکی گیزی نغمه لر گۆیدن ائتن سسلره،
آنلاشیلماز دیل ایله هر دم جاواب وئررلر.
آی باشقا بیر دونیانی آیدینلادارکن منیم
خلوت اولان ائویمی اولدوزلار آیدینلادار.
رؤیا یا دالمیش گنجھ آغیر نفس آلیرکن
منیم او یانیق کۆنلوم اولدوزلارا اوجالار.

بىر توخوجو قىزا

اوچوب رنگىن قىزىم، سَسىن كاللاشىب،
كۆلگەلنىب گۆزل، آلا گۆزلىرىن،
چىخ گونشە، قارانلىق دىر كارخانا،
اوزاقلاردان ائشىتمىرم سۆزلىرىن.

يىتتىر قىزىم، توخودوغون خالچالار
آينا بندلى سالونلارى سوسلەدى.
آمكىلىرىن، اينجە، سولغون اللرىن،
بىر چوخ زنگىن آغالارى بسلەدى.

نازىك، اىپىك خالچالارىن گول آچدى،
اوتاغىندا هر گلنىن، هر بىين،
بزه دىنسه مجلسلىرى دئە گۇروم،
زاواللى قىز، بو دونيادا وار نە بىين؟

نه واختاجان آج قارينلا ايشله ييب،
يورغون اللر صرف ائده جك مين أمك.
ائشيديب سن بو مثلى بابادان:
«چيلپاق گزيب، اؤزگه لرى سوسله مك.»

سن باشيندا اولان قيزلار گولله نير،
نه دن سولموش آچان گولون تئز سنين.
مخمر گئييب زنگين لرین قيزلاری
ندن مخمر اونلار اوچون، بئز سنين.

رنگين اوچوب، دوداقلارين گوئيريب،
گول، گونشلن، آچسين سولموش گوللرين.
گل، قوش کیمی قاناد آچيب اوزاقلاش،
قيزيل گونش اوپسون ساری تئللرين.

باسقىن

چن باسىب داغلارى، سَرىن دىر هاوالار،
پايىز زامانى دىر كۆچوب اوبالار.
دۇرانى گلىب دىر قارا بولودون،
سۇنوبدور اوجاغى مقدس يوردون.
داخمالار ساكيت دىر، قاپىلار باغلى،
قورولوب چادىرلار قارالى، آغلى.
سلطانين اوردوسو قىزىشسين دئيه،
مشه لىر اودلايىب، توستولر پيه.
قولدورلار دئمك كى، فرصت تاپميشلار،
بىر نئجه قىز، گلين گئجه قاپميشلار.
تاخىل لار آلينىب، ائولر تالانىب،
كوچه لىر ده چوخلو جمىك قالانىب.
آروادلار يويورور، آغلاشير قىزلار،
اوقولر قارالير، ياغير آغير قار.
قاپىلار باغلانىر، كسىلىر هر سس،

كند چكير قار ايچره، آغير بير نَفس.
ظفر ايله اوردو آلدی بو كندی،
بيخدی قالالاری، دوشمانی يئندی.

ساكيت هاوا، لاكين بسلر فيرتينا،
اثللری استبداد گتيرر جانا.
نه باسقین، نه آتش، نه اولوم، نه قان،
نه پولاد زنجيرلر، نه قارا زيندان،
نه سونگو، نه خنجَر، نه آر آغاجی.
قانلی عصيانلارين دئيل علاجی.
تاپدالانان اينسان دونيايی بيخار،
ظلمون خيرمينی آتسه ياخار.
او بير جوشغون سئلدير، اوْنو آينماز،
او قيزغين آسلاندير، أسير اولونماز.

آخشام چاغی دیر

جواهر اولدومسا،
کیمسه المادی،
آریدیم - آریدیم،
ایزیم قالمادی.
یولداشلاریم منی
یادا سالمادی،
بوراخ گئدیم، گۆزل! آخشام چاغی دیر.

گون باتیر، کؤلگه لر
یترده سورونور،
سهن دین آتییی
سیسه بورونور،
اوزاقلاردان قیزیل
وطن گۆرونور،
بوراخ گئدیم، گۆزل! آخشام چاغی دیر.

آغاجلار آرديندان
گوموش آى چيخير،
حسرتلر كۆنلومو
يانديريب - ياخير.
ايرىلىق گئجهسى
پردهن باخير.
بوراخ گئديم، گۆزل! آخشام چاغى دير.

دېيشدى دۇران، آه،
دېيشدى دۇران.
سۇنن اوجاقلارى
كىم دير يانديران؟
كۆلگه لر گوجلنير،
باشلانير توفان.
بوراخ گئديم، گۆزل! آخشام چاغى دير.

شبنم لر دولدورور
گوللر تاسينى،
اؤلوب كئچن لر ين
ساخلا ياسينى!
مندن سونرا قويما
قاپى باغلانسين.
بوراخ گئديم، گۆزل! آخشام چاغى دير.

زامانين سيري

يښه گوږدي اوت،
ساري گول آچدي.
يوکون چاتدي، زامان
گنجه يله قاچدي.

قووالارکن گنجه
هر گون گوندوزو
سورونن بير عؤمرون
قالمادي ايزي.

آسکي ايللر مني
يورددان چينخارتدي.
مين ايل گندن اول
کاروانا چاتدي.

پوزموش ایدی زامان
بیر ایله یاخین،
اوزومون، گوزومون،
گوزل ناخیشین.

اوزومو آینادا
تانیما دیم،
کیم ایمیشم من، عجب!
نه ایمیش آدیم؟

باغلار دئدی: - شاعیر،
نه تئز قوجال دین.
داغلار دئدی: یازیق،
پیس گونه قال دین.

نه اوچون سولوبسان،
سوروشور گونش،
بومبوز اولوبسان، باخ! -
دئییردی آتش.

شعر لى

يونگولتدى منى

او قدر فلک.

ترپىردى يىللىر

سامان چۆپۈتک.

قىزدىرمايىر منى

نە اود، نە اوجاق،

سارى ايشىق كىمى

گۆرونور چىراق.

سازاق اسدى

سازاق اسدى داغدان، ھاوا بولاندى،
خزان اولدو باغلار، يارپاق سارالدى.
سۇنسه ده ائللرين يانار چيراغى،
ألوولو گونشه ياخ، سۇنمَز قالدى.

شَرَقْدن قوپان اول اؤلوم توفانى،
داغا، داشا چيرپىدى، داغيلدى، گىتدى.
سئللرين اشدىغى، داشدىغى يئردە،
يئنه لاله آچدى، گۆى اوتلار بيتدى.

قوروجا چؤللردە اوارا گزدىم،
ياتلاق لارا جومدوم، پالچىغا باتدىم.
آچ قايىنى انا، يئنه ده گلدىم
داغلارى اُشاراق، وطنه چاتدىم.

خزانلار

خزان چاغى
قىزىل گونش اودلانيبدير،
آغاجلارين يارپاقلارى
مين بير رنگه بويانيبدير...
هر يارپاغين بير رنگى وار،
سئودا رنگى،
حسرت رنگى،
توتقون، توزلو،
غربت رنگى...
خزان چاغى، يئل آسر كن
ياغير يارپاق،
اؤلگون يارپاق.
قالانيبدير، قالاق - قالاق.
يوللار اوزاق، گؤللر درين،

نسيم اسير سَرين - سَرين.
داغلار بيزيم، باغلار بيزيم،
يثرير كن يارپاق اوسته
قالماز ايزين...
گون يانديرماز،
سون باهاردير،
سانكى آچاق يارپاقلارى،
لاجوردى بير مَتنده
ناققيش لاردير.

بیر چوخ خزان گليب، کئچدی...
بیر چوخ کروان قونوب کؤچدو.
بیر خزاندا
يئتيم قالديق.
بیر خزاندا
سئودالانديق.
بیر خزاندا آلوولانديق.
آن نهائت،
خوليلارين هاواسيندان
قانادلانديق.
بیر خزاندا
پارلاق قيزيل گونش دوغدو.

بیر خزاندا
بولود گلیب گونو بوغدو...
آنلایارکن خزانلاری
زامان بیزی قووالادی...
گلدی زامان، کئچدی زامان...
آیری دوشدوک یوردوموزدان.
حسرت قالدیق
سَرین - سَرین بولاقلارا
گول - چیچکلی اوتلاقلارا.
زامان کئچدی، بیز قورودوق
سوسوز قالان آغاجلار تک.
طراوتدن سالدی بیزی،
بیلمم غربت؟
یوخسا فلک؟

آرزو

ايستيردم غملى و توفانلى گئجه يولچولارا
بير فانوس تك، يا دا قطب اولدوزو تك رهبر اولام.
ايستيردم ياي گونو چؤللرده آخار بير سو اولوب،
دوم - دورو گوژ ياشى تك يولدا چوخور ايچره دولام.
ايسته مم نقش و نيگاريم قالا، شعريم اوخونا
ايستيردم بير سيزى حسرت تك اور كلرده قلام
اونودور سا منى ائل، چكمه سه تاريخ آدىمى
ايسترم آى تكي يورد اوسته گئجه شوق سالام.

حياتدیر آخار چشمه

حياتدیر آخار چشمه،
يئتر آه، داستان دئمه!
كئچن گون، كئچن گنجه
بیر داها دؤنمَز گتری.

يوخولاركن كؤهنه شَهْر،
پارلاركن گؤيده اولكر،
اوخوركن سوسريلر،
آن منى، گؤزَل پَرى!

سَحْرين روزگاريندا.
دَييرمان سولاريندا،
تبريزين باهاريندا،
رنگيم وار، سؤزوم واردير.

مخمرى چيچه يينده،
اثللرين اور يينده،
فرشلرين ايلمه يينده
ناخيشيم، ايزيم واردير.

مهتابين چيراغينا،
سرخابين آل داغينا،
اول كهليك بولاغينا،
چوخذاندى حسرت من.

اثلره آقيش اولسون،
دوشمنه قارغيش اولسون!
قار ياغسين، ياغيش اولسون،
گوللنسين بيزيم وطن!

يوللاردير چالا - چولا.
ساغدان دؤن چاپاق سولا.
او گندر - گلمز يولا،
ديكمه گؤز، يئتر گؤزل!

داغلارين باشيندا قار،
سفرده حادثه وار،
يول چتين، كئچيدلر دار،
هله ات كئچر، گؤزل!...

گنج يازيچى...

فريدون ابراهيمى به

ايل دؤنومون توتان يوخدو،
يوخدور سنى يادا سالان.
قبرين اوسته گؤى اوت بيتدى،
ائى نامراد، يازيق جاوان.
آسيلديغين گوندن برى،
ماتملى دير گؤى «گولوستان!»

دولاشاركن شيمال يئلى،
يوردون قيزيل يارباغيندا،
ائلر ايله اود يانديردين،
بابكى لږ اوجاغيندا.
لاكين آفسوس، سون ايشيق تك،
سؤندون حيات چيراغيندا.

نه ائللرين مکتبىنده
کيتايىنى آچان اولدو،
نه يازديغىن قىزىل يازى
رواج تاپىب داستان اولدو.
لاکىن سانما بو عصرده
هر شئى بيتىب نىسيان اولدو.

گونون يئددى رنگى آرير
«قىزىل اوزن» سولاريندا.
سنىن ايزىن، کؤلگهن قالمىش
آستارانين باهاريندا.
فاشىزم هله حؤكوم سورور
قىزىل اودلار دياريندا.

مکتبلرده آنا دىلين
اوخوتدوران اوستاد يوخدور.
اوردو - اوردو اويماقلاردا
آسير چوخدور، آزاد يوخدور.
کئچىب چىراق، سؤنوب اوجاق،
خارابا چوخ، آباد يوخدو...

قارانلیق دیر، تیکانلیق دیر
حرامیلر پوسقو قوروب.
«باغ مئشه» نین باغلارینی
توز باسیبیدیر، آفت ووروب.
آزادلیغین گمیسینده
کافتار دوروب، شیطان دوروب.

دالغانیر فضامیزدا
زیندانلارین اینیلتیسی.
اٹشیدیلیر سحر - آخشام
رادبودان دوشمن سسی.
بیر چوخ هرزه اوت گوئیریب،
قاناد گریب یول اییلیسی...

گئتدیم بابا دیارینا
گوردوم بایقوش فیکره دالیب.
قبرین اوسته آخشام چاغی
پاییز گونو شفق سالیب.
سندن، یولداش، خاطیره لړ،
دَرین سؤزلر جاندا قالیب.

عزراييله قيلينج چكسم،
يشنه بير گون اوله جه يم.
چيراق كيمي يا بير آخسام،
يا بير سحر سؤنه جه يم.
بيليرم كي، يئر آلتيندا
توز - تورپاغا دؤنه جه يم.

بونلا بئله امينم كي،
نور ظلمتي بوغاجاقدير.
آن نهائيت، اوفوقلردن
قيزيل گونش دوغاجاقدير.
داس نه قدر برك اولسا دا،
ايستي، سويوق اوياجاقدير.

قورخما!

قورخما بو ماوی گوی آلتیندا یانان آل گونشین،
و اوفوقلرده گولن آل شفقین سؤنمه یه جک.
ایلک باهارین آچاجاق گول، اؤته جک بولبولر،
دونیامیز بیر ده بو عالمده خزان گؤرمه یه جک.

دونیا دوردوقجا سهندین اوجا بورجونده یانان،
اول گوموش رنگلی آی یوللاری آیدینلاداجاق،
آخاجاق نهرلرین، هم آچاجاق لاله لرین،
بیر ده ائولرده اینان! سؤنمه یه جک اود و اوجاق.

ائی منیم شانلی ائلیم، حر وطنیم، آل گونشیم،
آینا تک پارلاق اوفوق، دریا تکین چرخ آسیر.
ائی قادینلار، آنالار، بیرجه آچین پنجره نی،
صبح آچیلماقدادی، صبحون یتلی داغلاردان آسیر...

قووالا دوشمان لاری!

قارانلیق ایچره قارداشیم،
هله گیزلنیبدیر قیزیل گون.
باخ، بوغسا دا سنی قارانلیق،
قیرمیزی سحری بیر دوشون.

زمانه نین توتقون سحری
بیزلره دئییر کی، - گل بری.
یئر داخمالاردا چکدیین
سیخینتیلار، دردلر نه اوچون؟
ایاقلاریندا وار زنجیرلر،
نه دندیر اولوبسان دربدر؟

سنین امله یینله بزه نیر
ألوان ایپکلرله لاله زار.

اوددوغون قانلاردیر کی، وزیر
ساراییندا قیزیل گول آچار...
جنت باغ ایچره تیکدییین
سارایلاردا یاتار هر زنگین.
توزلو، بیرتیق چادیر چؤللرده
آغیز آچیب سنی چاغیرار.
نسیم زنگینلری اوخشارکن
آغ یئل چادیرینی قاباردار.
یئتر اوتدوغون او قان، قوروم،
قازدیغین قویو بیر اوچوروم.
گؤی سولار اوستونده چیرپینان
سنسن پولاد کیمی یارادان.
سنین اوددوغون توز، تورپاقلار...
قیزیل گوموش اولوب توپلانار...
گنجه سونا چاتیب، گوندوزدور،
حقایق یولو باخ، دوم - دوزدور...
قورسانلاری یورددان چیخاردیب،
قووالا، قووالا، سویا تۆک،
آقیشلاسین سنی ماوی گۆگ.

وطنين ماتمينده

قيسا بير زاماندا باهار تک
چيچکلنن گۆزل يوردوموز
سويوق قبريستانا بنزهدي،
داغيلدي دومان تک اوردوموز.
گون چيخانندان قارا يئل آسدي،
بيخيلدي قورغوموز، ائليميز،
اودلاندي، تالاندي خوي، تبريز،
اورمو آخار سولار ديارى،
گولو سولوب، رنگى سارالدي،
هر گون، هر گنجه قاييميزدان
آجلىق، اولوم گيردي ايچرى.
هنچ اونودولارمى او گونلر؟
جنوبا يوللانان سورگونلر

كىم اونود بىلر او قىشدا؟
آخشامادك قاردا، ياغىشدا،
قارا زىندانلارين اۋنوندە
يئره سۋرلن آروادلارى.
گۈرۈر كىن قىرمىزى گۈن سۋندو،
ايمپىريالىزم گۈلوب سۋىندى...
او دىشلىرى دوشموش كافتارين
گۈزۈ ائوليلره ساتاشدى...
ايمپىريالىزم بىزه نە وئردى؟
- فلاكت، آجلىق و قارا گۈن.
قان ايزلرینه باخ، بىر دوشون،
تانى دوشمىنى، ايلانى!
سنىن امە يىنلە بسلمىش
«پارازىت» ين آتى و قانى...
گۈنشى گۈره بىلمز بايقوش،
قىزىلچىن كۈپكى قودورتموش.
او امير، ساتانلارى
قانادى آلتىنا آلمىشدير...
لاكىن ياندىرماقدان نە چىخار؟
قىزىل قورغولارى كىم بىخار؟
قارانلىقدان جىخان گۈنش
اونون قاماشدىرار گۈزۈنو.

او يارالى جانناوار كيمى
داشداڭ - داشا چيرپار اۋزونو.

بوراخ چيرپسين، چيرپسين شيطان،
قوى محو اولسون، اونو توتوموش قان...

قانلى پايىز

بولودلار قالاق - قالاق،
تۆكولر قورو يارپاق.
پايىزدير: «قانلى پايىز»
اىل كۆچوب، سۆنوب اوجاق.

سو آخماز زينه - زينه،
قان آخير سو يئرینه.
اىللره ديوان توتور،
آمانسىز دوشمان يئنه.

اورتانى ظلمت باسدى،
اىلرده ايندى ياسدى
دان يىرى آغاراركن
جلاد بئش ايگيد آسدى.

گۆيدە كن رَبي - قاديِر،
«كۆلگەسى يئردە گزير»،
افيون درويشلره
آذرى اولموش آسير.

توزلودور تبريز يولو،
شيطانلا يوردلار دولو.
زنجيرلر دميردنسه،
پولاددى ائلين قولو.

دئسه ده توفان قان - قان،
چكىنمه قارانليقدان!
دور، قيزيل مشعل ياندير،
گۆرسه اود، قاچار شيطان.

حياتين يوکو اغيردير، اغير

قارانليق چؤكوبدور، قار، ياغيش ياغير
حياتين يوکو آه، اغيردير، اغير.
اوزاقدا لامبالار، قانلا دولو گؤز
قالماميش كنده آت، نه اؤكوز.
آرابايا باغلا، اؤزونو ايگيد
چيرپينان اورينين سسيني ائشيت.
قارا پالچيق ديزدن، يول اوز يوخارى
حياتين يوكون چك ايشيفا سارى.

اوجسوز و بوجاقسيز

دميرچى كورهسى تك يانان بير چؤل.
چك حياتين يوكون، اولورسن ده اول!
شيرين سو آردينجا دوشسن آياقدان
دئمهرم كى، گوموش سراپا آلدان.

بوراسى بوز شەر، خانىن باش كندى
تونج قاپسى قىرىن باغلىدىر ايندى.
اۋنۇندە كئشىكچى گزىر خيال تك.
تۆكۈر يارپاقلارى يىل آتك - آتك.
گئجە سو كوتوندا سولار شىرىلدىر
بوراسى رَمزلى، آسكى دىاردىر.
سانما كى، فلكدن كۆچموش قىزىل گون
اوفوقدە قىزاران طلوعو دوشون.

مرمردن بىر ساراي، زومروددن باغ
آى ايشىغى كىمى پارلايان چىراق.
عطىرلى اوتاقتا پردەلر آردى
مىنياتورا بنزر بىر گۆزل واردى.
بولور بارداغلاردا آل شراب پارلار
بورانىن مؤوسومو باھاردىر، باھار.
سارايى قورموشدور سانكى كاينات
سارايدا گوللەنر باشقا بىر حيات.
جنتى آختاران بورادان كئچسىن،
حيات بولاغىندان سَرىن سو ايچسىن.
قارانلىق چۆكۈبدور، قار، ياغىش ياغىر
ائلرىن دردى آھ، آغىردىر، آغىر.
دىلنير شەردە خيال تك گزن،

يوردونو بوراخيىب تهرانا گلن.
داشلاردان، پالچىقدان يووا تىكىيلر
آرى تك اوشاقلار پۇهره وئربيلر.
يئنه ده آروادلار ايكى جانلى دير
كئچرسه بو يولدان حضرتى خضير
گۇرركى، قورويوب حيات چشمهسى
پردهلردن قالخير اولومون سسى.

حياتين يو كو آه. آغير دير، آغير
قارانلىقدا ياتان ائللىرى چاغير.
بولودلاردا قيزيل ايلديريم چاخير،
داغلاردان ذره يه سئل - سولار آخير
سئلر قودور موثسا داغ كيمي دورون!
كۇرپو يىخيلمىشسا، كۇرپولر قورون!

قافلانکی دان چیخدی گون

قافلانکی دان چیخدی گون

ایلیک باهارین سحری.

چای - چمنین پرسی

بیزه دندی: - گل بری.

قارانلیقلار کتچیدی

گلهجهیی آیدین بیل!

چیراق یاندیر، اوجاق قور،

قوی ساخسییا قیزیل گول.

بو ایلیک باهار بایرامی

گولون، قوشون بایرامی.

بیر سون باهار گلهجک،

قور تولوشون بایرامی.

اوغولدايير دلى يئلر

اوغولدايير دلى يئلر، بودور
چامور دامدا.

نه كؤز قالبيدى اوچاقدا
ياغيشلى آخشامدا.

كدرلى خاطيره لردى
كىتاب-كىتاب قالانيب

باغيم خزان اولاراق

يورد، يووام، ائويم تالانيب.

بوراخديلار قارا يئل آسدى

شرقدن بير گون

نه قويدولار ائويمه، قيش زامانى

گون دوشسون...

نه قويدولار كى، اكين ياز چاغيندا

تئلنسين.

نه قويدولار غزلىن سون باهارى

گوللنسين.

خارابا زار ائلهدى اود ديارىنى

آفسوس.

قورو و ايسى دياردان آخىب

گلن اوردو.

ائلىم آسىر اولاراق، اوىماغىم كۆچوب

گئتدى.

و بو نانكور آغالار

ساتدىلار گۆزل يوردو.

شاعیر سلیمان روستمه...

بورادا تلگرافین
قیریلیب چو خدان تئلی.
أسرکن باغ - مئشه دن
ائی سَرین صبا یئلی.

گوزار قیل قاراباغا
باکی یا، هم شیروانا.
یئتیر ائل پیامینی
او عزیز سلیمانانا.

محتشم او شاعیره،
بیزلردن سالام سؤیله.
دئینن کی، دینله بیریک
«شاعیرین سَسین» هله.

ائى عزيز قان قارداشىم،
ديله دين قارا زيندان
يىخيلسين تمليندن
ديله دين بيزيم اولكه
گوللنيب، اولسون گولشن.

لاكين ائى عزيز قارداش،
بو سفر گوزار ائتسن
تبريزدن، ماراغادان
هر يترده گوره جكسن
«گونشسيز، آيسيز زيندان».

حاصارا سالميش ايبيس
شفقلى اولكه ميزى.
شيطانلار قيلينجلاير
يوللاردا كؤلگه ميزى.

بو تايدا بير چوخ يوردلار
يىخيلميش... سؤنموش اوجاق.
اودلانميش يوروشلرده
كىتابلار قالاق - قالاق.

لاکين هر سؤن اودون
کول آلتی کؤزلری وار.
«اوبالی شاعیر» لرین
سازلاری، سؤزلری وار.

محتشم شاعیر، آمان!
سؤزومدن محزون اولما!
دینلرکن غصه میزی
غمله نیب، دولغون اولما!

بیر زامان شیمال لاردان
بیزلره قوناق گلدین.
ظلمتی یارا - یارا
آلینده چیراق گلدین.

گنجه میز قارانلیقسا
گؤزوموز سحرده دیر.
فلکدن اومید اوزوب
آرزوموز بو یترده دیر.

باياتيلار

اورتاليق كۆلگه لىندى
يىل اسدى، گول لىندى
يار بيزه قوناق گلىدى
چيراقلار شۇعلە لىندى.

كۆلگه لر پردە - پردە،
قولاق وئر، يازيق ددە
زىنداننا دوشن قىزىن
سولموشدو بير گىجە دە.

يوللاردىر چالا - چولا
ساغدان دۇن چاپاق سولا
گول كىمى جاوانلارى
چوروتدو قىزىل قالا.

پرده ده دثيیر بیری
- کیم اؤلמוש، کیمدیر دیری؟
آخسامدی، لامپا یانیر
گورونور یارین یثری.

کؤپکلر آلا - بولا،
خان قالا، خاتون قالا
هر آخسام نئچه جاوان
اودور بو قیزیل قالا.

آنالار ائدرلر آه،
«ائوین» دیر ایشگنجه گاه.
شهیدلر اوسته باخین
تختینی قوروبدو شاه.

بیر یانار جهنم دیر
او قورخونج، قانلی «ائوین».
«ائوینی» قوران نامرد
بیخیلسین گوروم ائوین.

پایزدیر دَرین یارا
گل اونوت، گول باهारा
قولاق وئر او تایلاردا
نه گؤزل اوخور «سارا».

سنوگی دی

شب‌نملرله بویالی آغ گول دردیم بیر بیغین،
گۆردوم گولده عطرین وار، شب‌نملرده ایشیغین.

دویدم سنین سسینی سحر آسن نسیمده،
سنده اولان آتشدن روحومدا وار منیمده

رویالاردا پاریلدار گئجه گۆزل گۆزلرین
توزلو زامان یولوندان گئتمز آیاق ایزلرین

«یارادیلیر» نقشینده سندن ایله‌هام آلمیشدیر،
پرده‌سینده باهارین رنگلی قالمیشدیر.

شعر لى

گۆزلىيى دۇنيادا سىنىن گۆزلى يارادان،
قندىللىردە شۇعلەسىن، مەبدلردە نور ساچان.

أفسانەلر دۇروندىن سىندن قالمىش ھىكل لىر،
سىنى سئون شاعىرلر ھلە گزر درىدر.

سىن بىر نورى أزلسىن، گۆيدىن يىترە آلەندىن،
اىلك اسرارىن يولوندىن، گلن يولچوسىن ايدىن.

گول دسته‌سی

تبریزین باغلاریندان،
دَرمیشَم اَتک - اَتک.
حسرتله، اشتیاقلا،
قیرمیزی، ساری چیچک.

«یام» داکی چشمه لردن،
سَرین سو ایچن اولسا،
گونشلی، ایستی گونده.
آرزدان کئچن اولسا.

دردیبیم او گوللری،
آی چیخان زامان گتیر.
«وورغونون و خندانین»
قبرینه نثار یئتیر.

پاییز

پاییز چاتیب، بوستانلاری پوزوبلار،
قیزیل سویا بویانیبیدیر گوئی چینار.
سئل سولاری یئنه آخیر داغلاردان،
قوشلار کؤچوب گندیب بیزیم باغلاردان.
ائشیدرکن پولدان، ایشدن وار خبر،
آج قالانلار شهـرلره کؤچورلر.
شهـرده کی آجلیق چکن آز دئییل،
اینـدیده کی ایستی هاوا، یاز دئییل،
مَسجیدلرده یاتار گنجه قوناقلار
هر گنجه ده اولور بیر چوخ اوشاقلار.
حیدربابا! باخ باغلاردا یئل اسیر
مئشه لرده قودوز قوردلار یول کسیر.
پالچیق ائولر بیر - بیرینه سیخیلیب،
بیر پاراسی یئلدن، سئلدن ییخیلیب.
ائولر سوسموش، سویویوبدور اود اوجاق.

يئنه هاچان هاوا، روزگار اولاجاق؟
لاکين «بابا» هاوا يئنه قيزيشار،
ياشيلانار قارا چمن، گۆى چينار.
قوشلار يئنه يوردوموزا دؤنرلر،
ياد ائللرده قارا گونلر گؤرنلر.
يئنه گونش ايشيق سالار سولارا،
بوغدا بيتر، گلر آغاجلار بارا.
آيدين شفق گولر بيزيم اولکيه
داستان اولار هيسلى داخما، هم ييه.
اوندا سن ده اوزاقلاردان صبح ائركن
چيچکلنميش «خوشگيناب»ى گؤررسن.
اؤز يئرینده بوغدا، پامبيق آکنى،
بیزلر اوچون قيزيل خيرمن دؤيهنى.
قارا گونون عؤمرو بابا، آز اولار،
ظولمون اودو سؤنوب، گولو تئز سولار.
اوندا سنه من قوشماجا قوشارام،
آخار چای تک هم أشارام، جوشارام.

قىش

قار ياغراق دونيا اچميش آغ چيچک
نه قويون وار اوتلاق لاردا، نه اينک.
دَييرمانى آخار سولار فيرلادير،
سويون سسى آغاجلارى يوخلادير.
ايچرىسى دَيرمانين توتقوندور،
هر يئر آغدير، تاوان، تاخچا، دام اوندور.
قىزىل گونش يانيرسا دا باجادا
سينيق لامپا توستوله بير تاخچادا.
بير بوجاقدا جيندير ياتاق سالييلار.
ايكى كۆرپه كور يوخويا دالييلار.
اونلار توزلو دَيرماندا دوغولوب.
گول اچمادان قينيندا بوغولوب
كيچيكليكده اولورسالار دربدر،
بؤيويه رَک بير گون... گئدرلر.
شوربا يثيب، بيت ايچينده ياشارلار
..... داغى، داشى آشارلار.

كئشىك چكىب ساراي لارين اۋنونده،
جاوانلىقدا ياشارلار ايت كۆكونده...
قايداركن كنده يئرى اكرلر،
مئشه لردن قورو اودون چكرلر.
اروادلارين قوروياركن اربابدان
اۋزلىرىنه اغيز اچار كور زىندان.

ياز

حيدر بابا! ياز گونښی پارلاير،
گوله دولموش ياشيل باغلار، گوی چاير.
قوشلار اوخور چيچکلنميش باغلاردا،
سورو اوتلور دَره لرده، داغلاردا.
سو سَسيندن چؤلده قولاق توتولور
ايليق کولک دام- باجانی قورودور.
يئنه کوتان ايشه دوشموش تارلادا،
گوللو تومان، يايلىق اوچور هاوادا.
نه ائل اوچون، نه يورد اوچون، شان اوچون
آرواد، کيشی چاليشيرلار خان اوچون.
حيدر بابا، کندلی خاننا بورجلودور،
بيليرسن کی، بورجلو نامرد قولودور.
توستولرسه اونون بو گون اوجاغی،
بورجا گندر صباح قابی، قاجاغی.

ظلم اليندن مگر شیرين سو ايچر؟
قارا گونلر مگر اوندان واز کئچر؟
او زامان کي، دومان داغي بوروير
پالچيق دامدا اونون جاني چوروير.

ياى

ايستى دوشموش. ياي دىر گونلر اوزانيب،
سو آزالىيدى، چايير چمنلر يانيب.
گون قىزار دىب اكينلرى، قورودوب،
بوستانچى لار چۆلدە آلاچىق قوروب.
بيچين واختى گليب چاتىب اينديجه،
خيرمان دؤيمك گلير بيچين آردىنجا.
هولا قوشار بابا، اوشاق دن دؤير،
يورغون، تنبل اؤكوزلرى او سؤير.
گونش اونو ياي گونونده قووورار،
يئل آسر كن خيرمانلارى سووورار.
خلىبرلەر آنا دنى، اووسه لر
توز ايچينده يووورلانار كۆرپه لر.
نعمت ايچره بوغون، آجى چاي ايچر،
قىش گونونده كورلوق و آجلىق چكر.
آنا سئوينر، اوشاقلار بوى آتار،
بابا اؤلوب قارا تورپاقددا ياتار.

پالچيق كوما كۆلگه سالار اۆزگه يه،
يئنى نسييل خدمت ائدر خان، ييه.
ياي دا بيتر، يئنه گونلر قيسالار،
بوستانچى نين باغى اونا وئرمز بار.
تاخيل دولار انبارينا اربابين
تزه لر كن مالا كيشى اروادين.
فال آچاراق دئير سئلر آخاجاق.
آج كندليلر يورد - يوواسيز قالا جاق.
گوللنه جك خانين گؤزل سارايى،
بى آلا جاق بو ايل «ديمگه سارايى».
اوشاقلارى چيچك كسيب بيچه جك.
بو ايل بير چوخ تازه گلين اوله جك.
مال قيريليب، باهالاشار داش كلم،
«سام» آسه جك چؤلدن... الله و اعلم.

چینی فینجان

چینی فینجان، سنين صدف رنگینده
قیزیلانان سحرلرین شووقو وار.
سنين نقش و نیگاریندا خیالین،
طیلسیملی، یاشیل باغی گول آچار.

سؤیله گوروم، هانکی اللر چکیبیر
بیر ساریشین، گول اوزلونون نقشینی؟
هانسی قلم قیزیل رنگه بویاییب
بیر شاعیره لاییق قیلیبیر سنی؟

چینی فینجان، او کهربا گوزللیک،
هانسی گونون، هانسی آیین نورودور؟
گور ساچلارین گول اوزونه داغیدان،
پری می دیر، سؤیله، یوخسا حوری دیر؟

يانان ياشيل

چيني فينجان، چيني فينجان سۇندورمه،

اوقوقونده يانان او آل رَنگلىرى.

چيني فينجان، تباہ اولما، قيريلما

تباہ اولور يوخسا هونر اثرى؟

باياتيلار

چيراق ياندير، اوجاق قور،
كور يوخودان بيرجه دور!
قوى امه بين داغيتسين،
يور دوموزا قيزيل نور.

باتما غمه، اغلاما،
اور ييمي داغلاما.
قوى باغريمدان قان اخسين،
يارامى سن باغلاما.

اييل - اييل، اوپ منى،
ايستر اور ييم سنى.
سنسيز نئيلر خاطيريم
گولوستانى، چمنى.

سن بير اولدوز، گونش سن
روحومدا بير آتشن.
يا دا وارسان، قورتارمام،
آل قانينا بولاشسان.

داغلار اوجا، گوى اوجا،
قونور بير قوش آغاچا.
يور دوموزدا چوخ شوکور
توستوله بير هر باچا.

خالچا توخور گلنلر،
دنه دولور اکينلر،
گوللنديرير حياتى
دونيا دا سن کيمينلر.

گتتمه گونش، بير دايان،
سنسن گوللري آچان.
سنسيز دونيا قارالار
پاريلداماز آسمان.

جىغاتى^۱

بىر ياز گونو كىنارىندىن كىچىدىم من،
گولاب تىكىن سولارىندىن اىچىدىم من.
بىر سون باھار دىارىندىن كۆچدوم من،
گۆزلىرى گۆزلىلەدىن جىغاتى.

مىشەلىرىن گزدىم، گۆردوم صفاسىن،
اوخويار كىن «ئىمىل زولا» نانسىن
«چار اويماغىن»^۲ دويدوم سىسىن، صداسىن
گروسىلاردان^۳ آخىب گلن جىغاتى.

قالمادى آھ، او دىاردا بو سقر،
نە اۆزومدىن، نە سۆزومدىن بىر اثر.

۱. جىغاتى - اورمو درياچاسىنا تۆكۈلن چاينىن آدىدىر.

۲. چار اويماق - ماھال آدىدىر.

۳. گروس - بىر ماھال و قاققازدان گلن طايىفانىن آدىدىر.

يئنه هامان «كاك ميرزه» يم،^۱ دربدر
آتكلرين يئره سرن جيغاتي.

دئمم بو گون بو سۆزلرين يئريدى،
سانما «ميرزه ي بير سوموك، بير ذريدى.
آتيم، ياغيم «آغاليق» دا آريدى،
قان-ياش تۆكدوم، آتك - آتك جيغاتي.

قارانقوشلار يئنه گلر باھاردا
ياوان چۆرك يئير چوبان ناھاردا.
كيملر اولموش، كيملر قالميش دياردا؟
سؤيله گوروم، ماوى اورپك، جيغاتي.

دورور يئنه بير قاييلى داخمالار؟
ياري گئجه يئنه قويوب قاچان وار؟
گليمر سحر سو دولدورسون گوزل يار؟
حيطلرده واردير پتك، جيغاتي؟

بزه بيسن كؤهنه، آسكى ديارين،
آزالماسين گوروم دورو سولارين.

۱ . كاك ميرزه - حبيب ساھر بير مدت كوردوستاندا معلم ايشلهميشدير و اونا «كاك ميرزه» دئييرميشلر.

سىلمە، ۋامان، يارىن نىقىش و نىگارىن،
چالخالانما بىر جە ۋوتان، جىغاتى.

بىر دە گۇرۇم چىچكىلىرى گۇي چىمن!
نە حالدا دىر ۋ شىنملى ياسىن
ۋوندىن بىر سىس، يا بىر عطىر گىتىرسىن
سون باھارلار قان آغلايان، جىغاتى.

ۋ گونلر كى، شووقون بوتون رىنگىيلە
گۇزلرىنىن آيناسىندا دوشىردى.
دوشونىردى، شىرىن - شىرىن گولردى،
«كاك مىرزە» دە پوللو، زىنگىن بىر آردى؟

ۋ گونلردىن كىچىمىش آرتىق چوخ زامان
باتان گوندى، ۋفوقلردە ھىر بىر آن.
گىجە كۇچوب، گوندىوز قونان كاروان.

گىرى دۇنمىز، قورماز قىزىل ۋ جاغىن،
ايشىلدا تىماز، سارىشىن آي چىراغىن
ۋپىمىز بىردىن گونش ياينى ياناغىن.

یورد ماهنیسی

بیر یئرده ساواش قوپسا دا،
بیر یئرده یاریشدی.
باخ آستارادا گوللو باهار،
خوی دا دا قیشدی.
آواندی ساری داغلاریمیز
سانکی ناخیشدی.

باشدان - باشا آذربایجان
باغی - جنان دی.
ماوی خزرین پرده سی
مین رنگه چالاندی.
ائل اوردوسودور، قالاسی
قارلی ساوالان دی.

يوردومدا آخار چايلار،
اوزوم باغلاری واردیر.
قیشلاق لاری وار،
عطیرلی یایلاق لاری واردیر.
اولدوزلو گنجه،
گوللو سحر چاغلاری واردیر.

بوزقیرلارین آردیندان
اثلیم بیر گنجه کؤچموش
بو یوردا قونوب،
اثن - بویونو یاخشیجا اولچموش.
کههریز چیخاریبدی و
سَرین شربتین ایچمیش.

اثللردی ائدن اورمیهنی،
تبریزی گولشن.
گنتسن بیلیرم آردبيله
بیر سحر اثرکن
هر پرده اثلین
نقش و نیگارین گۆره جکسن.

آلدانما شيرين سۆز دئسه خان،
يوخدو وفاسى.
خان بير آزلى دوشمنيميزدير،
بوزه عاصى
دامدان دوشوب آرتيق
او حريفين يئره تاسى!

دور يورد كتشيگينده، ايگيديم!
باخ، اويانيق اول!
خان سودلو اينك ايسته بير،
آربابى دا پترول.
وئرمه، بو حريف كئفلى دى ها!
اؤز ائوينه يول!

من سؤيله ميرم حسرته قاتلان،
سيتمه دوز!
بير چوخ آنالار يوللارا
ايللردى ديكيب گؤز.
خان وئرسه ده آزادليق
اينانما! نه يالان سؤز!

گل، کوچمه وطندن،
يادا بئل باغلاما، قارداش!
دوړان بئله گتمز، قالاماز
داش اوزره داش!
شيمشک کيمي چاخ!
سئل کيمي آخ!
چالخالانيب داش!

نه آنلادیق

نه آنلادیق گلیب کئچن گونلردن؟
ایلدیریملار چاخدی، ایشیق آریدی
دامارلاردا سویویاراق ایستی قان،
وجودوموز قیریق - قیریق آریدی.

بولود کیمی کؤلگه سالدیق داغلارا،
ایز قالمادی گزدییمیز یوللاردا.
گووندیک آه، او گولله نن چاغلارا...
باهار کئچدی، خزان چاغی داغلاردا،
نه گول قالدی، نه بیر مئیوه، نه یارپاق.
بیر سس قوپدو باغجالاردان، مئشه دن.
یوخلوق - دئدی: دور گل بیزه اول قوناق.

شعر لر

منجیم تک هر شئی منه آیدیندیر:
یاغیش یاغیب بیر چوخ گوللر آچاجاق.
شیمشک چاخیب، گورولدارکن داغ، ذره،
سنلر جوشوب قارا توفان اولاجاق
الدن - اله سئیر ائدرک دفتریم
ائل ایچینده شعریم های - کوی سالاجاق.
کنجه بینجه گوزل لئیل کاروانی،
کنجه - گوندوز گوزوم یولدا قالاجاق.

گۈزل

قارانلىق گىجەدە توفان قوپاركن
ايلديريم تىك نەدن چاخمادين گۈزل؟
بورغو دۇنركن ايرىلىق گونو
نە اوچون آرخانا باخمادين، گۈزل؟

اوزون گىجەلر آه سنى گۈزلەدويم،
سحر قوشلاريله سنى سسلەدويم،
باغچامدا نىسترن گولو بسلەدويم،
دورو بولاق اولوب آخمادين، گۈزل.

بوروندون ائپەيه، بزەندىن گلين،
بولغا قيرمىزى ايشىق آلەدين.
آى كىمى گىجەنى گوندوز ائلەدين،
بىر تىك چىراق آلە باخمادين، گۈزل.

د فتریمده سنه ناخیشلار ووردوم،
مئشه لړ ایچینه الاجیق قوردوم.
نه دن باغیمدا ائی قارا گؤزلو «روم»
ساجلارینا بیر گول تاخمادین، گؤزل؟

قار ياغيب اوستومه

قار ياغيب اوستومه، قارا آغاجام
آسمه يينجه يئلر، قارلار تۇكولمَز.
قونوبلار قارغالار باشيما آخسام،
آغيردير، آخسامين دردى چكىلمَز...

گون باتانا سارى اوزانير يوللار
يوللارين سونوندا قانلى ديار وار.
گئجه لر اورادا بايقوشلار بانلار
خزاني ياسليدير، باهاري گولمَز.

قارا توفان ساليب يئنه هاي - هويو،
باغلاردا تيكانلىق، يوللاردا قويو.
زهرلنيب چوخدان چايلارين سويو،
زهرلى چايلارين سويو ايچيلمَز.

شعر لږ

مشرقده سېتمين تنديري يانار،
شاعير درويشليبي سلطنت سانار،
قارا سئله آنجاق داغلار دايانار،
نامردلره مردين باشي ايلمزم.

اوستومه قار ياغسا گونش آريدر،
شيمال يئلي يئري گولوستان ائدر.
ياد ووروب ائللره قارا لکه لږ
گوژ ياشيله بونجا لکه سيلينمزم.

كند گۈزلى

قالمايىبدير ايدا ارتيق گۈزلىك
نه ده اوزاق كهكشاندا گۈزل وار
گۈزلىكلر انجاق يئرده گول اچار.

دام اوستونه چىخىب، باخين قونشولار
اى جاوانلار تماشايا بير گلين
شاپا گوللو روس چيتىندن تىكىلميش
تومان - تومان اوسته گئىن قىزگلين،
عشوه ايله گئدير بولاق باشينا
تازا گيرميش اون دورد - اون بئش ياشينا.

سارى مخمل كولهجه نين آلتىندان
گۈكسلرى قابارمىشدير بو قىزىن.
باشىنداكى عرق چينه بير باخين
اولدوز كىمى پاريلدايىر پوللارى

شعر لر

آروادی دیر سرباز گئدن «اولدوز»ون.
اینجه سسی روحا اوخشار موسیقی
ساده‌لیک وار، شیرینلیک وار سؤزونده
او گولنده گوللر آچار بیر باخین
گونون یئددی رنگی توتار گؤزونده.

گؤزللری یاردارکن -دئیرلر-
«بؤیوک تانری گؤنلو ایله ایسته‌میش.»
نه پری دیر نه حوری دیر بو قیزی
بولاق سویو داغ هاواسی بسله‌میش.
گؤز گزدیردیم بو کنده من گله‌لی
بیر چوخ گؤزل گوردوم آما بو گلین
بیر آفتدیر گؤزللرین گؤزلی...
آلی پوللو بو گلینی گؤررکن
غملی - غملی دوشونمه‌یه باشلارام
تازا آچمیش بیر گول ایسه سولاجاق
اون بئش ایلده قاری آرواد اولاجاق.

تهران ۵۴/۴/۶

باغدا گول

باغدا گول، قادان آليم
شكريم، سارى باليم.
توزلاندى سن گئدلى،
داش اينام، گوللو خاليم.

اوزوندو گئجه بيتمز،
چيراغيم ايشيق وئرمز،
آي چيخير، گل ائي گؤزل،
كؤلگه تك باغچانى گز.

گون ايديم، هر آخشامدا،
طيف ايديم بولور جامدا،
لاله ايديم، كهليك اوتو
ياز گونو ياشيل «يام» دا.

شعر لړ

خاطيرن گوژل قالدی،

پاییزدان خزل قالدی.

توز باسَمیش دفتريمده

سنه بیر غزل قالدی.

ماهنى

آنالار قارا گئيب،
بزه نيب شاه آروادى.
اثل - اوبا ياس ايچينده،
توى - دويون سارايدادى.

قوپوبدور قارا توفان،
ايستى دير قور خونج تهران.
بير نئجه اولوم حؤكمو،
امضالايير نامرد سلطان.

آى سؤندو، اولدوز باتدى،
كاروان يوكونو چاتدى.
نامردلر بير گئجه ده،
وطنى يادا ساتدى.

يوكسلمز، مدح ائتسه لړ،
شاعير لړ بير او باشی،
نامردین قولو قولدور،
گونشه چاتسا باشی.

اولدوزلار گوموش خالدی،
آی سویا ایشیق سالدی.
گۆزله دیم، گلمه دی یار،
گۆزلریم یولدا خالدی.

کئچدی سون غملی گنجه،
اولدوزلار دا باتدی لار.
دان یئری ایشیق لاندی،
محکومو اویاتدی لار...

آی

بیر گون وار ایدی
دومانلی ایستی
سیخ مئشه لرین آردیندان قالخدیق
چیل - چیلپاق گزه کن، وحشی لری سن
بوز ایشیقینلا قورخویا سالدین
اونلار هر گئجه، سن چیخما دیقدا
ظولمتین درین دریالارینا،
غرق اولار دیلار
قافلان اونلاری، بیر تماسین دئییه
ایلان اونلاری اوتماسین دئییه
گور اورمانلاری، اودلارا چکیب
و میشیل - میشیل اویویار دیلار

سن ای جاودگر! دورغون سولاری
قباردان کیمی کؤکس لرینی
قارباتدین... اونلار، سنا تاپدی لار

ای قورخونج، قارا، ایستی گجه نین
سیسلی اوفوق، گوموش تانریسی
قافلانلارلا و بوز ایلانلارلا
پنجه - پنجه یه وئریب دؤیوشن
و آدلارینی چیینلرینی
افسونلاییب و زنجیره چکدین
آتش تاپدی یار، سنا تاپدی یار
اوجسوز - بوجاقسوز
قوملو چؤللرده بیرتیلیب دوشدو، اوزوندن پرده
سن بیر مشعل تک بدوی لرین
چاردیرلارینی ایشقلاندیردین
جنتدن چیخان، آدام ائولادی
نورونا دالیب و سنی آتدی
گۆزه گورونمز، آلاهی تاپدی
سنین نوروندا گنجلر سئویشیب
مجنون، لیلانی آختاریب تاپدی
چؤل شاعیری ده شعرلر یازدی
اسمه اوزلو قیز یولونو آزدی
سن پالارکن، آی! کاروانلار گنجه
یولا چیخدی یار... گۆزه گورونمز
بیر تک آلاهادا ایناندیلار

سن باليقچى يا ايشيقلار سالدين
دنيز اوستونده ساللانيب قالدين
باليقچى باليق دوتوب و سن ده
قارا گنجهلر اودلانيب، ياندين

اوزون بير زامان سن آلايه ايدين
سونرا دا ديلدن دوشمه دي آدين
عرب شاعيري، عجم شاعيري
شراب ايچرکن، عودو دينله رکن
خيالا داليب، سني آغ اوزلو
گؤزل گلينلره اوخشاتديلار!..

لاکين، فيروزه، سونسوز گؤيلرده
اوچانلار، سني ياخيندان گوردو
تانري دئييل سن! مشعل دئييل سن
اوجسوز بوجاقسيز، دوز ازلدن
گولسوز، چيچکسيز، قارا زيندانسان
يئردن گؤتورولوب، گؤيده قالانسان
اينسان آياغي چارتار سا سني
بلکه گولردن، چيچک آچارسان
«وحشي» آياغي، چاتار سا سني
يئر اوزونه آه! آتش ساچارسان!

ماهنی

قار آریدی، آخار سولار لیلندی،
چای - چمنده، اوچک - بوچک دیلندی.
باغ - باغچادا یئنه بادام گولندی،
هانی یوردلار، هانی ائللر، هانی یار؟

کیم آنینا قارا یازی یازاندی؟
آز عؤمورده قارا گونلر اوزاندی.
بورا غربت، نه «لاله»، «شامقازان»^۱ دی
هانی یوردلار، هانی ائللر، هانی یار؟

گون قیزاردی، سولار اولدو زرنيگار،
داشدان - داشا چالدى بیزی روزگار.
یاغیش یاغدی، یئنه گلدی ایلك باهار.
هانی یوردلار، هانی ائللر، هانی یار؟

۱. لاله و شام قازان تبریز یاخینلیغیندا کند و یئر آدلاری

ايللر بويو ظلم گؤردوك قولاق آس،
آسير اولدوق، توي دويونلر اولدو ياس.
بويونداكي زنجيرلري باسدي پاس،
هاني يوردلار، هاني ائلر، هاني يار؟

هانسي اوجاق كئچدي، هانسي اودلاندي؟
شعر، غزل دفترلري توزلاندي.
دئمك، «اينسان حقوق لاري» يالاندي!
هاني يوردلار، هاني ائلر، هاني يار؟

قار آريدي، سئل سولاري آتلاندي،
دلي كؤنلوم هر دردلره قاتلاندي.
يازيق جسميم اينه لره ساپلاندي...
هاني يوردلار، هاني ائلر، هاني يار؟

بات - بات يئىن اوشاقلار

عقرب يوواسى، پالچىق ائولرده،
داش عصرىندن قالما اييرنج ياديگار،
اؤلومو گۆزلەين، حياتدان مايوس،
بىر اووج آج، چىلپاق كندلى ياشايار.
هله سۆكولمەدن داغدا دان يئرى،
تاختا قايىلارى گونش دۆيمەدن
توستولر پيه لر، سس - صدا قوپار
چۆله گئدن اولور، ناخيرا گئدن.
دولوب بوشالير كن بولاق باشلارى
اينكلر، بوزوولار سولاردان ايچر.
دونيايا گلير كن يئنى يولچولار،
أسكى يولچولار ا دونيادان كۆچر.
يولدان كئچنلرى چاغىرار داغلار.
هر يئرده گۆرونر جىنلى، دعالى،
زهرلى «باتبات» دان يئىن اوشاقلار.

دۆلتلى اوشاغى يئيركن قيشدا،
پورتاقاللا ألما، آناناس، بانان،
كندلى اوشاقلارى مئيوه دادمازلار.
اونلارين مئيوهسى باتباتدى اينان...
حاكىم لىر بورادان اتىنى سورمز،
آجىندان «قورودو قاپانى» گورمز.
بىزىم يئرده خاقان دىيشمه ائدر،
كندلىنى سويوب دا زنگينه وئزر.
باسىلاركن كىتاب، سوسلو زرنيگار،
آلتون دياريندا خاتون سس سالار.
هيسلى داخمالاردا اكينچى چورور،
اۆلكه نين شهرتى دونياني بورور.

قوربانليق

گنج يازيچي صمد بهرنگي آرازدا اوزرکن بوغولدو.

يايين ايستي بير گونونده،
داغدان غمگين گونش دوغدو.
هله او گون، گون باتمادان
بهرنگي ني آراز بوغدو.

ياييلدي بير کؤلگه سودا،
سولار آشدي، چاتمالاندي.
آراز اوزون بير يئل سانيب،
بهرنگي ني قوربان ساندي.

او زامان كي، باغچالاردان،
قوشلار اوچدو، گول آلندي.
آراز اوددو قوربانليغي،
قيزيل سولار حلقه له ندي.

اوزاقلاردان آخيب گلن،
آراز اوغلون قوجاقلادی.
قارا يئرده ياتدی صمد،
سئل آغلادی، ائل آغلادی.

بهرنگی نی یاد ائدرکن
جان اودلانار، اورک يانار.
داستانلارین اوخویانلار،
حورمت ایله اونو آنار.

ظلمت چؤکسه اوفوقلره،
یئنه گونون رنگی قالار.
یوروش اتسه شاختا، بوران،
اونودولماز گوللو باهار.

قاراچى لار

سيز چۇللرده، بيز شەھردە چورودوك،
دئىين گۇروم، ماجارمى سيز، يوخسا تورك؟
تانرى سيزى قاراشين مى ياراتدى،
يوخسا قارا گونلر سيزى قاراتدى؟
يا خود حسرت آتشىندە ياندىنيز.
هم سولطانى هم تانرىنى داندىنيز
ديوان توتدو سيزە مگر آرنلر؟
ائل باغىندان يىتگىن مئيوە دَرنلر...
آرنلرين اوزون خانلار آغارتدى،
سيزى قوووب يىلە، سىلە بوراخدى.
عصيرلردن برى چۇلدە ياشارسيز
چۇلدن كۇچوب اوجا داغلار آشارسيز.
نە اولدو كى، قاراچىق لار قوردونوز؟
ياسالارا بونجا قارشى دوردونوز؟

فلک سيزين داشينيزى آتيدير،
أجليق، اولوم كيمينيزده ياتيدير.
نه دن ماشا، ألك، خلبير ساتاراق
ألهييب اون كپه يينه قاتاراق
قاپى - قاپى گزر سينيز هر سحر،
اولا جاقدان وئرسينيز خوش خبر.
حئيران - حئيران دولاشاركن دونيادا
وعد ائدرک فرهادا شيرينلرى
سيزدن باشقا بو عالمده ائو قيزى،
بختياردير، ايشيقلى دير اولدوزو.

سيز قاتلانان ظلمه دؤزمز قوللار دا،
نه واختاذك سورونمه لى يوللاردا؟
أج قاريندا ديارلاردان كئچيرسيز،
قوناق ائتمز سيزى نه «رى»، نه «تبريز»...
گلين بيزيم ائللر ايله تانيشين،
قئيدى آتيب بو عصيرله ياناشين!
سيتم سؤزون اوستونوزدن سيلينيز،
بير دانیشان گؤرك، نه دير ديلينيز.
ايللر بويو ديار - ديار سئير ائتمك،
چاديرلاردا ياشاياركن غريب تك،
هئچ ياراشار اينسان أدلى كيمسه يه؟

شعر لړ

سونا چاتسین هم قاراچیق، هم پیه!
ائلر، دؤنون یوردا، یوردلار گوللنسن!
أشیقلارین صدف سازی دیلنسن.
أشیق گلسن، پاریلداسین آینامیز،
قیزیل گونش دوغسون، گولسون دونیامیز!

شعرين سسى

گون باتاركن قيزيلانان چايلاردا
گول آچاردى يازين گؤزل آخسامى
اوزاداردى منه شعرين پرىسى
شراب ايله دولو، آلتون بير جامى...

من مست ايكن، تارالاردان دويارديم:
بۇجكلرين عاشيقانه نغمه سين...
ايشيدرديم هم ده ياشيل دَره دن،
مئشه لردن آخيپ گئدن سو سسين.

بورونركن يوللار ناخير كئچه نده،
تورونج رنگلى بولودلانان توزلارا
ناخير يولدان اوتوب، توزلار ياتاركن:
چمنليكده راست گلرديم قيزلارا.

او قيزلارين آن عشوه لى گؤزلى،
اوزاداردى منه بير داغ چيچگى...

شعر لړ

من او گولو بیر ساخسیدا ساخالاردیم...
اولسون دئیہ اوتاغیمین بزه گی.

آی دوغارکن کؤلگه لنمیش سولاردا،
آیین گوموش ایشیقلاری تیتتردی.
داغ چیچگی وئرن نازلی قیز منه
شَراب ایله دولو بیر جام وئردی.

من مست ایکن او دیلبرین سَسینده...
شعرین مرموز، دَرین سَسین دویاردیم.
او، یاتارکن عشقین سؤنمز رنگیله،
شعرین ایپک پرده لَرین بویاردیم...

كىملردير؟

گئجه واختى اولدوزلارى سايانلار،
بولاق لارين نغمه سيني دويانلار،
اؤز عؤمروندن اوسانانلار، دويانلار،
صاباحا تک اوياق قالان كىملردير؟

دَنيز جوشوب قاباراركن دالغالار،
بوز سولارى آى ائدركن زَرنيگار،
گئجه لرین آهنگيله بيقرار،
پروانه تک شمه چارپان كىملردير؟

قىزىل، سارى يارپاق لارى داغيدان،
سولار اوسته كهربايى بير خزان
بیر آلا گؤز، سارى گوله اوخشايان
افسونونا مَقْتون اولان كىملردير؟

آخسام چاغی توزلو یولدا سورونن،
اوزاقلاردان شبح لړ تک گورونن،
قارانلیغین اورتوسونه بورونن،
اوزون - اوزون فیکره دالان کیملردیر؟

گوزللیکدن سَرمست اولان، اولمایان،
یار عشقیندن سارالمایان، سولمایان،
بیر نغمه یله گوزو یاشا دولمایان،
شاعیرلری دلی سانان کیملردیر؟

شاعیر سوزون هر دینله یین آنلارمی،
شعرده کی گیزلی قالان مین غمی؟
آنلامایان دئیل کونول محرمی،
نامحرمة همدم اولان کیملردیر؟

گنجه نين سسي

تيتره دير چيراغی يئلين نَفسی،
اوجالير باغلاردان گنجه نين سسي.
آغاجلار آرديندان گوی ايشيقلانير،
ياريلير چينارين ايپک پرده سي.

او ياری گنجه ده گوللنن مهتاب،
اوزاق اوفوقلرده آچير بير سراب.
دونوق بوز سولاردا آی پارچالاری
گوموش بيلکلر تک چيرينير بيتاب.

گنجه نين سوکوتو آرتيرير غمی،
آيين ايشيفيندا بير خيال يمی
بير قوش قاناد چالير، سسلنير او قوش
بو گنجه ياريسي چاغيرير کیمی؟

شعر لړ

او قوش سټودالارين عكسى اولماسين،
او سس خوليالارين سسى اولماسين،
او دا آرزولاريم، اوميديم كيمى
بو غملى گنجهده سونوب سولماسين.

ماهنى

بىزىم باغچالارين قىزىل گوللرى،
گونش ده سارالان زر سونبوللرى،
سئوگىلى قىزىمىن شيرىن دىللرى
منى مَفْتون ائدر سئحر كار كىمى.

بولودلار آردىندان قىزاران داغى،
تارلادا قوشلارين آزادلىق ذوقى،
يارىن گۆزلرينده سئوينجين شوقى
آيدىنلادار قلبى ايشىقلار كىمى.

مئشه لر ايچىنده گئجه نىن سسى،
آچىلان سحرىن سرىن نَفسى،
ائللرىن سئوگىسى، وطن نغمه سى
شعرىمده ساخلانار يادىگار كىمى.

خرمن اوستو

يازين سون گونلري، خرمنه چاتديق
أخشام اوستو كؤلگه توكولن زامان
هولا قوشدوق بيز ده، جنجيله مينديك
يئل اسدي ساوردوق هاوايا سامان

اوفوقى بزرکن ألماس اولدوزلار
شام پيشيرمك اوچون اوجاق قورولدو
بیر بايقوش سس سالدی، اوزاق مئشه دن
يئل اسدي، اسديكجه توستو بورولدو

ايستی تورپاق اوسته، كيليم دؤشندي
بیر قیز - گلین أچدی قلمکار سوفره
چورک قالاق - قالاق، سالدی سوفره يه
گتيردی سود أشی، گتيردی کره

دئير، گولر، يئديك، ايچديك ايستي چاي
«عاشيق»ين داستانين جانلا دينه ديك
سئوينديك اوركن «اصلى» گولركن
«كرم» ساز چالاركن، بيز ده اينله ديك!

قيزلارين اليندن سرين سو ايچديك
رقص اتديك اونلارلا آي ايشيغيندا
گئجه لر ياتديقدا تايلار اوسته
گونشله اويانديق سحر چاغيندا

كندده ايش بيترمي، گديگي اشديق
بورانلى قيشدا، بيز شهره ياناشديق
«خوش گوردوك» قوناغا دئين اولمادى
بيزيمله دوز چورك يئين اولمادى

ماهنی

اکیڼچی آلیله داغ آتگینده
پاییزدا اکیلن جاوان گیلنه نار
باهاردا بسلر بار، آغ چیچگینده
یایدا مئیوه وئرر قیرمیزی گول - نار

چکیلن امکله آچیلار گوللر
دالغانار چۆلده ساری سونبوللر
باغلاردا گویرن عطیرلی گول پَر
آیدینلادیب گۆزو، کۆنولو اوخشار

پالچیق داخمالاردا بۆیوین قیزلار
یابانی چیچکلر، ساری اولدوزلار
یاغیشلی پاییزلار، گونشلی یازلار
بو قارا تورپاغی ائدرلر گولزار.

اونلار كى، دونيادان چوخ تئز كۇچرلر
خيرمانلارى دۇيوب، بوغدا بيچرلر
قارا چۇرك يثيب، شور سو ايچرلر
بیر گون كور يوخودان اولارلار بيدار.

سحر نسيمييله گوللەنن اوتلاق،
چمنده اچيلان سوسنى، زانباق،
دونيانى بزین أمکدير، آنجاق،
اولمازسا قارا قيش، گوللنمَز باهار.

سَهَنَد داغی

سَحَر ائړکن آلاچیق لار قورولموش
قارانقونون کاناریندا، اوتلاقدا
شفق گولور سودا، سَهَنَد اویانیر
صدف رنگلی، اینجه ایپک یاتاقدا

باخیر سَهَنَد، کئچن ایکی دوستلاری
گولر اوزله، اوزاقلاردان سَسله ییر...
او بیر داغ دیر، لاکین اونون اوریی،
اینسانلارا دَرین سئوگی بسله ییر.

دئیییر: - گلین، سورولری اوتلادین
چمنلریم، چاییرلاریم سیزین دیر
آجلیق گؤروب، کورلوق چکن اوبالار
گلین ایچین، بولاقلاریم شیرین دیر.

سيزين اوچون ياماجلارى بزه ييب،
گۆزل قوشلار بسله ميشم سيزلره،
چيراق كيمي قيزيل لاله يانديريب
ياشيل خالى دؤشه ميشم هر يئره

گلين قورون چاديرلارى بوراخين
اوتلاسينلار اوتلاقلاردا ات، قويون
اوشاقلارى بوراخينيز گزسينلر
اود يانديريب قارانليقدا توي توتون

سيزدن اوزاق، قارا گونلر گؤرموشم
چوخ چكميشم حسرتيزي، بير ايل وار
دئيين گؤروم، بو بير ايلده نه گؤردوز؟
نه ائشيتديز بو دونيادا، اوبالار؟

گلين ايچين سولاريمان دويونجا
داغين مالي يئلرين دير، سئلين دير،
قايلاريم سويوم، اوتوم، اوتلاغيم،
آته ييمده بسله ديبيم ائلين دير.

آخسام كۆلگەلىرى

آخسامىن كۆلگەلىرى
آچىلار زانباق - زانباق
تۆكۈلر سو اوستونه
سايەلر يارپاق - يارپاق

آخساملار قىزاراركن
سولارىن حلقەسىندە
گۈرونر باغ و چمن
گوللرىن پردەسىندە

گوندوزون ايشىقلارى
آرىركن چشمەلردە
سورونر داغا سارى
كۆلگەلر پردە - پردە

گوموش رتگ بولودلاردان
دوغارکن گؤزل مهتاب،
آچيلار سودا همن
فوسونکار گوموش سراب

تَوانه

اوزاقلاردان باخما گون
بولودلاردان بير سورون
ببزه ياخين گلمزسن
چکينيرسن، نه اوچون؟

کؤنول يانار هر آخسام
سنى انار هر آخسام
بو يارالى اوريبيم
نه دن قانار هر آخسام؟

ماھنى

بولودلاردا شىمشك چاخار
آرير قارلار، سولار آخار
داغ آردىندان گونش گولر
اولار باھار، اولار باھار

گون ساچلارين سويا دۇير
اۋزون گۇروب سودا گولر
گۇيدن ائنيب اينسانلارا
او دياردان خبر وئرر

ائى قيزيل گون، قيرمىزى گون
داغلار آرا نەلر گۇردون؟
دريىن - درين گۇيلردە سن
نەلر گۇردون ائى قيزيل گون؟

بیر غلامین گوناھی

بیر تاجیر غلامی کی، آزلدن طالعسیزمیش،
سارایدا خوجا اوچون ڈیرسیز چالیشاردی.
او گوژل بیر گنج ایدی، آما کی، غلام ایدی
گوړه نده ائو قیزی نی اودلانیب آلیشاردی...

بیر گنجه سارای ایچره هر یئرده قندیل یاندی
قلم کار سوفره لری دؤشه دی غلام یئره.
قوناقلار گلدی بیر - بیر، ایچیلدی قیزیل شراب،
هر یئردن دانیشدی لار، قالمادی تپه، ذره.

بو آرا سرخوش خوجا غلامی سسله یه رک،
سَرین سو خاهیش ائتدی ناخیشلی کاساسیندا
او کاسا چیندن گلمه، مهربان تک بنزر ایمیش
آغ اوړتو اوزرینده هیندین آل آداسینا

دئيرلر بير قوناغين او قابا گؤزو ديدى
ائيواندا دوشدو يتره، داش اوسته پارچالاندى
تشويشه دوشدو غلام، تيترييب قاچدى رنگى
بو قضا اوزريندن اود توتوب خوجا ياندى

سارايا گلدى دارغا، غلامى زنجيرلهدى
آپاريب بير داخمادا آج - سوسوز بوراخدى دا
دان يئرى آچيلاندا غلامى سويلا ساليب
سونرا دا شاللاقلاييب، دئدى: - ائى حارامزادا

خوجانين كاساسيني نه اوچون سينديرميسان؟
- وورما، قولى دوزون دئيم، دئدى ائى دارغاباشى
خوجانين گؤزل قيزى باخيردى پنجره دن
آياغيم سوروشدو ده گورمه ديم يونما داشى

زيندانا ساليندى او بير نئچه آيدان سونرا
قاضى نين امرى يله اولومه محكوم اولدو
- او، قيزا عاشيق ايميش بو گيزلى درد اوزوندن
قارانلىق يترده گول تك ساراليب، هم ده سولدو
بلخدن گلمه قاضى بير عاديل آدام ايميش،
بوغارميش عدل آدى ايله ائللرى پاييز و قيش
سوروشدو گوناھسيزدان: - دئ گوروم، يازيق اوغلوم

شعر لى

«اولدوزون سۇنوك ايميش، توش اولدو سنه اولوم
نه ايله بو گون اولمك ايسته ييرسن؟» - دئدى غلام
اتو قيزى منه وئرسين زهرله دولو بير جام

اشيكده اشيديلدى صبح چاغى قادين سسى
گۇروندو اتوين قيزى الينده مئى پيالەسى
قيز، قلم قاشلى ديلبر، داينايىب دۇزدو بير آز
گۇزلرى ياشلا دولو، غلامى سوزدو بير آز
قدحه تيترك الە زهرلى شراب تۇكدو
دۇشه ييب اتكلرين يئر اوسته ديزه چۇكدو
سوندو شراب، غلام ايچه رك رنگى سولدو
ساراليب بت-بنيزى، قانينا زهر دولدو
چاتلادى دوداقلارى، بوغونوق چيخدى سسى
سئوگيلى يارا دئدى : - ائى اولوم فريشتهسى
من آزل گوندىن اينان سئوميشم جاندىن سنى،
يئنه ده شراب سون، مست قيل، گۇزل منى

عاشيقين اولومونو گۇردو قيز، اولدو غمگين
زهرلى صراحى يه اوزاتدى اودا آلين
بو آرا پنجره دن سارى گول ايشيق سالدى
خزانلى داخما ايچره، قيز قالدى، غلام قالدى.

ماهنى لار

داغلار داشدى، قايادى

گون اوفوقو بويادى

بيزيم ائللر سئورلر

هم آشنانى، هم يادى

ايستر باهار، ايستر قيش

داغا وورار مين ناخيش

دونيا گوموش سراپسا

گنجليک قيزيل رؤياميش

عزيزيم ائي، گون باتدى

گئجه گلدى يئل ياتدى

يوسيف كيمي ايگيدى

بیر یوماغا کیم ساتدی؟

قار، آغ گوللو چمندير
تانرى، بير قار الهندير
قار زنگينه ابيكسه
يوخسوللارا كفندير

گنجه ظلمت، منزل دار
قاپى - باجا قاردير، قار
اؤلوم، قاپى آچيقدير
چيلپاق لارى گل آپار

ايشيق يوخدور فلکده
اون قالماميش آلکده
قارا اؤلوم گليدى
قايلارى دؤيمکده

لامپادا ياغ قالمايير
شاعير فيکره دالمايير
آى دونيايى بزهسه
بيزه ايشيق سالمايير

ياد بزهدى اوردوسون
قيرغين ساليب تۇكدو خون

فَلَك، چَر خين قيريلسين
گونش، اودون سويوسون

قيرپيق گۆزه اوخ دِير
نادان بته باش آير
تولكو قورددان قورخاندا
قويروغونو ترپدر

ساهر گنجه ياتمازميش
او، ائليني آتمازميش
خالقين ايستي آشينا
سويوق سولار قاتمازميش

بو دونياني آي بزر
سودا ايشيقلار گزر
بزن ظلمت ايچينده
كۆنول آيدينليق سئزر

قايلار يالچين - يالچين
سئل سويو آخين - آخين
اوچوروم آغيز آچيب:
آتيني سورمه، ساكين!

پارک

بوراسی بیر یاشیل، صفالی جنت،
حاصارلاری اودلو و گورولتولو...
کۆلگهده اوتورور بیر زنگین آدم
اصیل جنت أهلی، تانرینین قولو.

بوراسی بیر باغدير، همده گۆزل باغ
گۆيو اچيق ماوی، هاواسی توزسوز
گون پردهدن کئچیب یاییلیر یئره
تورپاق اوسته یاتیب آوارا بیر قیز.

او توخوجو قیزدير کیرماندان گلمه
باباسی اولوبدور، ایتیپ آناسی
او بیر فاحشهدير، زاواللی اینسان
دامدان اونون آرتیق، دوشوبدور تاسی

بوراسی تهرانین لاپ گؤبه یینده
قورولان واحه دیر و گولن رؤیا
آخین - آخین گلیر ایشسیز آداملار
ایشسیز آداملار آه، گلمز لر سایا

بیر «سیغیناجاق» دیر بو شفقلی باغ
سورگون ائدیلمه، یوردسوز اولانا
بو جنتده یاشار جهنم اهلی
کوثریندن ایچر لر قانا- قانا

بیر یئرده درس اوخور، یوخسول طلبه
اونو مشغول ائدن علم، هوسی دیر
بودور، اوزاقلاردان قوپور بیر صدا
بختیارلیق ساتان اوشاق سسی دیر...

باخ یولدا دیله نن آب حوض دور،
گونشدن یانمیش بیر قوجا کندلی...
کوشندن قوولموش بینوا آدم
اونو باشا سالمیر تهرانین دیلی

بوراسی بیر یاشیل جنت اولسا دا
ایلهم وئرمز هنج شاعیر اولانا

بو باغين تورباغی، گولو، چیچگی
گۆز یاشیپله ایسلاق بویانمیش قانا

بوراسی بیر باغدیر، اوتورموش آغاجلار
اونداکی پیسلییی یادلار گۆزوندن
بوراسی باغ دئییل، قارا لکه دیر،
سیلینمز دیر اصلا تهران اوزوندن.

يزيدين سارايي

آغ - گوموش مينالي قنديللرين آل شعله لري
قانلي ايزلر بوراخييلار سولارين چييينده
ماوي، فيروزه. ساراي اينالارا شفق ساليب
گورونور اينادا بير پرده، سما رنگينده

«روما» دان قالما او حشمتلي او اولدوزلو ساراي
قيرخ سوتون اوسته دوران دالغالي بير دريادير
آغ ايپك پرده لر ايله بزني قصر يزيد
سانكي شهرين گنجه سينده آچيلان رويادير.

آتش ايچره يانان عود مجلسه بير نشئه وئريب،
قايناير لار بزه نكلي كوله لر، جاريه لر
اللي بئش باشقا كنيزلر ياري چيلپاق بيتكين
مجلسين اهليني افسونلا يارات سرخوش ائدر

بورويوب عود و روباب سسلري، هر كس گولوشور
ايچيلير باده ي گولگون، قيريلير جام بولور

شعر لړ

بو گنجه «شام» بزنیلمیش و سارای توی توتوموش
«کربلا» فتحی اوچوندور قورولان بزم سورور
فیل دیشی یله بزنی بیر اوجا تخت اوسته یزید
اوتوروبدور، دئیہ سن قلعه آچان فیرعون دور
قان ایچن، ائو بیخان اول ظالیمه قاصد گتیریب
قانلی بیر حادیتهدن، فاجعه دن، یاخشی نوید

ایندی قیرخ گون، قورو چؤلله گزن بیر کاروان
یاناشیر آی ایشیغیندا تپهنین زیروه سینه
دوه اوستونده سوسوز، آج قالان ارواد و اوشاق،
قولاق آسماقدادیلار قصرده بایرام سسینه

دوه لر یورغون، اوشاقلار داها بیتگین، ائی واه،
هامی بیر سسله سوسوزلوقدان ائدیر آه و فغان
شهرین تونج قاپیسی قورخولو سسله آچیلیر،
سونگولو بیر نچه عسگر گورونور یوللاردان

گنجه کئچمیش یاریدان، کوللار، ایچینده بیر قوش
اوخویور کؤلگه لره گیزلیجه بیر شعر فراق
قارا یاریاق لاری یئل ترپدیر، آی داغدا سونور
آغلاشیرلار یئنیجه شاما گلن اهلی عراق

يانان ياشيل

ماوى، فيروزه سارايدا ايچيلير قيرمىزى مئى
قورو تورپاقتا ياتانلار گنجه خونابه ايچير
اوردا مينلرجه چيراق، مينالى قنديل واركن
بوردا بير قوپ - قورو آى وار، او دا ظلمتده كنجير

قرينه لر كنجدى، ديشدى جاھانين اۆزه يى
آما جلاڧلارين احوالى ديشمز قالى
بير چوخ آتش سويويوب، سؤنمەدى ظولمون آلوو
سؤنمەدى، ياندى و عالميره آتش سالى

مرثىيد

ياغيشلا سولانمىش گول باغچاسىندا
شبنم پاريلداركن لاله تاسىندا
باشىندا اوتوردون آخار سولارىن
سئير اتتىدىن حسونو او سون باھارىن
اصفهان خالچاسى آلتىنا سالدىن،
قلىانىنى چكىب خوليايا دالدىن.

.. حئيف اولسون، دئدىن سولان گوللره
بو سو كىمى آخىب كئچن عؤموره!

گئجه لر يالدىزلى ائوينده ياتدىن
بىر گؤزل قادين ايمانى ساتدىن
گونش يايىلاندا آچدىن گؤزونو
آينالاردا گوردون چىركىن اوزونو
آه چكىب سؤيله دىن: - عؤمروم چورودو،
گونش باتدى، داغى دومان بورودو.

بعضن مجلس قوروب آل شراب ايچدين
سئودالارين يئددى شهريندن كئچدين
سؤزده عيسا كيمي دونياني آتدين
تورپاغيني خالقين قيزيلا ساتدين
دئدين : - آرزولارين قصرى خارابدير
ديريليك افسانه، دونيا سارابدير

فیرتینا قوپاندا ائوینده قالدين
قیامت گونونو یادینا سالدین
دئدين : - نه مصیبت، نه توفان، یاھو!
آج پولسوزلارین می گوناھی دیر بو؟
ناحاق قان تۆكولدو، آدام قیریلدی
اؤلولر باشیندان قالاق قورولدو
سن منطق الطیری اوخودون بیر ده
گؤیده گزدین، خلقی گؤرمه دین یئرده
یادلارا اؤزونو ساتدین، منی ده.
چوروتدون عؤمرومو، سالدین مین دَرده.
کؤشنى قويمادين بزه ييم من ده
گؤز دیکدین ده بيزيم خارابا کنده
اوفوقومده گولن گونو سؤندوردون
منی بوغدو آمان، توزلو قارا گون
قورومادين منی، آجلیق ایلینده

شعر لى

قويمادين دانيشام انا ديلينده
دونيا ديشيلدى، ائللر اوياندى
ظلمتلىر ايچينده ايشيقلار ياندى
سَن قارا بولود تىك گونشى بوغدون
هر گون ايىلىس كيمى بالالار دوغدون
ياد ارباسينا باغلاندىن اوزون
- سورونورم دئدىن، گل سَن ده سورون...

دميرلى نين اتگينده

پاريلدايير اينجى تك سحر چاгинدا
فجرين گوڭز ياشلارى يارپاق لار اوسته
بولودلار اشيرلار اوجا داغلارى
سورونور كؤلگه لر اوتلاق لار اوسته

چارداق لارا قونان گونون ايشيغى
اؤبور دميرلى نين دوداق لاريندان
يارپاغين سسى تك سئوداسى آهنگ
ايشيديلير كندين بولاق لاريندان

نیشانلى قيزلارين باخيشلاريندا
اوميد آلويلارى اولور نمايان
هر يترده اچيليب قيزيل چيچكلر
آزادليغين گونو دوغان زاماندا

شعر لږ

ياشيل تار لالاردا بيتن سونبوللر
كهربايي خيرمن حاضييرلامازمي؟
بونجا ساري گول تك؛ اچان گلينلر
يئني بير دونيايي قورماق آزمي؟

اينانما

گونشلى گونده دنيز ساكت اولسا دا آرام
او ساحرانه سوکوتو گوروب اينانما امان
اولور کي پرده لر آلتيندا گيزلى دير توفان...

گورنده اينجه گوزل بير قادين وورولما همن
قادين طلسميدى، اوندا رموز پنهان دير
او رازورمزي آچان، آچمايان دا پئشماندير

اوفوقده کي شفقتين جلوه سين گوروبدو، نهدن
او ياخالشان گئجه نين ظلمتين دوشونمزسن؟
اودور حيات سويونو بيزلره حرام ائله يين...
«ياشيل باغين» قايسين گوستررسه دوشمانلار
او سحرله قورولان بير يالانچى جنتدير
عدولا جنته گيرمک بويوک ندامتدير...

اويان، ائی سئوگيليم!

داغدان آی چيخار، آغ پنجه أچار
يارالی كؤنلوم دَر دلره دولار
اوزونه باخديقجا قوشوم دا قونار
اويان، اويان، ائی سئوگيليم، اويان!

ايشيديلن سس كاروان سسى دير
اودلانان شامين سون نفسى دير
عاشيق قريبين هجران بسى دير
اويان، اويان ائی سئوگيليم، اويان!

مشرقدن چيخير اولكر اولدوزو،
جاندا آتش وار، اور كده سيزى،
«قارا چيمن» ين ساريشين قيزى
اويان، اويان، ائی سئوگيليم، اويان!

يئل اسيب، قورو خزل تۆكولور
اولكر باتير، دانين يئرى سۆكولور
چوخ يورغونام ديزلريم بوكولور
اويان، اويان، ائي سئوگيليم، اويان!

يارالييام آه، اوز - گؤزومدو قان
اؤلوم گؤز اؤنونده، وئيردى سان
بیر ايچيم سو وئر، يانيرام آمان
اويان، اويان، ائي سئوگيليم، اويان!

قوى سو ايچيب ده اؤپوم آلتيندان
تۆكولسون بير از ساچلارينا قان
منى ده بکله بير قارا بير کاروان...
اويان، اويان، ائي سئوگيليم، اويان!

دونيانين اهلى قان ياش سيلمزدير،
اجلين پيكي آمان بيلمزدير،
گئجه يولچوسو گندر - گلمزدير...
اويان، اويان، ائي سئوگيليم، اويان!

ماکسیم گورگی یه

او مفتون اولدوغون انگین دنیزه
سولار ایچره دوغان قیزیل گونشه
گنجه یاریسیندا صدف یول آچان
او آی ایشیغینا، گوموش آتسه
من ده سنین کیمی، حئیرانام، حئیران

یاغیشلی سحرده آغ مارتی لارین
بوز سولار اوزره اوتورانلاری
منی ده غمله در، من ده گورموشم
سولار قاباراندا آغ^۱ اتانلاری
من ده بالیقچی نین آغین هورموشم

گنجه یاریسیندا آغیر قاییقدا
دالغالارا چاریان کورک چکنلر
یتلین نفسی یله سونن فانوسلار
سودا بوغولانلار، قیریق یئلکنلر

۱. آغ - بالیقچی تورو

دَرين دوشونجه يه منى ده سالار
ياخي جى گونشده قان-تر ايچينده
قولدور خانلار اوچون بيچين بيچنلر
قورو چۇرك يئيب شوکور ائدنلر
سينيق كوزه لرده شور سو ايچنلر
اوريمي اودلار، منى ده غمله در

باھاردا گوللەنن چايير، چمنلر
سَحَر نَسيمي يله آسن يارپاق لار
قوش سسى يله دولو قيزيل زَمى لر،
كھليك اوتو قوخان سَرين يايلاق لار
منه سَحَرين آيدين يولون گۇسترر.

مديترا نه نين ماوى اۇرپىكى
پارلاق گوندوزلرى، آيدين گنجه سى،
و آى ايشيغيندا گۇيه يوكسلن
روم قيزلار نين اوووسونكار سسى
شعريمده ايزلرى اچيلار هَمَن.

بیزیم محله

گون بویارکن داغی، قاپی آچیلار
پالچیق دیوار آردی گؤرونر باهار
گنجه یلن آچیلیمیش مخمری گوللر،
یارپاقلار ایچیندن اوزومه گولر.

بوراسی قیزیل سو، بیزیم یوردوموز
تبریزین گؤزونده ایشیقلی اولدوز
سحری آیدین، شفقی رنگین
یاشیل باغچالاری بیر جنت تکین.

پنجره آچیلیر، ترپنیر پرده
آلی - پوللو گلین ائیله بیر خنده
چیراق کیمی یانیر هر سحر چاغی
سولاییب سوپورور، دامی، اوتاغی

بورونج سماوارا اود سالير، سونرا
بستی گوْتوروب و گئدير باييرا
مَسجيد انباريندان سرين سو داشير
گون دوشور اوزونه، گؤزو قاماشير

كيليمي دؤشه يير، آچير سوفره نى
اينجه بير سنى ايله چاغيرير منى

گون ياييلاندا، بوستاندا گاه - گاه
اونو گؤزه تله يير قورولو دز گاه
او جنجيم توخويور، قيراغى چين - چين
بير تيكه چؤزكله ياشاماق اوچون

گلين گئجه - گوندوز چاليشير، امما،
آيينى بزه نمير، زنگين اولمور دا!

گون بويامير آرتيق داغى، ذره نى
گلين چاغيرمايير بير داها منى
بوراسى قيزيل سو خارابا ديار
خارابا دياردا كؤنول مو آچار؟

مخمرى گوللر آه، پاييزلا سولوب
سازلى - سؤزلو ائوه ماتملر دولوب

باياتيلار

بیر گون وارمیش، بیر گون یوخ
گون دوغاندان چیخارمیش
یازدان، یایدان سونرا دا
گورونرمیش پاییز، قیش

گؤم گوی خزر سویوندا
یئلکن آچارمیش یاتلار
چادیرلارین ایچینده
یاشارمیشلار باياتلار

بیر گون یئنه بو گون تک
دؤنرمیش چرخی - فلک
یایلاق لاری بزرمیش
یاشیل چمن، آل چیچک

چينار كۆلگە سالارمىش
ھەم پايىزىن، ھەم يازىن
يىردىن قالخىب ھاۋادا
توراغاي چالارمىش سازىن

گون بولوددان باخاركن
قۇس - قزح گولرمىش
كاروان كىچىركىن يولدان
آلا كۆپك ھوررمىش

۲

خىرمن سونو چىرچى لىر
آيىن - اويون ساتارمىش
داغدا، باغدا سئويىش
مرادىنا چاتارمىش

بىچىلرمىش مخمل دون
جاوانلارىن بويونا
اوزاق ائللر گلرمىش
قىز - گلنىلر تويونا

ائل شاعىرى قوشارمىش
باياتىلار، ماھنىلار،
ھەر شعرىندىن گولرمىش
قىزىل خزان، گۆى باھار

قالاق - قالاق اود ياھىب
گىجلر بوتون اوينارمىش
تويا گلن قوجالار
كئچن گونو انارمىش

شام يانارمىش ائولردە
داغدا گون چىراغى
سوسلەنىلمىش اىپكلە
اىشىق، گلن اوتاغى

۳

باياتلارن دۇرۇندىن،
زامان اشمىش، گون كئچمىش
ائلر اولوم آلىندىن
آجى - آجى مئى اىچمىش

لاکين توفان قوپموشسا
قوروماميش كؤكوموز
بوداق وئرر، گول آچار
باھار و قيش كؤكوموز

عاشيق شعرى ائللىرى
اىدرميشسه بيقرار
يازار ساھر بو گون ده
عصره اويغون ماھنيلار

ساز شاعيرى قديملىر
دئيرميشسه باياتى
من ده باياتيلارلا
دیریلدَرَم باياتى

کئچن گونلر

او گونلر کی، سارماشیق لار دیواردان،
ساچلارینی بیزیم باغا توکردی.
او گونلر کی، سون باهارین گونشی
بولودلاردان ایشیق داغا چکردی

او گونلر کی، سولار ایپک پردهده
آنلاشیلماز، درین سؤزلر دئیردی
سن اوخوردون تیتراک سسله، سسینده...
آیریلیغین یورغون سسی تیتردی

هله او گون سولمامیشدی اورمودا
نیلوفرلر، آخان سولار باشیندا
او گونلری، من بیر تازه گنج ایدیم
سن ده بیر قیز، اون دورد، اون بئش یاشیندا.

سَنين ايرى گۆزلرينده ياناردى
هله او گون، عشقين سۆنمز رنگلىرى
بیر باخیشلا ياناقلارين پۇرتدى
دئيه ممزدیم: - گۆزل، بیرجه باخ برى!

ياديندامى، بیر گون سحر آچارکن،
سبدلرله دَرديک ياقوت اوزوملر
بیر ایل سونرا ایچدیک وصلین باده سین
آی دوغارکن، بولور جامدا، ائی ديلبر!

خزان اولدو... خزان بيلمز اورمیه!
سۆندوردولر ائلين يانان اوجاغين
سَن ده سولدون داوودى لر سولارکن
وئرمز اولدو ائلر سَنين سوراغين

بیر عرب سارا اییدیر

بیر عرب سارا اییدیر، قاپیلار او یما - او یما،
اؤنونده مرمر حووض، اوستونده یاشیل آسما
قوبه لړ گؤی چینیدن، بولودسوز گؤیه بنزر
رؤیا تک آینالاردا آل - الوان کؤلگه گزر

تونجدان بیر آویزه قبه دن آسیلدی،
سالونا زینت وئرن قیرمیزی بیر خالی دی
مینالی قندیللردن تۆکولور آلتون ایشیق
حووضون سولاریندا ایشیقلار قیریق - قیریق.

عود چالیر اسمر بیر قیز، گؤزل دیر، یوخ دور ائشی
خلیفه مسند اوسته، سئیر ائدیر اوجا عرشی،
آچیلیر هر طرفدن قاپیلار بیرر - بیرر
گؤونور رقاصه لړ، بیرر آغ، بیرر آسمر

يانان ياشيل

عود سسى اوجالديقجا باشلانير عرب رقصى
شنلهدير خليفهنى قيزلارين اينجه سسى
سانكى آي طلوع ائدير، پردهلر آچيلينجا
گورونور گوزل ساقى، شهلا گوز، بويو اوجا

دیز چؤكوب ايچگى توكور بولوردان قدح لره،
خليفه مبهوت قالير باخديقجا او ديلبره

۲

بیر آیدیر واحه لرده چؤللرده كولک آسر
آج قالیب، سوسوز قالیب، هر يئرده قبیله لر.
امیرین آداملاری یول کسب، سویور کاروان
ایسته بیر آغیر وئرگی بدوی یولچولاردان

هر يئرده بیرتیق چادیر، هر يئرده چوراق کندلر
هر يئرده سولغون بوستان، هر يئرده قودوز ایتلر.
شهرده نه بیر حاکم، نه ده بیر مکتب واردیر
بو زنگین مملکتده ائللره عرصه داردیر
ساتیلیب اجنبی یه اولکهنین ثروتلری
میلته دیوان توتور شاپقالی بیر سرسری

شعر لى

ائللرين وار - يوخونو اوغورلايىر هر گون امير،
بىر خوروز اوغروسونون مير غضب الين كسىر
هر گون بىر توفان قوپور، دونيانى ظلمت بورور،
مين ايلدن قالما قانون اولكهده حوكوم سورور.

۳

قبيله ياس ايچينده، سارايدا شنلىك واردىر
اوفوقسوز بو چؤللرده ائلره عرصه داردىر...
گنجه دىر، يوردلار ايچره چورك يوخ، چىراق يوخدور،
سارايدا لامپا يانىر، سوفره ده يىمك چوخدور

ايچىلن قىزىل مئى له قوناقلار داغلاشىرلار
آن گؤزل گؤبك اوچون خانىملار باغلاشىرلار
يارىدان كئچمىش گنجه، حق قوشو تسبىح اندىر
قاراشىن بىر گؤزلله امير ده قالخىب گندىر

ياتاغا گىرىر امير، سارايدا ياتىر هامى،
اوزانىر اينجه بىر آل سؤندورور قىزىل شامى...

نەدن

وئرسە چىچىك
باھاردا ورک^۱
قوروموش آغاچ،
وئرمز گول - چىچىك.
چوروك قفسدە
چىرپىنير اورک
پىرانان جىسمىن
نقاشى دورورا!

كىمسە بوش يئره جانىندان كئچمز
شىرىنى قويوب، زھردن ايچمز
قووولمايان ھىچ يوردوندان كؤچمز،
زامانىن حؤكمو، ساياغى بودور.

۱. ورک: سارى، عطىرلى و تىكانلى بىر گولدورا!

نه دن بېر نسيم شيمالداڼ آسمز؟
او تايدان بيزه قوناقلار گلمز؟
قارداش - قارداشين حاليني بيلمز؟
بو نه روزگار، نه زامانه دير؟

سئو گيليم مني نه دن آتبيدير؟
آشناليق دويدوم يادلا قاتبيدير.
ساخسي يا پارلاق گووهر ساتبيدير
بو نه حكايت، نه افسانه دير؟

بیر آل گونش دوغدو سحر

من بیر لیریک شاعیر ایکن
گئجه یاتماز شعر یازار.
عشقین یئددی شهرینی
سئیر ائدرک یولدان آزار.
بولودلاردا دولاشاراق
یئرده خالقى گؤرمز ایدیم.
دارالارین شرابیندان
ایچمیش ایدیم، ایچیم - ایچیم.
خیال منه گؤسترردی
«یاشیل باغ»ین قاپسینی.
ائلر ایچره گزمز ایدیم
گوردوم خالقین یاپوسونو.

دونیا منه گوموش رنگلی
بیر ساراب تک گورونردی.
دلی کونلوم اوفوقلرده،

بیر قوش کیمی سورونردی،
گنجه واختی سایه لره
اندرایدیم من رازی - نیاز،
عصیان مارشی اوخورکن خلق،
من چالاریدیم باشقا بیر ساز.

بیر آل گونش دوغدو سحر
آذر یوردو چیچکلندی.
من ده بیر آز اویاناراق،
گوردوم ائلی، گزدیم کندی

قوپدو توفان، جوشدو سئلر،
سورو کله دی دوشمانلاری
قوودو قوردو قووار کیمی
آغ اینسانلار خاقان لاری

من ده قاچدم گونه ساری
خالقین دردین گوروب یاندیم
او گونه دک گورمه دیییم
بیر چوخ شئیلر گوروب قاندیم
بیلدیم کی، خان دوشمانی دیر
زحمت چکن اینسانلارین.

بيلدیم کیملر باغشی دیر
هدر آخان آل قانلارین.
بيلدیم کی، خان پناهی دیر،
سوداگرین، فئودالین
بيلدیم نهدن گزر ایشچی
قیش چاغیندا آیاق یالین؟

بيلدیم غزل یازان شاعیر
حقیقته پرده چکیر.
خلقین شیرین شربتینه
نامردلیکله قاتار زهر.

من ده یازدیم ائلر اوچون
اوخوسونلار اوغلان و قیز
لاکین توفان قوپدو نهدن
کؤلگه لندی داغلاریمیز.

تخته چیخیب یئنی فیرعون
آغیز آچدی زیندان بیزه.
گلدی جئاد سورولری
هم اورمیه، هم تبریزه.
اؤلدوردولر جاوانلاری،

ياندىردىلار تايلارى.
قىرغىن دوشدو ائل ايچينه،
آج قالدىلار قوجا، قارى.

اؤلوم چۇكدو بىر بولود تك
درىا - درىا قانلار آخدى،
ايمپريالىزم خان الى ايله
بىر چوخ يوردلار باسىب ياخدى.

سون سۆز، سون ساز

قوراقليغا توتولاندىن، بابا دياريندا،
منيم ده كۆشنىمىن ايلك باھارى سولموشدو.
بولاقلارى قورويوب، قوشلارى سو كوت ائتميش،
چىچكلى كندمىز، ائى واھ، خارابا اولموشدو.

اوزون و خزانلى ايللر، باشىمدان اشدىقجا،
سۆزوم بيتىب، سازىمىن تئللىرى قيرىلمىشىدى
قانادلارين منە گىردىكجە نامراد بايقوش،
ائله گليردى منە، ياي دومانلى بىر قىشىدى!...

منە اولوم شفقى گۆز دىكىندىن آھ!
ظلم ايچىندە نىفسدن دوشوب، بوغولموشدوم!
حوادىتىن او قارا داخماسىندا، تابوتدا،
نە دنسە قوپ قورو بىر موميايى اولموشدوم.

شعر لړ

سَنينله غربت اټلينده گُوروشدويوم دَمدن،
الينله نحس طيليسمين قيريلدى پرده لرى.
بولودلارين آراسيندان گون ايشيق سالدى
قايمم آچيلدى و دوشدو قيزيل ايشيق ايچرى.

تهرانين ياي گنجه لرينده

گنجه دير... ياي گنجه سي،
هاوا توتقون و جهنم کيمي يتره شعله ساچير،
لامپانين توزلو و آل نورو بو منحوس گنجه ده،
شاعيره رهبر اولور کن ده، جنونه يول آچير...

چک يانا پرده لري، آچ قاييبي،
بولود آلتيندا گوروم، توزلو آيي...
لامپاني گل آيار، آي تازه گلين!
قوي قارانليقدا، خياليما اوجالسين، اوچسون!
کونلوموز اولدو غريب اولکده خون!

هاني بيزلرده اولان صاف گنجه لر؟
آينايا بنزر اوفوق، قيرمیزی گون، هاله لی آي؟
يوخمو بو اولکده بير زومزومه چاي؟

شعر نر

بو يئرين كؤشنى يوخ، داشلى و قوملو چؤللو وار،
داشلى چؤللرده گزر چوخ جاناوار!

گنجهدير... ياي گنجهسى،

گلميشيك تبريزه بيز...

جان وئير شېره نسيمين نفسى،

اوجالير آى، بو قيزيل داغلاردان،

داغيلير هر يئره گول رايحهسى،

كؤلگهده گيزلى قالان باغلاردان.

ياغماسان دا گورولده

۱

آخما ایرماق، من ده سَنه يولداشام
گوٲور منی، ائله بیل کی، بیر داشام
سَن داغلارین آغیر یوکون چکیرسن
بولاقلارین سَرین سویون ایچیرسَن
داش دئییلیم، یارپاق قدر یونگولم
یولون اوسته دوشن توزلو بیر گولم
بیر دامجیيام، بولودلاردان ائنمیشم
بیر کؤلگه یم، کنارینا سینمیشم...
آخما ایرماق، دایان، سَنه سؤیله یم
بودور منیم التماسیم، دیله یم:
- باغلیيام من سَنین دوغما ائلینه،
وئرمه منی، آمان دوشمان الینه...
قانادینا آلیب گزدير هر یانی
گوٲور منی قانادلارین قوربانى،

اوردا قيزيل گوللر، بوردا قيزيل قان،
گون باتميشدير بوردا، اوردا آچير دان...

۲

گوژ يوماراق دالديم گئجه دريايا،
دریا دئيل، بير دهشتلی رؤيايا...
آخینتی لار سسین بیر آن دینله دیم،
پردهلندی دئیز، آرتیق بیلمه دیم.
کؤلگه دوشور، کورک سسی یوکسلیر،
بیر بالیقچی اوزاقلاردان می گلیر؟
یوخسا سودا آی ایشیغی ترنیر؟
بالیقلارا بیر ال سو ایچره ائیر.
بو ال کیمین؟ - کیمدیر منی قورتاران؟
بوراخ گئدیم، دئیز جوشوب، ایسته بیر قان!
قوربان دئییه دالغالارا آت منی
یا ایسترسن خزری لره سات منی...
اونوتموشسان آجدادینین عادتین؟
اسکی لرین عبادتین، بدعتین؟
او زامان کی، خیضر قوربان آتاردی:
اویماق، اوبا مراداینا چاتاردی
باخ گور سنه یالواریرام ائی منجی
بیر کؤلگه سان منی، یاخود بیر اینجی...

ايسته ييرسَن سويَا بوراخ باتيم دا
يا سات منى، سون گونومه چاتيم دا...
آتما منى عمانلارا، دئمه قول
دوستلوق ايله دوشمنچيليك آيرى يول
قوى شعريمله اوتلاقلارين گول آچسين
بير اولدوز دا گؤيونوزده نور ساچسين
قوى بولودلار داغ آرديندان يول كسسين،
شيمال لاردان سَرين - سَرين يئل آسسين.

۳

قاوال سسى اوزاقلاردان يوكسليز،
قويون، كئچى ياشيل اوتلاقدان گلير
بير يورددايام، ماوى اترك بويوندا
شاهيدم من بير گؤزلىن تويوندا
خالچا ايله بوتون ائو، يورد بزه نيب،
يول اوستونه گول يارباغى آله نيب.
آشيق چالير سازدا خزر نغمه سى
نه گؤزلدير خزرى ده ساز سسى
مخمر دونلو گئن آتكلى گؤزллер
يان باخاراق قوناق لارى سوزرلر...
رقص ائدركن قيزارير لار، سولورلار،
بير باخيشلا همن عاشيق اولورلار.

من بېر قوناق، ائو صاحبي مهربان،
قوناق سئون اولور البت تور کمان
سن گوندوزو دانيب، دئمه گئجه دير،
گورور سئمی قوناق سئومک نئجه دير؟
بېر دئ گوروم، اودوموزلا ياندين مي؟
بختيار کن اوز ائليني آندين مي؟
نه دن بيزی اوددا گوروب گلمه دين،
يولچولاردان سوروب، سوراق گلمه دين؟
آلا چيغيم ياندي، گوردون توستوسون،
ياخلاشمادين... بوغدو مني قارا گون!
هئچ اولمازسا ماياک کيمي پاريلدا،
ياغماسان دا شيمشک چاخيپ گورولدا!

كابوس

بیزه یاد کابوسو باخ کۆلگه سالیب،
بو اولومدور، بو اولوم کۆلگهسی دیر!
یاد ائلی اولسا دا خوش سسلی، یئنه،
بیزجه آراباب سسی، جلااد سسی دیر...

ائولری بیخسا و قان تۆکسه ده یاد،
اونا کیم شومر، سیتیم کار دئیهمز
زولفونه کیمسه توخونماز و اونا:
«گۆزون اوستونده قاشین وار» دئیهمز.

یاد ائلین کابوسو قورخونج دئییل،
ساده اینسانلارا قارداش کیمی دیر...
أمما، گوندوز بیزه گون وئرمه یه رک،
آیاق آلتیندا گئجه داش کیمی دیر.

شعر لړ

يادين اول خانليغي، عالمده اينان،
ايمپراتور لوغون ايرنج اوزودور!
بو قدر حشمته باخما، سن اونون،
چونكو بير كوشكولودور، بير اوزودور.

قارا كابوس بيزي آه بوغدو اوغول!
ايرليق سالدی او ائللر ايچينه
آلوو ايله ائويميز ياندي آمان!
قويمادي كيمسه كي، گئتسين بيچينه.

قورودو چايلاريميز، ياندي چمن،
يام ياشيل باغلاريميز اولدو خزان،
او بيزيم آل گونشين اورتدو اوزون
بورودو ظلمت، ايشيلدانمادي دان!

خانليغين باخما دونو قيرمیزی دير،
او بويا ائل اوبانين آل قانی دير!
او بيزيم وارليغيميز لا دويوشر،
و بيزيم شعریميزين دوشمانی دير.

سودا ایشیقلار

باغ مئشه دن ایراق، ساری داغلاردان،
گونش دوغور سحر، رنگی قیزیل قان!
اونون آلوو ایله، اولور نمودار:
یارپاق لاردا شوعله، سودا ایشیقلار.
آزلی جادودور قیرمیزی گونش،
اوندادیر توفانلار، اوندادیر آتش.
قانیمزدا واردیر آتشدن اثر،
بیزی توفانلارا، اودا سوروکلر...
یوردوموز اود یوردو، گونوموز اودلو
حیاتیمیز قانلا، آتشله دولو!
قاندا، اود اولماسا قیزیشماز اورک،
گونش یاندریمازسا اچیلماز چیچک.

آنهم له برابر

(بو شعر آور کجه نین، تورکیه لهجه سیله یازیلیمیشدیر)

آنهم بانا سؤیلردی، قارانلیق گنجه لرده،
ییلدیزلارین آلتیندا، بیر آهنگلی داستان.
هر ییلدیزی بیر عشوهلی جانان ساناراق من،
گوئلرده باکاردییم گنجه ییلدیزلارا حئیران.

بعضن ده بانا قاش - گوژ ائدن بیر ساری کوکب،
آسماندا اوزاق، هر گنجه رؤیاما گیرردی.
یارپاق لارین آهنگینه بنزر، سویا بنزر،
تیتیرک سس ایله، بیر اوزون افسانه دئیردی.

بعضن ده اوفوقلرده یاناردی ساری بیر آی،
آنهم اونون انوارینا، حسرتله باخاردی
من بال - خیالیمله، فضالاردا گزرکن
او سئوگیلی ییلدیز دا سمالاردان آشاردی

يانان ياشيل

آی نورونو يارپاق لارا سپرکن داغيدارکن،
باغلاردا، چاييرلاردا بوجکلر اوتوشردی
داغلاردان ائنيب ماوی سولار ايله او دمده،
موشتاق و پريشان کیمی، مهتاب اوتوشردی.

آنهم بانا سوئلردی گنجه آی ایشیغیندا،
حسرتلی باخیشلارلا، بير افسانه یی سامیت!
اول دم کی، ایشیلداری سو، آغلاردی شب آهنگ
دینلردیک او آهنگ شبی سامیت و ساکیت.

فیکرتلره مجذوب، او حالتله قالاردیق،
آنهمله برابر گنجه مهتابه دالاردیق.

ای قمر

سَن هر گنجه، او غملى مئشه لرين آرديندان،
حکيمانه باخيشلا، دونيالارا باخيسان...
لاجورد گؤيلرده، بير پرى تک اوچارکن،
نه دن سويا دوشوب ده دالغالاڭلا آخارسان؟

نه دير سَنين سيماندا، او کؤلگه لى دوشونجه؟
حياتيندا چکديبين، محنتلرين ايزيمي؟
نه تیکميشسن گؤزلرين اوزاق - اوزاق يوللارا،
گؤرونورمو اوزاقدا، آخيب گئدن بير گمی؟
نه بيليرسن اي قمرى، سَن يانارکن ظلمتده،
هانسى گمی بو ياشيل ساحيللره ياناشدى
سَن چيخارکن پرده دن، يئلکن آچيب قهرله
سؤگيليمين گميسى دنيزلردن ده آشدى.

یانان یاشیل

یوللار اوزاق، کاروان کئچیب یولدان بیخبر،
من پیادا دوشموشم، یوللار اوسته سایه تک...
آچ زولفون، آت کمندین، بیر گنجهلک ای قمر!
ای رودابه منی ده او گوموشلو بورجه چک!...

كۆلگە لەنن قىزىل داغلار

كۆلگە لەنن قىزىل داغلار گۈرونور،
ياشىل ايپك پرده لىرىن آردىندان.
كىمىن عشقى يىننە منى چىخارتمىش
داش اوركلى، نازلى يارىن يادىندان؟

كۆلگە لەنن قىزىل داغلار، بوش قالىن،
سىزدن اوزاق دياره او گىدىدىر.
باشقاسى نىن افسونونا توتولموش
عشقىن دانيب، عاشىقىن ترك ائدىدىر.

قىزىل داغلار كۆلگە لەنىب سۇنسه ده،
سو باشىندا آچان گوللر سولسا دا
اونون عشقى سۇنمە يەجك كۇنلومده،
باشقاسىنىن معشوقهسى اولسا دا.

يانان ياشيل

اوقلرين نيلوفرى رنگينده،
يئنه اونون سولماز رنگى گورونور.
التونلاشميش سونبوللرين ايچينده،
سانكى اونون اتكلرى سورونور.

آنام اوچون

يىلكن اۋپوشو تىك قورو يارپاغين،
سو كوتو تىترتدى، دورغون سولارى.
چمنلردە اۋتن قوشلارین سسى،
اوياتدى كۆنلومده كى دويغولارى.

بىر خيال سوزولدى، آغاجلىق لاردان،
سولار اوستە دوشوب، كۆلگە تىك سولدو.
كئچن باهارلارین رنگلى آرتىق
اورىيمده آجى خاطيره اولدو...

كئچمىش گونلر پردەلندى، حياتيم
بىر افسانه كىمى، منە گۇروندو.
منى ستون آنامين، خيالى، آه!
بىر شىب كىمى، يول اوستە سوروندو...

ياتان ياشيل

سورون ائى خيال! سَن ائى كۆلگه، سورون!
توزلو يوللاردا، آى ايشيغى تك!
قال تورپاق آلتيندا، آنا، تورپاق اول!
تورپاغيندا بيتيشين قان رنگلى چيچك.

آيين كۆلگەسى

گوموش كۆلگە ساليب قارلار اوزونە،
آسماندا بولور لانان دونوق آى،
دونيا سوسموش، ائشيتديلر مئشەدە،
گنجه واختى گورولدايان آخار چاى.

افسونلاميش آى دونيانى بو گنجه
يئر، گۆى مبهوت، اونون سسين دينلەيىر،
هر شئى ساكيت، لاكين منيم اورىيم،
ساكيتلىكدە بير ساز كيمي اينلەيىر...

افسونلار سا آى عالمى، كۆنلومو،
آنچاق اونون باخيشلارى افسونلار!
من سوسمارام، دونيا بوتون سوسار سا.
مشغول ائتمز منى مگر نازلى يار.

يانان ياشيل

گوموش كۆلگه ساليب گئجه ماھتاب،
لاجوردى آسماندا يئرلرە...
قارين ايپك پرده سينده گيزلنميش،
چايير، چمن، دوزە نليكلر، داغ، درە.

گنجه لړين نغمه سي

تيتره دير گنجه نين مرموز اللرى
اطلس پرده لرين ساچاقلاريني.
اوخشايير نسيمين ايپك قانادى
اونون ساچاقلاريني، ياناقلاريني.

شمعين شوعله لرى تيتيرر كن سودا،
بير سونوك خيال تك ايشيقلار اوينور.
او گوژل گزه نده، بير ان ايچينده،
عكس اندر اينادا ياقوتى بير نور!

گنجه دير، ايشيقلار آرير كن سودا
مينالى جاميمدا بير خيال آرير.
قيرمىزى شراب او منه وثرجك،
خاطيره حافظين بو سوزو گلير

بىزىم ارغوانى مئىدن ايچمه يىن
نه انلار لذتين، عشقين، هوسين؟
من شراب ايچرم، چونكو گورموشم
مئى پياله سينده ياريمين عكسين!

آرزو

ظلمتىن توزونو سحر ايله،
اورك ايناسيندان رفع ائده بيلسم!
وحشى گؤيرچين تك قانادلاناراق،
اوزاق اوفوقلره آه، گئده بيلسم!

سياه دالغالارين حلقه لرينده،
قاباران بير كؤپوك، چيرپىنتى اولسام،
غروب پرده سينده سولغون اولدوز تك،
گؤز يومار آچان واخت، ساراليب سولسام...

تيتره شن كؤلگه تك، بيرجه گؤرونسم،
ماوى پنجره نين بولور جاميندا،
بير پاريلتى اولسام، يارين گؤزونده،
سؤنوك بير نور اولسام اونون شاميندا!

يانان ياشيل

بیر تبسۆم اولسام دوداق لاريندا
سولغون ياناقلارين قيزيل گول ائتسم!
بیر داملا ياش کیمی، آخیب گۆزوندن:
اطلس آته يينده ارييب گئتسم...

قریزانتیم گوللری

آچیلیمیشدی قریزانتیم گوللری
خزان اولموش باغچامیزدا بیر سحر.
ایلک باهارین قیزیل ساچلی گونوندن
قالمامیشدی اوفوقلرده بیر اثر.

قوشلار بیزیم یوردون ترکین قیلارکن،
بوش باغلاردا کؤنول درده دولارکن.

اوزاق ائلدن گلن گؤزل بیر پری،
قاییمیزی آچیب بیزه گوروندو.
آغ ایپک گئیملی، او منی گورجک
آی ایشیغی ساندیم، منه سوروندو.
او ناخچیوان باغلاریندا آچیلان
بیر گول ایدی، اونون آدی زرافشان.

بزه ميشدى او گون، قارا تئلينه،
آل ايپكدن باغلاميشدى بير چيچك.
دئديم: - زرى، ديشميسن بو گونلر،
بو نه برك، نه خبردير، دئ گورك؟
دئدى صباح بويوك بايرام اولاجاق
گل، گول درك، باغچالاردان بير آتك
بايرام توتاق، قيزلار گلسين اويناياق،
شام يانديراق، چوخلو گوموش شامداندا
دئيب گولك، گولسون غملى كؤنلوموز
بير حقيقي بايرام گورسون جاهاندا
اگر قورو يارپاق يئره آله نيب
باخ، باغچادا قريزانتيم گولله نيب!

او زاماندا كئچميش اوزون سنه لر،
باهار اولوب، سونرا يارپاق آله نيب.
اونوتمارام سئوينجيني او قيزين:
گورسم باغدا قريزانتيم گولله نيب.

چۇل چىچىگى

بىر كئچن بولودون، گۆز ياشلار يىندان،
قانا - قانا ايچىب، اچىلان چىچىك.
بو قورو چۇللردە، اچىلدىن حيات،
سَنە كىملىر ارتىق نظر ائدەجىك؟
سۇيىلە اى غرىب گول! واحدىن كىنار
اچان بىر گول ايلە اولارمى باھار؟

ياخىجى قوملار بىر بوجاغىندا
بىسلىرسە دە خلىقت، ائشىن بىر گول
سۇيىلە، نەدىن دىھرىن گولوستانىندا
توش اولمادى سَنە بىر دلى بولبول
اومما اسماندىن مرھمت، گولوم،
سَنە گۆز دىكىمىشىدىر، بىر قارا اولوم

نه چمنلرده و نه ده باغلاردا
گۈزللر اوچون بير اچيلان گولسن
نه ده بولاقلارين زومزومه سيله،
زاواللى قونچاجيق گولمك بيليرسن.
وارسا دا قان رنگى ياناق لاريندا
آجى تبسوم واردى دوداق لاريندا.

سؤيله نهدير دَردين، بيابان گولو؟
نه دن قوملار ايچره سن كوك سالييسان؟
دوشوندورور منى قيزيل يارپاغين
يوخسامى عشقيدن ياديگارمى سان؟
يوخسا لئيلانين سن، قانين ايچهرَك
قوملاردا آچدين سن، ائى گۈزل چيچك!

مئشه لړين قوينوندا

اورتا عصر لږده ذره نې ليک حياتيندان بير پرده...

يولدان ايراق بير يئرده، مئشه لړين قوينوندا،
سو باشيندا قورولموش، سحر اطلس چاديرلار
چاديرلارين ايچينده، گؤزل اوزلو كنيزلر،
مين جور عشرت اسبابي، امير اوچون حاضيرلار

چاديرلارا دؤشه نيميش زرباف، ايپك خالچالار،
خالچالارا سپيلميش قيزيل گوللر يارپاغى
گون دوغمادا، امير ده، بير گول اوزلو ديلبرله،
باغچالار ايچره گزينير، بير يوخارى، اشاغى

قوشلار تك - تك اوچورلار، آغاجلارين آرديندان،
سو سسى يله برابر، قيزلار سسى يو كسلير...
آهنگذار بير هاوا، ياواش - ياواش تيتتر كن:
امير باشقا بير قيزا، چمنلرده راست گلير!
ارغوانى گئيم گيئن، گؤزل بير پرى،

يانان ياشيل

اوزون كيپريكلىر آلتى، سوزور يولدان گلەنى.
سانكى قوجا اميره، سورور بايغين نظرله،
«يانينداكى گۆزلى، چوخ سئويرسن، يا منى؟»
امير گولور... يانيندا دوران گلين قيزاريب،
قانلى آلا گۆزلرله رقيبەسین سوزدورور
مين گۆزلە بند اولان، سَرسَم عرب اميرى
بیر گۆزلى توتمادان، بیر مارالى اور کودور!

ياشيل اورتوک مئشه لر، قيزيللاشير گونشله،
سو باشلارى قيزلارلا، چيچکله نير، گولله نير،
ساز نغمه سى اوجالير بير جاريه اوخويور،
اونون عكس صداسى، داغلار ايچره سسله نير.

بیر قیز چيخیر پرده دن، يارى چيلپاق، زؤهره تک!
اوزون، سياه ساچلارى، حلقه لنميش، بورولموش،
او بير گۆزل رقاصه، بير راجه نين قيزى دير،
امير اونا وورغونکن، او اؤزگه يه وورولموش!

ساز نغمه سى اينجه لير، قاوال سسى اوخشاير
گۆزللرين کۆنلونده، ياتان درين سئوگينى
پياله لر مئ ايله دولوب، سونرا بوشالير
ساقى شراب وئيرير کن: - ساتير امير دينينى

شعر لى

ساقى اون دۇرد ياشيندا، بىر آفتدىر عربده،
شاعىرلرىن شعرى دىر، عاشىقلرىن رۇياسى
دانىشاركن سانارسان، اونون شىرىن سسى دىر
گىجە باغلار اىچىنده، ائشىدىلن سو سسى.

پرده لندى مئشه لىر، پردە لندى خئىمه لىر...
امىر اطلس چادىردا، سرمست دالمىش اوىغوىا
جارىه لىر هر تكى، بىر غولامىن قوينوندا،
گىجە اولموش... اولدوزلار تۇكولموشلرده سويىا.

يارين اتكلىرى

دوشونجهلى كۆنلوم، ياتماز، دىنلردى،
گىجەلرەن دىرنلشن سسلرەن...
آغىرلاشان نلزلرەن گۇرردى...
سودا آىن گوموشلەنن افسرەن.

يارباق لارەن خىشىلتىسەن آندىران،
اىنك سسى دوىولاردى چمىدە...
يابانى گول عطرى يولوب ساراردى...
كوسكون يارەن كنارىما گلندە.

نئجه بىر ال گىجە شامى سۇندورور،
تا گۇرمەسەن كىمسە عشقەن پردەسەن.
گىجە داغدا سۇندورردى مەتابى،
سوسدوراردى باغدا نسىمەن سسەن.

شعر لږ

لاکين، بو گون او سسلری دویارام،
يازین سَرین نفسیندن گئجه لږ...
یئنه هر گون خیالیمین یولوندا
یارین ایپک اټکلری سورونږ...

أييل سولار اوسته!

أييل سولار اوسته، تۆكولسون كۆلگەن.
اوخشاسين كۆلگەنى چشمەنن الی.
قوی دئسینلر قوشلار: - گوللەندی باغچا،
او ساریشین گۆزل باغا گلەلی.

أييل حلقەلنسين سودا ایشیغین،
أریسین سولاردا یاقوتو رنگین.
قوی سنین شوقون و سنین شفقین:
گوللو ایزلر أچسین بولاقدادیرین.

گل! سۆنن غروبون کهربا رنگی،
بویاسین حیاتین آغ پرده سینی.
قوی دینلەسین کۆنلوم، غملى آخشامدا
باغلاردا خزانین سون نغمە سینی...

اساطيرين گوږل معبوده‌سی تک،
اؤز عشقینله یاندیر، قارا کۆنلومو.
او، بایغین باخیشلا، تاتار گلینی،
اتمه پریشان بو یارا کۆنلومو...

او اودلو باخیشین منی سوزورکن
آچیلار روحومدا بیر اوفوق، اوندا
عشقین صبحی کیمی، گولور اوزاقدان
ماوی پرده‌لرده سحرانگیز دنیا.

اییل سولار اوسته... آخشام اولدوزو!
سئیر ائت آسمانین دَرینلییی‌نی.
او ماوی عالمین اهتزازیندا،
قوی زولفون اوخشاسین سَرینلییی‌نی.

اوخوما آيهی یأس

دهریدن ائتمه شیکایت، اوخوما آیهی یأس
قوی نسیم داغدان آسیب، هم مئشه، هم باغ اوخوسون
بیر گرایلی چاغیر! ائی تورکه دارین مرد بالاسی!
سنین آهنگین ایله هم دَره، هم داغ اوخوسون
قوی چمنلیکده سالیب کؤچ و چادیر قورسون اوبا
اوبانین قیزلاری دا، ائيله سین اورتاق اوخوسون
قوی یاییلسین اوبایا، کندلره آهنگی طرب
ساهرین ماهنیلارین بلکه ده عشاق اوخوسون
بوراخ افسانه‌نی، عصرین اوخو آیدین کیتابین
قوی او دونیانی گودن، انفس و آفاق اوخوسون!

اویانمیش

تاریخین اگر دفترین آچسان، گۆره جکسن،
هر بابی و هر فصلی قیزیل قانلا بویانمیش!
بیر نچه قیزیل قبهلی معبد تیکیلیرکن،
خلقین ائوی اوچموش باشینا، خرمنی یانمیش.
اینسان کی، حیات فلسفه سین آنلاماز اولدو،
دونیادا، و افسانه یه، افسونه اینانمیش.
شاهانه سارای لاردا گنجه توی توتولاندا،
بیر چوخ قاپیلار غمله و ماتمله قاپانمیش.
گۆردونمو، سورو ایچره گئدن قوردو؟ اماندیر!
باخ، قویروغونا، گۆزلرینه، سانما چوبانمیش،
عصرین او قاری دایه سینه سؤیله کی، بیر ده!
آرتیق دئمه لایلی کی، یاتان ائلر اویانمیش.

دالغالار قابارميش

(خاطيره دفتريندن)

دالغالار قابارميش، آچيلميش گولر،
صبحون هاواسيندا، سو پرده سينده.
دويولور فراقين غملى آهنگى،
آغير-آغير اوچان قوشلار سسينده...

چامليق لاردان آسن ايليق نسيمين
ايپك قانادلارى اوخشاير منى.
اونون صاف نفسى انگين دنيزده،
سولارى قابارديب، آچير يئلكنى.

اوفوقلردن دوغان قيزيل گونشين،
زومرود سولاردا آريز كؤلگه سى،
گمى اوزاqlاشير، اوزاqlاشديقجا...
صدفلى ساحيلين كسيلير سسى...

صدفلی ساحیللر، یاشیل اورمانلار،
ساحیلده تک قالان ساریشین نیگار
سولار آییرسا دا منی سیزلردن،
مین خاطیره منی سیزلره باغلار.

دالغالار قابارمیش، سولار کؤپورموش،
قیریلیمیش یئلکنین ایپک قانادی!
قوشلارلا برابر ماوی شرقیدن،
گلیریک سنه، ائی گولله نن باتی!

ای گولله نن باتی! سارالیر رنگین!
گوموش ساحیللرین گلیر نظره...
سندن دوغان آیین ایلک ایشیقلاری.
داملا-داملا دوشور، سولار اوزره...

سولارا چکیلیمیشلر، دنیز قوشلاری،
قوملاردا قالان اؤز روزی سین آرار،
سولار چکیلیمیشسه کاینات سوسموش،
کؤنولده حسرتلر اولورلار بیدار...

ايشچى

ايستى گونده بوغدا اكدىن،
يولدان كئچن كاروانلارا
ساتسىن فيرعوون ...
سال داشلاردان اهرام تىكدىن،
بو دونيادان كؤچر ايكن،
سود گولونده ياتسىن فيرعوون.
تخت قايردىن سولطانلارا،
اولسون بير گون:
قىزىن كنىز، اوغلون غلام.
گوموش، آلتون قندىل لرله،
معدلىرى ايشىقلاتدىن.
اون فرمانى تانرى سؤزون،
يازسىن خاخام ...
زنجير، زىندان قايردىن كى،
يولداشلارين زنجيرلىنىن.
باغ بئجرتدىن، اوزومونو،

سحر، آخسام خانلار يئسین!
آغلامادین!

يالان سۆزه ايناناسان!
خنجر، قیلینج قاییردین کی،
مئیدانلاردا تۆکولسون قان.
کههریز قازدین آرباب اوچون،
بوستانلیغین سوسوز قالسین.
باشماق تیکدین خانیملارا،
اؤزون گزدین آياق یالین.

کۆچوب گئتدین چالوسا کی،
توخویاسان گوللو اییک.
توی - دویونده شاه قیزینا،
ملکه یه اولسون بزک.
قارا یئرین گۆبه ییندن،
فیشقیراندا قارا آلتون،
سَن چالیشدین گئجه - گوندوز،
یهودی لى یاندير سینلار،
عربلرین یورد - یوواسین.
قویمادیلار، درس اوخونوب،
آیدینلاشیب آنلایاسان.
آچ گۆزونو، قارداش، بیر باخ!

كلک قوروب يولدا دوشمان!
نه واختادک سنى قارداش،
افسانه لر يوخولاداجاق؟
دور آياغا!
قويما، چۆلدىن اسن يئللە
سۆنسون اوجاق!

يول وئر كنجيم

تۇكولسون سولارين اوزونه،
آغاجلاردان قوپان يارپاق لار،
قوى باغچانين، باغين خيرمنى.
سوورولسون و اولسون تاريمار...

باھار ياشيللىغى، بو سويوق.
قارا تورپاقلارا نه گرک،
بو چۆللرده بيتن تىكانلار؟
بسلىرى باغرىندا گول - چىچىك؟

ايچ، دھرين زھرلى مئىندن،
يانسین جىگرلرين، دوداغين!
اؤلومون ھوسكارلى آلى قوی،
قىرسین عۆمرون ياشیل بوداغين.

يانان ياشيل

قوى قوشلار اوچسونلار... سسله مه!
مرموز اولكه لره گئدنى...
يول وئر كئچيم، گؤزل!.. آخسامدير،
آخسامدير... ساخلا ما سن منى...

سون گنجه

آی ایشیغی اؤپور سولاری... سولار،
سویوق بیر گولوشله اوزاقلاشیرلار.
گنجه نین سوکوتون ییرتان نغمه لر.
داغلاری آغلادان، داشقین دره لر،
چاغیریر فنایا اوغرایانلاری...
هور کودور قوشلاری، چالاغانلاری...
اؤز سئوگیلیسیندن آیری دوشن بیر
بایقوش آغاجلیقلاردا فریاد ائدیر...
چینارلاردان قوپان قورو بوداقلار،
تیتره دیر ظلمتین دالغالارینی،
آچیر حیاتین بوتون آسرارینی...

سوکوتا آلیشقان، محزون کؤنولوم،
سرمست، دینلر کن سرت باخیشلی اولوم،
قارا دومانلارا بورونن قول تک.
اوزادیر منه بیر زهرلی چیچک!..

ايچيردير شوكران ايله دولو جام،
نئجه كى، ايچميشدى زاواللى انام...
گئجه ياريسى دير، چيراغيم سۇنور،
باشيم آغريبير، اوزيم دۇيونور.

گۇى و يئر باشيما دۇنور... دۇنور من،
هله كاييناتين سسين دينلركن:
باخيرام اوزاقدان گلن بير قيزا،
اوقلره سارى آخان اولدوزا...

شعرين ديلي

قيزيل، گوموش، ايپک خالچا، داش آينا،
بیر تاجيره يتر، اونو شاد ائدر
بیر راهيبدن سوال ائتسن، جنتدن
وئرر سنه گؤزل - گؤزل خبرلر...!
او، شوبهه سيز، اؤز سؤزونه اينانماز،
بو دونيانين گؤزليبين دانانماز.

او، حقيقي شاعير ايکن، شاعيري،
دلی سانار، شعره نظر ائله مز.
ائشيتمزسه ساغیر دونيا نغمه سين،
کور ده اونون گؤزليبين بيله مز.
باشقا بیر گؤز، باشقا دوغو گرک تا،
گؤزليبين رنگی اولا هویدا...
بیر سیاسی نظر قيلماز، گنجه یلن،
اولور کن آی مشه لرده نومایان،
ایشیغی، گونش آیدینلاتماز هئج،

اونون توتقون گۆيلرينى هئىچ زامان،
فيلوسوفلار شعرى اوهام سايارلار،
حقيقتين نغمه سيني دويارلار!

لاکين شعرين ايللاهه سى بير قادين،
بينديى آنجاق مخمر، ايبکدير.
اونا آلماس، قيزيل کوبه، آل اؤرپک،
بير ده دلى بير سئودالى گرکدير!

شعر يالنيز اودلانا نلار اوچوندور،
شعرين دىلى آتшинدير، دريندير...

يوردوموز

سحر اولدو، گون هر يتره ياييلير.
قوردلار، قوشلار اكينلر ده اييلير.
كؤلگه دوشور پرده - پرده يوللارا،
آخار سودا، داشلار قوملار ساييلير.

يارپاق - يارپاق گزير قيزيل ايشيقلار،
آل ايشيقلار، قوشلار اوچور بيقرار،
هر ايشيقدا اوووج - اوووج اولدوزلار،
هر ايشيقدا درين، گيزلى بير سيرر وار.

چيراق كيمي لاله لردير اودلانان
لاله لرين اوزرينده قيزيل قان
يثر اوزونون جنتى دير يوردوموز،
اونود گؤيو، بيزيم يترده گل دولان.

دۇردلوكلر

سارى تىللى سارا غرق اولدو سئلده
آت اويناتماز كوراوغلو چنلى بئلده
قىرىلدى مال - قارا، آه كۇچدو ائلده
آغاجلى كندلردن ويرانه قالدی...

اؤلومله قان ايچن سلطان گۇرۇشدو
آنا اولدو آتا زيندانه دوشدو
قاپى باغلاندى دا پرده بوروشدو
چيراق سۇندو، يانيق پروانه قالدی

جانا گلديك، بو غمخانه شەردن
شيرينليك گئتدى شربتدن شکردن
قارا گونلر يئنه گلدى سفردن
قوهوم، قارداش كۇچوب، بيگانه قالدی

پرىحان

پرىحانين ايرى، آلا گۈزلىرىندە گۈرونردى
اوزاق، اوزاق خوليا لارين، بولورلانا كۈلگەلىرى
اونون رنگسىز ياناغىندا، بىر خاطرە گول آچاركن
دوداغىندا اربىردى آه! عشقین سۇنمز خندەلىرى

اونون محزون چۇھرەسىندە، سانكى ايزلر بوراخمىشىدى
اساطيرين آنلاتدىغى، شارقين بوتون گۈزلىيى
سانكى خلقت ياراتمىشىدى قانلى، رنگين پردەلردە
منيم اوچون حساس اورك، اونون اوچون گۈزلىيى!

او، تورونجو اطلس لره، آخشام لارى بورونركن،
اوفوقومدە چىچك آچان بىر غروبو آندىراردى...
او گۈيلردن بو دونيايا آنن گۈزل بىر ملك تك
گۈنلومون معبدىندە، آلتون شاملارى ياندىراردى

او بىر گۈزلى ھىكل ايدى، اسكى زامانلاردان قالان
بىر قىطلى نىن گۈزلىيى، اوندا ايدىن گۈرونردى
او بىر «ايسفنكس» باخيشيىلە، كۈلگەلەنن بو عالمە
درىن، درىن نظر ساليب، ساكت - ساكت دوشونردى!

سارى گوللر آچىلىركن، اودا سارى گئىنردى
چمن لردە سئير ائدركن، ياشيل رنگە بوياناردى
گئجە شمع و پروانەنىن، حىكايەسىن دويوب، يانان
سحر ائركن بولبول لرین نواسيىلا اوياناردى...

پرىحانين ايرى، آلا گۈزلىرىندە بىر گون گۈورودوم
بىر نازنين عشوہسىلە، وفاسيزلىق كۈلگەلرین
بىر سون بهار آخشامىندا، چىنارلارین سايەسىندە
ايچدىك قىزىل بىر بلوردا، ايرىلىغىن بادەلرین...

زبرجد اولدوز

قارانلىقدا چۆكر - چۆكمز، كۆلگه له نىن دونيامىزا
بىر زبرجد اولدوز دوغار، اوقلرىن پرده سىنده
گوندوزلرى دويولمايان، باشقا آهنگ ائشىدىلىر:
تارلالاردا گىزلى قالان، بۆجكلرىن شن سىينده
يوللار خلوت اولان زامان، داغلار داشلار پرده له نىر،
او زبرجده، گۆزل اولدوز، ياواش - ياواش سويلا نىر.
نه او ياشىل چايىرلارنىن، داغالانان اتكلىرى،
نه ده «آرى اوتان» لارنىن، طوطى لرىن ياشىل پرى
نه ده سودا حلقه لىن فجرىن صدف ايشىق لارى
نه ده آخشام بىر غروبون، گۆيده يانان سون رنگى
نه ده دريا سولارىندا، چىچك له نىن الوان گونلر
بو زبرجد اولدوزداكى هاله له نىن رنگه بنزر...

او بىر رنگدىر، گونشلىرده هرگز اؤرنك گؤرونمىب،
شبنم لرده دوغان گونلر، اولدوز تك گۆزل اولماز!
اوندا اولان گۆزلىيى، هر گۆز باخىب گؤره بىلمز...

يانان ياشيل

او، خيالىمىن جلوهسى دىر، او بىر گولدور، هرگز سولماز
قارانلىقلار چۆكن زامان، غملىنر كىن داغلار داشلار
بىر پرى تك، گۆرونمىه او زبرجد اولدوز باشلار

اى زبرجد اولدوز! اكر سن بىر باشقا عالم لىرىن
سحرىنده پارىلدايان، ياشيل رنگلى گونشى سن
من ده، دوزلر يوللار اوسته، سۆنوك مهتاب ايشىغىيام!
سۆنوب، تباہ اولماقلىغا، آماده يىك هم سن، هم من...
سن سۆنر كىن گۆزل اولدوز! گنجىلرىن نفسىيله:
من ده سولوب، گنده جىم يارادانىن هوسىيله!

سو قیزی

کهربادن آچیق، عاج رنگینه مایل مرمر،
و او مرمردن اولان هئیکلی تصویر ائدینیز...
ایستی بیر گونده، دنیزده یویونارکن گوردوم،
عاشیق اولدوم اونا، یادیندامی، ای ماوی دنیز؟

ساده بیر حسن دئییلدی، سو قیزییدی او گوزل،
یا سولاردا آچیلان، هاله‌لی نیلوفرایدی...
لاجورد پرده‌ده، افسانه‌وی بیر طوريله او
گولدو بیر آز منه، قارشیمدا گولرکن اریدی.

اریدی... کؤلگه نئجه گولده ارییر، حلقه‌له‌نیر
اریدی، حلقه‌نین موجدا نایاب اولدو...
لاجورد پرده‌ده اول نقش دل‌انگیز خیال،
صبح عؤمرونده آچان سئحرلی بیر خواب اولدو...

ساريشين قيز

ساری گوللر اچیلان واخت، گونش پارلامادان،
داغ یولوندان بیرری آهسته گلردی مئشه‌یه،
ساری بیر قیز! ساری گولدن داها رنگین، دلبر،
تشنه بیر قوش کیمی، نازیله گیرردی دره‌یه...

گورمیسن می سولار اوسته نئجه بیر گول بوداغی،
سالانیرکن داغیدار مووجدا بیر سایه‌ی ناز؟
گورمیسن می سحرین پرده‌ی عشقینده دوغان
ساری بیر گون نئجه گوللرله ائدر راز و نیاز؟

ساریشین قیز، ساری گولدن داها رنگین، رعنا،
داغیداردی سویا گول رنگلی گیسولرینی...
قصه‌ی شوقینی سؤیلرکن، همن عاشیقینه،
پاک ائدردی او توتن گول یاناغیندا ترینی...

شعر لى

بىر سحر آچمادى ارتىق سارى گوللر باغدا،
داغ يولوندىن مئشەيە گلەمدى جانان، يالنىز،
كۆلگەلەر تەك داغى گزىدىم، درەلدە ارىدىم
گۆرمەدىم يارىما بنزەر «اوبا»دا بىر سارى قىز

خاطيره

آكاسيا گوللرينى تۇكموش ايدى باغچالاردا،
هله سارى «خانيم الى» چيچكلىرى سولماميشدى
يازين ايليقي بير سحرى، بولبول لرین نواسييله
من يوخودان اويانار كن، كيمسه بيدار اولماميشدى.

پنجره مدن گۇرونوردو «مارمارا» نين گۇي پردهسى،
اوچوردولار آغير - آغير، اوزاقلار سو قوشلارى
گونش هله دوغماميشدى، «چامليجا» دان لاكين شفق
قيزيل رنگه بوياميشدى، اوفوقلىرى، داغ داشلارى...

قونشولوقدا، بير ال آچدى، گوموش رنگلى، پنجره نى
منه باخدى بير جوت گۆزلىر، او گۆزلىرى تانيرديم من!

شعر لړ

او گۆز لړین افسونبیله، چو خدان بری، وورولموشدوم
اشتیاقین اودلاریندا، گنجه گوندوز، یانیردیم من!

بیر باخشیلا، او گۆز لردن سوردوم «منی سئورمی سن» ؟
اوز گۆز لرده، بیر نظرله، اؤز سئوگیسین بیان اتندی
لاکین ایپک یاسمنی، پرده لری سالیب، سونرا
«گۆزل گۆزلر» اؤزون مندن، پرده لرده، نهان اتندی

او گون منیم بولودلانان اوفوقومده بیر گون دوغدو
بهاریمدا بیر گول آچدی... بیر گول ایله بهار اولدو!
توتقون اولان حیاتیمن، توزلو قالان دفتربنده:
او سحرین خاطره سی، سؤنمز نقش و نیگار اولدو

گونلر کئچدی... او سحردن، پنجره لر آچیلمادی!
یاندیم عشقین آلوویله... حسرت قالدیم او گۆزلره
لاکین، مهتاب بیر گنجه ده، پنجره لر آچیلدیلار
چیخدی بیر قیز باغچاسیندان، تازه آچان بیر گول، دره

کونول اونو گؤرر - گؤرمز، بیر قوش کیمی چیرپیناراق،
بیر اوچوشلا باغچالاردا، او پرییله دمساز اولدو...
آرتیق دئمه، نه لر اولدو؟ عشقین مین بیر رنگی واردیر!
مین بیر رنگه گوردی دنیا، قیشلار کئچیب، یای - یاز اولدو

يانان ياشيل

من او گۆزل گۆزلىرى يله، آجى، دادلى گونلر گۆردوم
او گۆزلردن باشقا گۆزه، اينانيزكى باخماز ايديم!
او گۆزلر بير درين دريا، اوفوق سيز، بوش گۆگ ايدي!
دنيزلرده، اوفقلرده، سئير ائدرکن يولو آزديم...

گنجه دیر

گنجه دیر... آی اوجالیبیدیر و سهندنین نفسی
باغچالاردا اچیر افسونییله گول غنچه لرین
گنجه نین پرده لرینده، پری شعر و خیال
بیر نفسله و نوازشله، اچار بال و پرین

سودا اوینور آیین انواری، گولور آینه ده،
آل ایشیق لارلا، اونون عکس خیال انگیزی...
آینالاردا و سودا هاله له نن نقش و خیال
لوح فیکرتده نه خوش نقش ائله بیر تبریزی

پرده لر سالانیر آهسته، سهندنین الیمی؟
پرده لرله، گنجه لر، اوینایان، آشفته اولان؟
گل گوئل! جامی، می لعل ایله دولدور، منه وئر
گل! منیمله، بو گوئل عالمی سئیر ائله بیر آن

باخ سنين! عكس جماليندى آيين صاف ايشيغى
يوخسا بير جرمده بو قدر گۆزلكلىك اولاما!
آينادا عكس جمالينله چيچكلر آچيلير؛
گل گۆزل! آيينه ي ديلده چيچكلن ده بير آزا!

گئجه دير؛ آي سۇنور آرتيق و سهند كۆلگه لنير،
ترپه دير نارونين، يئل، قارا يارپاقلاريني،
گئجه نين قوشلارى باخ! اؤز ايشين آختارمادادير،
نئجه آختارماسين عاشيق گئجه لر اؤز يارينى؟

ناغىل سحرى

كۆلگەلەر تۈكۈلمۈش، باخ! لكە - لكە
يارپاقلار ايشلەمىش گۈمۈش شىبە
گۈرونور اوفوقون ماوى پردەسى،
خولىالى آخشامىن اىلىق نفسى،
يونگول يارپاقلارى تىترەدىر آستا.

بىر سۇنموش خىالين گىزلى سسى تك
اوخويور باغلاردا بىر دلى بۇجك!
آخشام سكوتوندا، او بۇجگىن دە
فلزى سسىندە، شن آھنگىندە
كئچمش گونلرىمىن خاطىرەسى وار

گوللر عطىر ساچان، بىر ياز آخشامى،
گنج انام سولايب، سوپوروب دامى

گوللو فرش دؤشه ييب، كوردستان فرشى،
و گنج آنامين يوخ، دونيادا ايشى!

اونون ساچلارى ووقار تئللىرى
داغليب اوزونه، گئيينيب زرى
آنامين، گول قوخان، ايپك اته يى
سئوديرير منه گوللىرى، چيچه يى
اونون صدف رنگى هله سولماميش،
اوزونه غملرين توزو قونماميش
شهلا گؤزللرينده، باخيش لاريندا
گؤرونمه ده دير بير ايشيقلى دونيا.

او باخيش لاريلا، منى اوخشاركن
بير اوزون حيكايه سؤيله بير منه
اونون آهنگينده گولله نير چمن
سولار چاغلایير، اؤتوشور قوشلار
خيال پرده سينده اولور نمودار:
برى لر شاهينين قيزيل سارايى،
چيچكلى باغلارى، شانلى آلايى،
كنيزلر باشندا، اوچان منديل لر،
گوموش شامدانلار، قيزيل قنديل لر...

شعر لىر

أى چىخىر، مئشه دن، آغ ايشىق سالىر
آغاجلار آردىندان، بىر سس اوجالىر،
گولور خىالىمىن آلتون اولدوزو،
پرى لىر شاهىننىن عشوه لى قىزى!
آغاجلار توخوموش گوموش شبكه؛
كۆلگه لىر تۆكولموشلر لكه - لكه
اوجالىر بوز بولود، اؤرتور هلالى،
غمله نىر انامىن سولغون جمالى...

تىتره دىر سكوتو، ايتلىرىن سسى
كسىلىر آخشامىن اىلىق نفسى؛
يئل اسىب اوخشايىر چايى، چمنى
انامىن نغمه سى يوخلادىر منى...

آينادا ايشيق

او شهلا گۆز لرین، غم له نن زامان
باخیشیم اونلاردان ائدر احتراز
لاکین درد لرینی آنلارام گۆزل!
چکرم نازینی ائله سن ده ناز...

سنین خیالیندا آچیلان اوفوق،
کۆنول آیناسیندا گۆرونر، گۆزل!
ماوی اوفوقلر، یاشیل مئشه لر،
سنه دئییرلر کی: داغلاری آش، گل!

آنلارام اوریینین تئل لرینی،
تیره دن تخیل شاعیرانه دیر
سنین سسینده کی عملی آهنگین
بیلرم آنجاق من معناسی نه دیر؟

دینلهرم سنینله، قوملاردا آخان،
دورو بولاق لارین زمزمه سینی
سنی چاغیران، او غریب، آنانین
سانکی ائشیدیرم منده سسینی
سن آغلارکن، گۆزل، یاشلی گۆزلریم!
گوموش پرده آردی، بیر خیال گۆزر
سانکی اوریمین قارانلیغیندا:
بیر حزین منظره تجلی ائدر...

گۆزرم بیر قادین، گنجه یاریسی،
درین سکوت ایچره، سنی دوشونور
اونون گۆزلرینده، تیترهین شامین،
قیزیل پاریلتیسی آیدین گۆرونور

او درین سکوتدا، بکلرکن، نسیم
ترپه در پرده نی، قاپینی آچار
و سنین خیالین، آی ایشیغی تک،
توزلو بیر آینادا گۆرونر آشکار.....

ايكى پنجره

۱

پنجره ميز اچيلاردى آينا كىمى اوفوق لره
اوزاقلاردان گۇرونردى قىزىل داغلار، ياشيل دره
سحر، آخسام خىشىلداردى گۇى چىنار يارپاق لارى
جاملار ايچره گۇرونردى آغاجلار يىن ساچاق لارى

كئچر كىن من كوچه ميزدن اتكلريم يئللە نردى
پنجرەدن گودن قىزىن ياناق لارى گوللە نردى
كوچه ميزىن دووار لارى، مۇولرى يله بويانىيدىر
قوبيا - قوبيا گۇى داشلارى گونش ايله اودلانىيدىر.

سحر آخسام كوچه ميزدن آشنا كئچر، ياددا كئچر
سوسوزلايان، انبازىندان بوزلو سرىن سو دا ايچر
ساكىتلى دىر محللە ميز، اوردا خيال قانادلانار

شعر لږ

يولدان كئچن غريب يولچو اؤزون عزيز قوناق سانار
قاپمیزی آچمیشیق بیز، ازل گوندن قوناقلارا
آیری - سئچگین قویان اولماز، قارالارا و آغلارا
اود دیاری، بیزیم وطن، اینسانلیغین اوجاغیدیر
چؤلده ایتن غریبلرین، اولدوزودور، چیراغیدیر
قوی یوردوموز چیچکلنسن، صدف سازلار دیله گلن
سؤزوموز ده، سازیمیز دا دینله سین لر سئوگی سسین

۲

پنجره دن باخماق اولماز، قانادلانیب اوچماق اولماز
بوردا حؤکوم سورمکده دیر چیرکین بیر قیش، اودلو بیر یاز.
توزلو دومان، اوفوقلرده اوست - اوستونه قالانیب دیر.
قوملو چؤلر، پالچیق ائولر، قیزقین گونلر اودلانیب دیر

واردیر اوجسوز بیابان لار

اوزون - اوزون خیابان لار

خیاباندا صفا یوخدور

توستو - تورپاق، سس - کوی چوخدور

کاپیتالیزم بو دیاردا یارادیب دیر بیر جهنم

آجلیق، اولوم حؤکوم سورور

بوردا قان وار، بوردا ستم

بورددا ايكي دونيا واردير، تيكان كيمني گۆزه چارپار
خانا، تاري بالام دئيبير، قارا اولوم يوخسول قاپار
پنجرهني باغلا قيزيم! توز - تورپاقدان ياندى گۆزوم
سازين تئلى قيريلدى آه، اوريمده قالدى سۆزوم!

قوملارا جومموش كند

اريدىمى گۆيدە الماس اولدوزلار؟
ھاوا دورغوندور آه! ھارادا روزگار؟
جاملاردا ايشيق يوخ، ائولردە سس - كوى
سكوتە دالميشدير بو خارابا «كۆى»

كۆچدويىسە ائللر، اۆلدو مال - قارا
كۆپكلر نە اولدو، قوشلار ھارادا؟
نەدندير قورودو، كندىن بولاغى؟
ارېتمەدى گون، داغىن قارىنى؟
اممەدىمى داشلار، قار سولارىنى؟

كوير قىسقاندى، باخ!
گيردى آرايا
آعاجلى درەيە، شيرىن سولارا...

آه! نه پریشانلیق، گتیردی کویر!
قاپی لار چیرپیندی
دام - دووار اوچدو
دستان اولدو باغلار، ائلر ایچینده
چیمن لر آرديجا
قوشلار دا قاجدی...

گون

گون کټچمه ده دیر
کولگه دوشور، داغ - دره یه
باخ!
قافیله لړ ایندی گنډیرلر بره یه
بیهوده کټچن
کولگه له نن گونلریمیز
بیر قافیله حالینده گنډیرلر نره یه؟

غمه ائتمه گونول!

يئنه گۆزل و صفالى شهر
قورار ائللر...

بوراخما! يانديرسين
كىتابلارى دوشمان
او ارغوانى آتشدن
كۆنولده، كۆزلر وار...

اؤنونده آغ كاغاذى
الينده اودلو قلم
جانيندا شوق و هوس ساخلايان
محررلر
و شاعيرلر
يئنه كىتاب يازاجاق!

شعر لى

يئنه غزل يازاجاق
و اودلار اؤلکهسى نين
معنوى، دورو بولاغى
شيرين - شيرين آخاجاق...

بای و شاعیر

سس سالیڤ داغدان آشان سئل سولاری
یاناشیر توزلو بیر آی داغا ساری
چیرپینیر بیر بیغین اینسان بو زامان،
جان وئریر بیر نئچه زنجیرلی... آمان!

نه قارانلیقدی بو زیندان، نه سویوق!
نه اوچون آی بو قدر رنگی سولوق؟
بیر سارای کؤلگه سالیبدیر دنیزه،
سانکی یاتمیش مئشه لر، داغ و دره

سس - سمیر یوخدو، دنیزده، قورودا
یئری شیطانا بوراخمیشدی خودا...
سارای ایچره بو گئجه توی توتولوب:
تازه بیر قیز ملکه همسر اولوب!

لامپالاردان توكولور نور زرین
ناز اندیر، عشوه ساتیر تازه گلین!
چاگیریر، بای، اوجا بوی بیر گوږلی،
«گل» دئییر: مهستی، سن بیرجه بری!

گنت چاگیر شاعیری... بیر قوشما دئسین!
بیر گوږل ماهنی بو جانانا دئسین!
قیز گولور تازه گلین، بای دا گولور!
گوږی مئشه آردی باخان آی دا گولور!

گنت! دئییر: شاعیری درگاها گتیر!
باش آچیق بارگه شاها گتیر...
بیر کیچیک ائوده گئجه لامپا یانیر!
باخان اول خانهیه زینداندی سانیر!

شاعیر افکارینا دالمیش بو گئجه
اونو چوخ واهیمه آلمیش بو گئجه!
آچیلیر بیر اوچوروم... چوخ دا درین!
گورونور کؤلگهده بیر «تازه گلین»!

قوشما دوز گلمه بیر... او چوخ گوجه نیر
سوروشور، اروادی: - بو قوشما نه دیر؟

بیر آرالیق قیزینا، یازما غزل...
یاز! دئییم، کیملر اوچون، بیر بری گل!

یاز، شالیکارلیغی وصف ائيله بیر آز،
پالچیق ایچره چالیشان قیزلارا یاز!
لامپانین سون ایشیغی هاله سالییر
شاعیری ده، یوخو، پیس حاله سالییر
یازیر او، قوشماجا «شالیکار» اوچون
پالچیق ایچره چالیشان قیزلار اوچون.

سس سالیب داغدا، گنجه سئل سولاری،
مئشه دن چیخما دادیر آی یوخاری
شام آچیر ساخسیدا، بیر قانلی چیچک
اته یینده چابالیر بیر کینک!
شاعیری، بای کی یامان حاله سالیب
سامان اوسته اوتوروب فیکره دالیب.

یئنی بیر قوشما، قوشور او بو زامان
جان وئریر بیر نئچه زنجیرلی آمان!
نه قارانلیقدی بو زیندان! نه سویوق!
نه اوچون آی بو قدر رنگی سولوق؟

بابامین یوردو

۱

«میرقوام» ائوی، چشمه‌لی حَیْط
تانینمیش ایدی، او بوتون سرخابدا
سانکی دستان ائوی، سانکی افسانه
«ایگره‌لی کوچه» ده، خاراب سیلابدا

«قیزیل گۆز» دن ایدی، کوچه قاپیسی
گنجه‌لر یاناردی، الوان فانوسی
گیررکن قاپیدان، سرین دالانا
او خوناردی آیدین: - «انافتحننا»

دالاندان باخانین اوزونه گولر
باخچالار بزّه‌یی، مخملی گوللر

گولله‌نر آلچاسی، گلیرکن باهار
«حسن پادشاه» ین چشمه‌سی آخار
کریچدن داشدان تیکلمیش بو ائو
بابامیزدان بیزه قالب یادیگار

سېلىنمىز ناخىشى، ھلە كۈنلۈمدىن
سانكى سىنمادا، سئىر ائدىرم من
كۆھنە اوروسولار، جاملارى الوان
قارانقوش ياتاغى ستونلو ائىوان
اوج اوتاق بىر دەھلىز، گونشە سارى
گۆرموشدولر بىر چوخ يازى، باھارى
ھاوا توتولاندا، شىمشك چاخاندا
نوودانلار شىرىلدار، ياغىش ياغاندا
ھەر يىتر تر - تمىزدىر، ھەر يىتر بزكلى
كلىمىلر، خالچالار، گوللو چىچكلى

سانكى موزە ايدى بابامىن يوردو
چىنى فىنجانلار يوخ ايدى سانى
گوموش باش قلىانين كوزەسى اوستە
بىغلار يىن ائشمىشىدىر قاجار سولطانى

ھىترخان ساندىغى اورتوسو ترمە
و «حاج شىخ» قابلارى ددەدن قالمىش
توى، دوگون گۆزلرىن، قارپوزلو لامپا
سانكى اوزون - اوزون، خيالە دالمىش

أرواد ييغىنجاغى، سىد اوجاغى
قايسى باغلانماز، چىشمه لى ائوين
چىشمه نىن هر زامان، سولارى سرىن
اوبا كۇچر كىمى، يايدا يايلاغا
سورو - سورو گلير «أقجانابات» دان
اوشاقلى أروادلار، پالتار يوماغا
هر پايىز آخسامى، باهار سحرى
حيطى بوروردو، دۇيش سىلرى

ئويمىزىن گوندوزو، گويو فيروزه
گىجە لى ايسه، يالدىزلى پرده
پارلاق آينالاردا، الوان جاملاردا
هر گىجە، گوندوزون ايشىغى ارير
دىنلەين بو ائوين، درين سكوتون
«مىن بىر گىجە» لردن بىر حىكايە دىر...

بىر گىجە بو ائوه، گلين گلمىشىدى
قارا چارشاب ايچره، قاراگون انام
گونون يورغون چاغى، چىراغ ياناركن
بو ائودن، حسرتلە گىتمىشىدىر انام...

آی چیخار...

ای چیخار، ناز ایله، آخشام واختی
او زمرد تپه لر آردیندان
داغیلیرکن؛ سویا آی پارچالاری،
گولون امواجی اولور لار لرزان

آی گیرر سازلیغا... اوردکلر اوچار،
آیریلیق ناله سی قالخار گولدن!
هاوا دورغون کن، اوزاقد، مئشه لر
اهتزاز اتمه یه باشلار بیردن...

گلیر اول دمه، چیچک درمک اوچون
بیر پری، گولده اوزن آیه باخار
لاکین آی بیر بولود آلتیندا قالب،
و پری، گون کیمی، ساحیلده دوغار!

شعر لى

من اونون آردىيجا، گيررم مئشه يه،
يالوارار سازلار: - آمان گلمه، اوچار!
او گونش ساچلى، گۆزل اوزلو پرى...
منى گۆرچك، او گۆزل قىز دا قاچار...

آى گيرر حوزنوله داغلار ايچينه،
دالغالاردا سۆنر آيلار، بيردن
يئل اسىب، سازليغا تىتره تمه گلير
اوجالار نالهلر آيدان، يئردن...

قاراچى قىزى

دان يئرى آغلردى، داغلار اوستونده؛
دومانلى سولارا ماھتاب اندى
اوياندى نسيمين، اينجه سسيله
دره ايچره ياتان «قاراقوش» كندى

يارپاقلار ترپه شيب، داللا آيىلدى،
دالغاندى چيمن، قىزىل اكين لر
خوروزلار بانلادى، درين يوخودان؛
اوياندىلار قىزلار، تازە گلين لر...

يوللارا سحرين ايشيغى دوشوب،
گنجه نين ظلمتى داغلارى آشدى
آى نورونا بزَر، يونگول بير كۆلگه
بير چاديردان چيخيب، چايا ياناشدى!

بودور ناغيلالاردا، صدف ايز آجان،
پريلر شاهينين، عشوه كار قيزي!
بودور، داغدا گزن، بير گنج چوبانين:
اوفوقونده آخان، «چوپان ييلديزي»

سۇندورمە!

سۇندورمە خلوتيمده بو شب شمع وصلتى
تا فجرين ايلك ايشقلارى اۇپسون اوفوقلرى
قال بستریمده ای گۆزلیم! تا سحر یئلی
اۇپسون سیاہ تئلرین، آچسین نیلوفری...
گتتمه! ائشیتمه دن سحرین جانلی نغمه سین،
قوشلار ترانه سین...

سۇندورمە شمعی، س یله سین افسانه لر سنه
سن سیز کئچن دقیقه لرین ناله سین ائشیت...
بونجه بیان اولان سۆزومه گر اینانماسان،
سینه مده چارپینان اوریین، گل سسین ائشیت
اولسون سنه عیان ملکیم! سرر محنتیم،
عشقیم، محبتیم...

شعر لړ

گل اوخشاییم او زولفلرین، اوخشامازسا یئل،
وئر لبلرین اوپوم، گوژلیم! غیر اوپمه دن...
سنسيز گولوم اچیلماز؛ اندر فکرتیم سقوٹ،
سن سن بیر عشوه ایله منه شعری اویردن.
گل! ای خیالیمین پری دننوازی، گل!
چاره سازی گل!

سؤندورده شمعی... صوبح گولور شرقدن بیزه،
فجرین دونوق ایشیقلاری اوخشور اوفقلری
گل! سئیره چیخ! منیمله بیر آز، تا سحر یئلی
اچسین سیاه ساچلارین، اوپسون نیلوفری،
گل! گل! ائشیت سحرین جانفزا سسین
قوشلار ترانه سین...

اوميد پيكي

باغلاديم پنجرهنى... گنجه نين ايشيقلارى
بوغولدى بير آن ايچره، قارانلىق اوتاغيمدا؛
توكولدى كهكشانين، يولوما صدقلرى
سارالدى آرزولارين، گوللرى بوداغيمدا...

يوزلرجه بوجكلرين، تيترهين اينجه سسى،
اريدى تارالارين، رمزناك ظللمتينده
كسيلدى يثلين سسى، سولارين زمزمه سسى،
اوجالدى باشقا سسلر، مئشه نين خلوتينده

باغلاسام پنجرهنى، گنجه نين ايشيغينا
كونولده يانان آتش، بلكه ده سونمه يه جك!
منى بو قارانلىقدا، آختاران اوميد پيكي
شفقلى آرزولارين يولوندان دونميه جك

شعر لړ

اولدوزلو گنجهلرين، رنگلري سولانادك
قوى كۈنول قارانليقدا، دینلهسین اۆز نفسین
یئتر بو کور دونیانین، فسونکار ترانهسى
قوى بیر آز ائشیدیم من، باشقا عالمیر سسین...

آلولانان غروب

دنیزده دالغالارین گۆی، حریر ساچلارینی
آلولانان و گولن بیر غروب اوخشارکن
شفقده بیر سورو قوش، کهربائی رنگینده
اوچاردیلار و اوچارکن، ایتردیلر گۆزدن
فقط کؤنولده قالاردی، اوزاق اوفوقلرده،
اوچان طیور یئرینده، دومانلی بیر پرده...

او پردهده گؤرونردی سؤنوک خیالاتیم
که قوش کیمی سورونردی اوفوقده، خون آلود!
یاواش - یاواش ارییرکن خیاللار هیهات!
گونشلی گونده اولوردو خیال تک نابود!
فقط اوفوقده قالیردی قیزیلی بیر گوندن،
ساری غروب و غروب فراق و درد و محن...

شعر لږ

دنيږده دالغالارين سايه‌دار پرده‌سيني
بالقيچي بير قاييغي پنجه‌سيله ييرتاركن:
خياليمين گولو، اول گل‌گذار بدعهدي
گورديم همسر اولوب بير يابانجي يه عمداً
قايق ايتردى نظردن، دومانلى ساحيله
فقط كؤنوله قاليردى فجيح بير پرده!

ايلىك ايشيق

يايلاق لاردان اسن صاف نسيم ايله
آچاركن بوستاندا سارى چيچكلر،
قيزاران طلوعون، ايللك ايشيق لارى
تؤكردى سولارا الوان پولكلر...

او زامان كى آغاج يارپاق لاريندا
گوموش شبكه لر گؤرونردى، چاي
دومانلار ايچيندن، منه گؤرونوب
اوفوقده گولردى هاله لى بير ياي

ياي، آلتون ساچلاريني، سوييا داغيديب
ايپك اتكلرين سرركن يئره،
اريك قيزاردانلار و سوسريلر
سس سسه وئردى تارالار ايچره

شعر لږ

دره لږ، داغلار هله سکوت کن،
یوللاری بوروردو کاروان سسی
چارداغا دوشردی گونشین نورو
گوللنردی گولون ماوی پردهسی...

كۆنولون سسى

گول قوخان بىر نىس، گىزلى اهتراز
بوروركن مئشەنى، چىخار ماھتاب
اوزاق اوفوقدن، تۆكولن ايشىقلار
آچار سولار اوستە صدف بىر سراب...

بىر قوش مئشەلرین ایچریسیندن
گئجه یارسیندا، وحشى سس سالار
آغالاردا یاتان، بوتون قورد، قوشلار
بىر شوم باغیرتیدان اولورلار بیدار

اٹشیدیلر او دم، مرموز صدالار
یارپاق خشیلتی سی، سو شیریلتی سی
ایللر بویو یاتان، ظلمت ایچینده،
خولیایه توتولموش، كۆنولون سسى...

ياى آخسامى

ياى آخساملاريني قيزيل رنگلى،
سوحلقه لر ينده اريين زامان
كؤلگه لى باغلاردا، آغاجلار آردى،
رمزآمىز پرده لر اولور نمايان

آچىق ياشيل رنگلى، قارالار، گونون
كهربائى نورو سؤنمه يه باشلار
آيدىنلاشار سويون بوغونوق سسى
سارماشىقلار ايچره، سوساركن قوشلار

ياى آخساملاريني رنگى سولاركن
چاى چمنلرين ده كسيلر سسى
كؤلگه لىر اوفوق، پرده لىر داغ
درينلش باغين ماوى گئجه سسى...

گل صلح اندک!

چؤكدو دولمن دنيز اوزره، قوشلار اوچدلار...
سيماسى پردهلندی او فيروزه ساحلين...
آرتيق، سؤنوب او صفحه سوسنده، رنگلر
سيمایى كؤلگه لر آچيب ايزلر، درين - درين

خوليارين محيطلری، ماوی گؤیلری
آلتون، قیزیل گونشله ندن روشن اولمییور؟
آفاقین هر بدیع و گؤزل رنگی سولسا دا
قلییمده اسکی خاطیره نین رنگی سولمییور...

آرتیق، یتر کؤنولده کی غملر، محنلریم...
بیر خاطیره اوچون منی غملمه، ای گؤزل!
بیر آن اونود کئچن و آجی غملی گونلری،
گل، صلح اندک بوگون یئنه، ای گول یاناقلی گل!

گنجلیک...

گنجلیک، او یاز گونونده جوشان، چاغلایان پینار
افسانه چؤلرینده، مگر بیر سراب ایمیش؟
عشقین منه ایچیرتدی بی آل، آتشین شراب،
آلتون پیاله لرده، مگر زهر ناب ایمیش؟

گنجلیک!... نه بوش خیال و نه رؤیای سحر کار
رؤیالر ایچره، صرف اولونان دادلی بیر حیات
گنجلیک، آخان سودور و اسن روز گاردیر...
کیم اختارار قرار، سودا، یئل ده بیر ثبات؟

فجر شباب و عشقده، بیر لحظه پارلادی،
خولیالی پرده لرده او، دان اولدوزوم منیم...
کئچدی بهار عؤمر و خزان اولدو آشکار
بیر غنچه جیک، چیچکلی جاهاندان دره نمه دیم!

يانان ياشيل

يانديرديسه، هوسله، بير ال شمع خلوتى
هيھات! بير نفسله، تباھ اتتىدى بير گنجه!
كئچدىك حيات يوللاريني، كؤلگه لر كيمي
وئردىك عزيز عؤمرو بو يوللاردا، بيز هئچه...

ايلك بهار ايلاهه سينه

سارى كۆينك سهره لىرىن
اوجالاركن اينجه سسى
آچار گۆزون گۆزل «كورا»
ايلك باهارىن ايلاهه سسى

او، پرده ده گىزلى قالان
آلتون ساچلى بىر يىلدىزدير
زمره، اينجه اىپكلر ده
چىچكله نىن گۆزل قىزدير

او گزركن تارلالاردا
ياشىلايار آرپا، بوغدا
ارير قارلار، آخار سولار
جئىران گزر داشدا، داغدا

گوموش گۆزلو نوروز گولو
آچار سرين يايلاق لاردا
باداملار غنچه يه دولار
بيزيم زمرد قيشلاق لاردا

ساخسى لاردا الوان «شېبو»
شامدانيلار، چېچكله نر
گونش دوغار... قيزيل داغلار
ايشيقلاردا پرده له نر...

گۆيون اطلس اتكلرى
اوفوقلرده تۆكولر كن
«كورا»^۱ گلير بيزيم يثره
اوزاقلاردان سحر اثر كن

اوگون نوروز اولار
دونيا
چيچكله نيب، تازه له نر
بيزيم قيزلار
اطلس گنييب، گۆزه للشيب عشوه له نر

۱. كورا: اساطير چايير، چيمن اكين و ايلك باهار ايلاهه سي دير

قیزیل چایا ساری

قیزیل چایا ساری آخیر «بالیقلی»
یولدان کئچر اوردو - اوردو چاریقلی
شاهلار شاهی کؤچوب گئتدی دیاردان
بیزیم یوردا گلیب قوندو ساریقلی
کویرلردن یئنه اسدی قورو یئل
چادیر قوردو یول اوسته دربدر ائل
نه ایستر آه! بیزیم کندین جانیندان؟
کئچن ایل زلزله، ایندی قارا یئل

یاوان یارما، سودور قاینار قازاندا
اویاندا پوللولار، آجلار بویاندا
توتور دیوان، وئیریر فرمان ساریقلی
گلیب چاتمیش اوغول، آخیر زاماندا...

شېخ لرتك آنا يولدا گۆرۈندۈن
گلىنلىكده، قار چارشاب بوروندون
نه توى گۆردۈن، نه آزادلىق، نه خوش گون
اسيرلر تك بيزيم ائوده سوروندون
«گونه باخان» گونه باخدين سارالدين
سارالدينسا، گونو - گوندىن قارالدين
سارالماقدان، قارالماقدان دا سونرا
عطيرلى تۇحفه لرى يارى آپاردين

نه باغ قالدى، نه اورمانلىق نه كۇشن
بوتون قوشلار كۇچوب گىتتى بو يىردن
قورولدىو بىر شېر باغسىز، آغاجسىز
بئله قورقو، قوران معماره احسن!

سوئمه قيزيل شفق!

اوقلر يميزده قيزيل بير شفق
ان قارا گونلرده، گوروندو بيزه
اونون گوزل رنگي، بير سحر كيمي
التون ايشيق ساچدى ماوي تبريزه

او مظلّم گنجهده، بير مشعل كيمي
آيدينلاتدى بيزيم محيطيميزي
او معرفت نورو، سوئمه يه جكدير
امينم كي مسعود ائده جك بيزي

اي قيزيل شفق، سن اوقويميزده
رنگين پرده لرده، بيزه گوروندون
سنده گولومسهدي باشقا بير جاهان
منور بير عالم، ايشيقلی بير گون

ای قیزیل شفق! سن ادب نوروسان
سنین ایشیغینلا، اورک قیزیشار
سن گولله‌نن یترده، گول آچار اومید
قارانلیق دخمه‌لر اولار زرنگار
سن کی خلق‌لرین، اورک اودوسان
سنده گیزلی قالیر، درین سئوگیلر
آلتون یارپاغیندا، ای گوئل شفق
انقلابین رنگی، جلوه‌لر ائدر

سؤنمه قیزیل شفق! سؤنسه ده عالم
قوی پارلا سین سنده حقیقت نورو
قوی آچسین سنین او مشکین نفسین
باخچالاریمیزدا، مین گول سرورو

باياتى لار

ساوالانندان آى چىخار
بولاق چىخار چاى چىخار
چوخ ناز ائتمه ائل قىزى!
بىر گون سنه، تاى چىخار

ناخىش وار خالچالاردا
گول آچدى باخچالاردا
سن گئتدين، اينالارى
توز باسدى تاخچالاردا

آخار، آخار آغ پىنار
كؤلگه ساليب گوى چىنار
انام كؤچوب، يئنه ده
قولاغيمدا سسى وار

غریب یئرده گزرم
آیریلیغا دوزرم
شعر و غزل یازاراق
دفتریمی بزرم
اوجا داغلار اتگی
بسler الوان چیچگی
ایستانبول بیر جنتدیر
ماوی گوئی دور «ببگ»ی

گولله نرکن یاشیل «نیر»
بال آریسی بسله نیر
سویا گئدن قیزلارین
منجیق لاری سسله نیر

ايچىدىمىسە حياتىن...

ايچىدىمىسە حياتىن شرايىندان
آغزىمدا زەرلى دادلى قالدى
بىر چوخلارى كۆچدو بو جاھاندىن
داشلاردا، كىتابدا آدى قالدى
شىرىن دئىھرك اۆلدوسە فرھاد
داغلاردا اونون فرىادى قالدى
كۆنلومدە يارىن خاطرەسى، باخ!
يالنيزلىغىمى آنلادى قالدى
سئل باسدى بوتون يوردلارى، كندى
باخ! آشناسى كۆچدو يادى قالدى

گون باتدی...

گون باتدی
اوفوقلرده قیزیل رنگه بویاندی
داغلاردا
بولودلار یئنه اوست- اوسته قالاندی
چوخ قافله
یولدان کنچرک یوردونا واردی
گلدی یئنی غم، پردهنین آردیندا دایاندی

يښدې بوروقلار

سويوقدو... هامى بوزارميش...

بودور كئچير يولدان،

قيزيل كالسكا ايچينده او قان ايچن سردار
او بير «نرون» دور، او بير احتشاملى «قارون» دور
گؤزل سارايلارى وار، قيرخ اوتاق خزينهسى وار

بو مسجدى بزهين، ائولره وئرن زينت

بو گوللو خالچا، ناخيشلى كناره لر، بير - بير

خزان گؤرن، قورو يارپاق كيمى

يئتيم لرين دير آه

بودور، حاجى سوروسون، ايستى چؤلره آپاران

ائلين ياغين، تاخيلين انبارا ووران تاجير.

بودور كى تخته مينن سولطانين حضوروندا،

مديحه سؤيلهين اول معرکه قوران شاعير.

گنجه ایدی...

گنجه ایدی، لامپانی یاخدیم
اتویمده تک قالدیم
سنین کیتابینی آچدیم
دوشونجه یه دالدیم

سنینله گوئی «بیگ»ین
ساحیلینده گزدیم من
و «فیکرت»ین اوفوقونده
گریلدی بیر یئلکن

آغیرلیق ائیلرکن
خاطیریمده سایه ی شوم
ائلین غمین
او «رباب شکسته»دن دویدوم

ايشىقلانير سحر

ايشىقلانير سحر
هاوالار دورغوندور
يوخو درياسينا جوموبدو شهر
اويانماق ايسته مز
هله يورغوندور...

اوزاقدا، ياخيندا
سۇنور چيراقلار
ترپه نير نسيمله
يونگول يارياقلار...

سئره لىر جيويلىدير
ايتلر قاچيرلار
كوچه ده ياتانلار
گۇزون آچيرلار...

گون ايشيغى يالير
تپه لرى، داغى
ظلملر شيطانى
قورور دوزاغى...

دئمه يه سؤزوم يوخ
نه دئيم قارداش!
چؤللرده گزمكدن
ييرتيليب چاريق
سؤزمون قايناغى
قورويوب آرتيق.

حاصارا ساليبدى، منى زمانه
چورومكده دير آه
توزلو ديوانيم
نه زامانا قدر، يانيب اودلانيم؟

كئچن گونلريميز
قايتماز بير ده
اريديك، اريديك
توزدا، گونش ده
آچمادى گولوموز، يابانجى يئرده...

ساتىلىمىش قوللارلىق.

بىزە آغالار

محكمه لى قوروب

توتدولار ديوان

آداملىقدان چىخدىق

غربتە... آمان!

بو صفاسىز يىردە

ياندىق گونشلە

اۆلمەدن اول، آه

اۆلدوك غربتە

ياشادىق، ياشادىق

غمە، ذلتە

سام يىلى اسدىيى

قورخونج دياردا

وجودوموز، آمان!

نە پىس قوخويور!

بىزىم ائلىن، مگر يوردو يوخوموش؟

زامان دا، چاپاراق

كئچر يوللاردان

اوسانمايىر جلا، تۆكودويو قاندان...

گنجه يوللاريندا

قارانليغا بورونرکن، گنجه بيزيم يايلا
چالی تیکانلارين آردیندا، گیزلهنن بیر قوش
دئیر منه ائویمه يوللانان زامان آستا:
- گوله! گوله! ساهر!

اورکده حسرت و غم
یوکومده دفترلر
آغیر سکوته دالیب، اورتالیق
دئیر بیر سس:
- اونود! غمین...
یوکونو، وئر، سئله، یئله ساهر!

سؤنوب، ائویمده يانان لامپادا
کؤچوب هر کس...
اوزاقدا بیر ساری اولدوز

شعر لږ

منه دثيبر، سانكي:

- يولون ياخين ائله دور گل!

خالان گيله ساهر!

قارانليغي ياراراق، فيكرته داليب

دثيبرم:

- مراديمين گمي سي

هاچان دمير آتاجاق، دوغما ساحيله ساهر!

خرافه لږ شرابي سرخوش ائيله ييب هيهاهات!

بلالي چولده

يول اوسته

ياتيب بيزيم ائللر

قيزيلانان شفقه دوغرو يوللانير، بير باخ!

بيزيمله خوش - بئش ائدن

قونشو قافله... ساهر!

سالخيم سۇيودلرين

سالخيم سۇيودلرين ساچى اولموش ايپك - ايپك
صوبحون نسيمي اسدى، اويان ائى قارا چيچك
رۇيالارين درين دنيزى بوغدو بيزلرى
شعريمده بللى دير گئجه نين غملى ايزلرى

ظولمت توتوبدو گۇزلرينى، قورخورام گۇزل
سن آچماسان دا گۇزلرينى، باغلاسين اجل
سن اولماسان قيزيل چيراغين قورتولور ياغى
سن اولماسان گول آچماز اولور شعريمين باغى

سنسن خيالي ميم باھارى، گوللو باغچاسى
سنسيز جهاندا نئيله بيرم من سعادتى
آى گون بوتون جهانى يئنه ائيله سه فلک
من ده قارا گولو سئچرم، اى قارا چيچك

قار

گنجه یاریسیندان بری یاغان قار
چالا - چوققورلاری ائيله میش همار.
قاپی - باجا باغلی، پرده سالینی
سخرده پارلایان قیزیل گون هانی؟
باغلاردا، مئشه ده، قار یاغان زامان
قوروموش آغاجلار، آغ چیچک آچار
جیویلدار سترچه لر، سوسار قارقالار
آغ پرده آردیندا دورو بولاقلار
سس سیزجه - سس سیزجه قیوریلیب آخار...
آجلیق سوروبدور آه! ... ائللرین قانین،
قارا قیش آلییدی هر کسین جانین
بودور... دورد بیر یانا باخسان قاردیر قارا!

اٹولر قوطو كيمى... كوچه لر ده دار

شاختا قان - قان دئير،

داغدا بوران وار

بوراندا يولونو، آزيب كاروان

قىش

قارا يازى يازيب، كندين آلىنا

قارا گون آردىنجا كيشيلر گنديب

آروادلار كۆرپه يىن چاتيب دالىنا

آروادلار قار كورور،... كۆپكلر هورور

آجلىق دومان كيمى هر يئرى بورور...

شاختا گوجلەنير باخ!... يئنه قار ياغير

حياتينين يو كو آه!... نه قدر آغير?...

طبيعتين نعمتى دير

هاوالاردان ياغان قار.

ياغماسا قار، سولار قورور،

حيات دورور.

۱

اوركلردن گولو سؤنر

بیر چوخ ائلين توی - دوگونو

ياسا دؤنر...

قار - بوراندا کاروان ایتړ،
قوردلار گزر، ایتلر هورر
قار آغناييب ياما جلاردان
يول توتولار
بیر چوخ يولچو گنجه لړکن
قهوه خانانا بوجا غیندا.
ياپيا يانار قهوه خانانا اوجا غیندا...
قار،
زنگینلرین ایلنجه سی!
یوخسوللارین ایشکنجه سی!...
سورمه سهیدی شاهلیق حؤکوم
یئلنسهیدی ائل - اویماغین،
آل بایراغی
قار توتاندا چؤلوه، داغی
الکتريک ترنلری
ایلدیریم تک آخاردیلار.
آریستوکرات،
توتماسایدی خلقه دیوان
«قارا قیشلار»
اولوب داستان...
دینجلردی قیشدا اینسان

قار بیر بلا اولماز ایدی
اورک درده دولماز ایدی
گوللو باغلار سولماز ایدی
قیشدان سونرا گوزلنردی،
قیرمیزی گون، گوللو باهار

- یاغ، ای قار!
داغ - داشا ایپک پرده چک!
پرده آلتیندا، «قار گولو» گوله جک
یاغ، ای قار! چشمه لر سویا دولسون،
داغدا، باغدا، گول اولسون، سونبول اولسون.

تهران ۱۳۴۵/۱۲/۸

سَاهِير

بیر سوسوز قالمیش آغاج تک قورودون غربتده
تئز آیاقدان دوشهرک، تئزده قوجالدین ساهیر
یاخشی گونلر مگر افسانه ایمیش عالمده
یوخسا سن خار اولوبان پیس گونه قالدین، ساهیر
بیر یادا شعر و غزل قوشماق اوچون ایل گئجه نی
شام- چیراق یاندير اراق فیکرته دالدین، ساهیر
سن کی ایللر بویو قزوینده تانینماز قالدین
یاخشی تهراندا اؤزون دیلله سالدین، ساهیر
هامی گوللندی، عزیز اولدو بابا یوردوندا
سن ده غوربتده سولوب... موزدونو آلدین ساهیر
خسته لیک دؤرد نالا گلدی... ائویمه گیردی... آمان
چاره، درمان قاپیسین بوش یئرله چالدین، ساهیر

گۈزل

قارانلىق گئجهده، توفان قوپاركن
ايلديرىم تك نەدن چاخمادين گۈزل؟
بوروغو دۇنركن ايرىلىق گونو
نە اوچون آرخانا، باخمادين گۈزل؟
اوزون گئجهلر، آه سنى گۈزلەدويم،
سحر قوشلارى ايله سنى سسلەدويم
باخچامدا نسترن گولو بسلهدويم
دورو بولاق اولوب آخمادين گۈزل.
بوروندون ايپهيه، بزه ندين گلين
بولاغا قيرمىزى ايشيق الهدين
آى كىمى گئجهنى گوندوز ائلهدين
بىر تك چىراق ائوده ياخمادين گۈزل
دفترىمده سنە ناخيشلار ووردوم
مئشه لر ايچينده آلاچىق قوردوم
نەدن باغىمدا اى قارا گۈزلو «روم»
ساچلارىنا بىر گول تاخمادين گۈزل؟

چؤللرده بیتن...

چؤللرده بیتن بیر غریب اوت گونلره وورغون
آجدی چیچه ییم گونله، گنجه باشلادی سولدوم
گوردومسه سوسوزلوقدان اؤلن کروانی، افسوس
کهریز اولوبان ساحه ده قومسال لارا دولدوم
رنگین قاناد هیندین قوشو تک هر گوله مفتون
آخشام لاری بیهوده اوتوب سونرا یورولدوم
کؤلومده قیزیل لعل یمن بسله دیم، آما
یوللاردا و منزله اوجاق داشلاری اولدوم
عصرین او درین حیکمینی آنلامیشام من
سن سانما چوروک، اسکی خاطیره وورولدوم
گئتدیم وطنه بیر شفق آلوده پاییزدا
بیر قانلی مصیبتلی پاییز گلدی، قووولدوم

قارلى پاييز

چاپاراق گلدی قيش... پاييز كۆچمه دن
قورودو شاختادان ياشيل يارپاقلار
اريدى اوفقده تورونجو گونش
بس هاردا قالدى، آه، گونشلى چاغلار
عومرون پاييزيدير، بو قارالى پاييز
هاوادان سيخيتتى تورپاغا ائنيب
گۆيه پرده چكيب قالين بولودلار،
آغ ايپكله چؤلر، داغلار بزنيب
چيراغ ايشيغيندا گورونور آيدين
الكدن الهنن اينجه جيك قارلار
بو هاوادا كيم لر قاپى سين آچار؟
هانسى قوش لار گليب ديوارا قونار؟
قوجاغلایيب سكوت، دورد بير طرفى
يوخويا گنديبدير، سانكى كاينات

شعر لړ

افسانه اولوبدور الوان اولدوزلار
آخسامدان ياغان قاره، قالانيب قات-قات
اټولر آغير يوكون آلتيندا قالب
گزيرلر بيه سيز ايتلر، دريدر
بوراندا، كولكده، قاپي لار باغلي
خارابا اټولرده، آج قالان كيملر؟

تهران ۱۳۵۸/۵/۹

كول اولدوم

قاناد آچديم پروانه تك آوارا
گوندوز يارباق، گنجه قيزيل گول اولدوم
هر ايشيغا قاييلاراق دونيادا
يانار اودا يانديم، آمان، كول اولدوم

يولدان دؤنوب تيكانليقدان كيم كئچر؟
دورغون، قارا، آجى سودان كيم ايچر؟
باغى قويوب قورو چؤلوكيم سئچر؟
يانار اودا يانديم، آمان، كول اولدوم

سئل سو اولدوم، گاه بولانديم دورولدوم
آغ قارالى گؤزل لره وورولدوم
صدف ساز تك هر ال ايله قورولدوم
يانار اودا يانديم، آمان، كول اولدوم

شعر لړ

عشقين يټتدي شهرين گزيب توکنديم
آنجاقي عشقي دستانلاردان اوږنديم
وفاسيزدان وفا، ستوگي ديله نديم
يانار اودا يانديم، امان، کول اولدوم

شبح اولوب گزديم گنجه دريدر
کولگه اولوب دوشدوم يثره هر سحر
تانيمادي مني يولدان کټچنلر
يانار اودا يانديم، امان، کول اولدوم

ايلک باهارلار اگر لطف ازل دير
ياشيل باغين خاطيره سي خزل دير
شاعيرلرين يادگاري غزل دير
يانار اودا يانديم، امان، کول اولدوم.

بیر گول ایله باهار اولماز

سن گلیرکن ائویمه سانکی گوژل، اولدو باهار
کیم دئییر: بیر گول ایله فصل باهاران اولماز؟
سو آخار باتلاغا، اول جوهری سیال ارییر
آینا توز لانسا گونون شوقو نمایان اولماز
باخماسا عشوه ایله زولفی پریشان لایلا
قیس مجنون کؤنولو، زار و پریشان اولماز
آغلاماز اولسا بولود، گولمه سه آلتونلو گونش
باغچادا، باغدا اینان سنبل و ریحان اولماز
اؤز هاییندا اولانین کیمسه ده گلمز هایینا
دونیا دا ائل غمینی چکمه یین اینسان اولماز

پايىز

يىننە پايىز الەدى يول لارا قىزىل يارپاق
و شاعىرىن كىتابىندا يازىلدى شعر فراق
ايگىرمى يىتتى ايل اول سۇنن اوجاق لار اوچون
ساراي دا توى توتولوب قىرمىزى چىراق ياناچاق
بو گون او گوندو، اولوم كۆلگەسىن يىترە سالدى
اسىر دوشوب آنالار، كۆرپەلەر ملىر قالدى
دومانلىغى سۇنن اول قان تۇكن قودوز قوردلار
يوروش ائدىب دە بىزىم اود ديارىنى آلدى
بو گون او گوندو، قورولدىو سىرابدا، اوموردا دار،
و اورتىو ناحاق آخان يوللار اوستە، قانلارى قار...
بو گون او گوندو، يىغىنچاق ائدىب دە شنلىك ائدىر!
بىزىم چوروك فئودال لار و خايىن آيدىن لار.

سكوت

هر شئى سوسوب: قفسده سوسوبدور قناره لر
يالنيز قيزيل بۇجكلر اوخور ايندى ايستى ده
آختارما بوش يثره، گۇزليم، قيرمیزی شراب
باخ ائوده بير ايچيم سودا يوخ، ساخسى بستى ده
گون باتسا، قاش قارالسا گنجه گلسه غم يئمه
ظلمت دئييل كدرلى قارا گونلور اوچون
گل! چشمه نين شيريلتيسيني دينله ييب بير آز
بيهوده عشق سيز كئچن اول گونلري دوشون.

بىر داملادا...

بىر داملادا بىلمز تۆكۈلن چايلارى دريا
پارلاق و قىزىل گۈي، يىرى بىر ذرەدە سانماز
گىتىدىن سفرە، آيرىلىغا دۆز، دىدىن افسوس!
بو آيرىلىغا وحشى چىچىك داغدا داينماز
حسرت اودو ياندىرما دادر كۆنلومو اى وا!
بىر بۇيله يانار آتسه پروانەدە يانماز
قوشلار اۆتوشوب شرحى اوياندىرسا دا تىزدن
لاكىن بو قارا يىردە ياتانلاركى اويانماز
غمىر غمىن اوسته قالانىب كۆنلومو سىخدى
داغلار اوزەرە بونجا آغىر يوكدە قالانماز
بىر خىيلى خزان كىچدى، يازىن! قانلى خزانان!
اتلار نه اوچون يورردا سولان گوللرى آنماز

غزل

بیر ایل یئنه عؤمروم قارا سئودا ایله کئچدی
مجنون اولانین دستانی لیلا ایله کئچدی
آندیقجا سؤنن شام لاری دینجلمه‌دی روحوم
سن سانما گنجه باده و مینا ایله کئچدی
گؤردونمو قیزیل گون کی، سحر یوردو بزردی؟
دریادا ایشیق لاندیسا دریا ایله کئچدی
آقیش اونا! دونیانی بزندیردی امکله
افسوس اوکسه فیکری او دونیا ائله کئچدی
بیلمزدی نه‌دیر حسرت و هیجران بو جاهاندا
اول کس کی، گونو یار پریشان ایله کئچدی
هر سیرر آچیلار بیلسم اگر واحه یولوندا
کیملر نئجه اول مریم عذرا ایله کئچدی

ساری گون سؤنمه!

ساری گون سؤنمه بیر آن داغلارین آردیندان آمان!
منی هیجران اودونا یاخما قارانلیق گنجهده!
قویما ظلمتله دوغان محنت و غم خاطیره می،
قانلی اللرله سیغیب قهرایله آزرده انده!
یا اوفقدن اوزاغا گئتمه، ایشیق سال ائویمه
آینالار ایچره گول آچسین او فسونکار رنگین
یا دا ساللا ساچینی چک منی برج ایچره گؤزل!
زیندانییم بیر قویودو... چوخدا قارانلیق و درین
ساری گون سؤنمه بولودلاردا اومیدیم سن آمان!
منی بو پرده ی نیسیاندا اونوتما گؤزلیم!
سن گتیردین سه شفقلر دیاریندان منه نور
ساری گون! خاطیره اولسون سنه بو گونکو غمییم!

قايىنى آچ، آنا!

سويوق يىللر اسدى اوجا داغلاردان
سولدى قىزىل گوللر يارپاق سارالدى
سۇندوردولر ائلين اودون، اوجاين
قارانلىقلار چۇكدو اوفوق قارالدى
مشرقدن اول قوپان اولوم توفانى
چارپدى سا داغلارا داغىلدى، گىتىدى
سىللىرىن باسدىغى يىرلردە يىنە
لالە گولو آچدى، گۇى اوتلار بيتدى
آچ قايىنى، آنا! باخ يىنە گلدىم
داغ - داشى آشاراق وطنە چاتدىم
اسارت توزوندان بوزاران دونو
چىخارىب اينىمدن چۇللره آتدىم

من آرزی اندردیم...

من آرزی اندردیم کی، جهان جنته دؤنسون
افسوس بوتون آرزیلاریم قالدی گؤزومده
هر درده دؤزوب، هئچده شیکایت ائلهمز
ای واه! شیکایت دویولور ایندی سؤزومده
گون باتدی اوزاقلاردا شفق سؤندو بیر آزدان
توفان قوپاراق قالمادی یوللاردا ایزیم ده،
یاندا اوچوروم، اؤنده چیخیلماز قایالار وار،
یوکسلمه یه، آه، تاب و توان یوخدو دیزیمده

آذربايجان گنج شاعيري اوختاي^۱

اذان اوخوندو، بير آزدان
گنجه قارانليقدى
قوجا شهر يوخودا، ياتمايان منم آنجاق...
پاييزدى آما هاوا، چوخ سويوق
دونور چايلار
سكوت ايچينده بودور
يارباغين توكور قاراغاج.
آغارماسين ديله رم دان يئرى
گونش اريسين
مگر شيرين يوخوسوندان، اويانماسين
«اوختاي...»
سسین بوغور، غزلین «یاد»
بودور بيزيم يئرده.
هوروت - هوروت باخيري
هم «بوتاي» و هم ده «اوتاي»...

۱. اوختاي عليرضا نابدل «اوختاي»، ۱۳۵۲ - جى ایلده ارتجاع الی ایله شهادهته یئتیشدی

دندیم کی...

گورور کن دان یثری داغدا سؤکولور
یئل اسیر، یوللارا یارپاق تؤکولور
دندیم کی، قیزیل گون ایستر پارلا سین
پاییزین رومی؟ ساخلا سین یاسین؟
دوغرودور... گون چیخدی، لاکین قانلی گون
پاییز باهار اولدو دوشمانلار اوچون
دندیم، گنجه دیرها... شعرین گنجه سی
غزل پریسینین اوجالیر سسی
قاپی اچیلما دی، گلن اولما دی
سئوگیلیمین عطری ائوه دولما دی
دندیم جاوانلیغیم تباہ اولمامیش
خزانلاردان سونرا گولر اوزه قیش
آغ گول آچار آغاج، قار یاغان زامان
جاوان قالار شاعیر، البت، هر زامان
خزان سونا چاتدی... قارقیش ائلهدی
فلک باشیما، آه، کولون الهدی
گوردوم کی، غریبم، غریبلیک دندیم!

دونيادا اينساني ائله يير حكيم
دئدى لركى، غربت اولسا دا جنت
يئنه ده يوردسوزا غربت دير غربت
دئديم كى، نه اولور وطنه گئتسم
گؤزومه تورپاغين توتيا ائتسم
وطنه چاتديم، آه، قوودولار منى
دئديلر كى، خانلار ايستمز سنى
دئديم كى، شاعيرم، دئديلر: آمان!
قارانليقلار ايچره يولو آزميزان...

سىررىمى...

سىررىمى تانرىيا آچدىمسا منى دىنلەمەدى
دردىمى داغلارا تۆكدۈمىسە دە ھىچ اينلەمەدى
گىجەيە اوز چئويررکن منى بوغدو نفسى
گلىدى شعرىن ملهیی دردیمه درمان ائلهدى

دۆندوکجه چرخ

دۆندوکجه چرخ، چوخلاری چاتدی مرادینا
اما منیم مرادیم ایله چرخ دۆنمه‌دی
نورلانمادی چیراغی اساطیر جنتین
اما، جهنمین اوجاغی یاندى، سؤنمه‌دی...
ای گوللنن بادام آغاجی، ساللانان سؤیود!
ای گوللرین شرابین ایچیب مست اولان آری!
ای آخشام اوستو کؤلگه‌لری، ماوی سیسلری!
آهسته دیرمانان تپه‌یه، داغلارا ساری!
سیزلرده، ای بیزیم اوبالار، ساده خالقلار!
یاددان چیخارتدینیز منی و آتدینیز منی،
سیزلرده، ای زمانه‌ده گؤهرشناس لار!
بیر ساخسی یا و قلب پولا ساتدینیز منی!

گونش باتاندا

گونش باتاندا اوزاقدان ائشيتديين سسلر
اوقوملو چۆلده گزن يئللرين حزين سسى دير
ائشيديبين آرازين آل ايشقلار ييلا آخان
گوموشولو دالغلارين گورلايان درين سسى دير
او دويدوغون آجيليقلار غزلريمده منيم
كۆنلونده گيزلى قالان اسكى غملرين سسى دير

باليقچى لار

أبى، قدك تومان گيىن
سیرکه ايله چۆرك يىتىن
أغ ساریقلى بالیقچى لار
أى دوغاركن، صیده چىخار
اونلار، قالین قامیش لاردان سبدلر تک
أغیر، هوندور، قاييق توخور!
أى نورونو گوله، سپر
أوردک اوچار، قاز قاققيلدار
قاييقدا کی صیاد اوخور...

گۆيه ساری...

گل! قانادلان گۆزلیم! رمزلی کیهانه گندک
قاپیسین آچدی نهایت، بشره، ماوی فلک
ایندی کی اوچماغا آماده اولوب نوع بشر
دونیا دوردوقجا، قارا یترده، سورونمک، نه دئمک؟
گۆی اوزوندن، یتره گلیمیش سه ملائک، بیرگون
ایتدی اینسان اوچاراق، عرشیده جولان ائدهجک
بیزی سرخوش ائلهمز، بیرده، یترین آل شرابی
بوگنجه، گل! گۆزلیم! آیدا، قیزیل باده ایچک!
آدم ائتمزدی یتره، بلکه اونون همسفری
اولماسایدی، او اوزون یولدا، گۆزل حوا تک
قوی اریتسین بیزی، بیر موم کیمی، کیهاندا، گونش
اؤزونو یانديرار، اود گؤرسه، قارانلیقدا، بؤجک
یتر اوزو، مونس اولان، خیمه‌دی، وار اود - اوجاغی
سایه سالمیشدی، ازلدن، اونا، اول ماوی فلک.

گۆز لر

ایپک ساچاقلارینا پرده نین نظر تیکرک
قاپاندی گۆز لرین آنن، فراشه دوشدون، سن
یاناقلا ریندا، سیاہ ساچاقلارین ناخیش سالدی
او سحر کار ناخیشی یلا، خیاله دالدیم من
قارانلیغا آلیشان گۆز، صباحه دک، گۆز لر
سحر ایشیقلی و رنگین جهانی گۆرمک او چون
ایشیقلی عالمی گۆرمک نصیب اولور سا، نییه
اؤلور کن، آه! او گۆز لر سؤنوب، چورور بیر گون
یازیق گۆز ل گۆزه! افسوس او جانلی پرده یه، آه!
او پرده کی گۆرونور، اوندا بیر جاهان خیال
او پرده یه گونشین یئددی رنگی شوق سالیر
او پرده ده گۆرونور، گاه سئوینج، گاه دا ملال
گۆز لرین ازلی طیلیسیمی اولور گۆز لر
او طیلیسیمه دوشه نین گولله نر بهاری، یازی
او گۆز لرین سؤزودور، شاعیرین بوتون شعر ی
او گۆز لرین سازی دیر عاشیقین صدقلی سازی

سون باهار ترانه‌سی

مؤوسم سرینله شر و گوویون قبه‌سی قورار
ماوی ایپک کیمی چادیرین داغلار اوستونه
قوشلار اوخور ایکن، منه هیجران ترانه‌سین
سولغون چمنلر ایچره آخار سو زینه-زینه...
هیجرانلی گونلریم اونودولمازسا، سون باهار
اسرارلی نغمه‌لرله، گؤزل سمفونی یازار
دؤنسون حیات قیزیل یازا؟ یوخسا خزانلارا؟
ایزسیز، دوننلی چۆلده، خیالیم یولون آزار...
گول و صلتین، خزاندا، آچان گوللرین درک
هیجران سؤزو ییتر، گؤزلیم دور شراب سونا!
یالدیزلی، نقشلی، او حیاتین کیتابین آل!
عشقین هله حیکایه‌لری چاتمیش سونا...

يوروجو دوشونجهلر

اوزون ايللر بير - بير اوسته قالاندى
حياتيمدان بيليرم كى از قالدى
نه تئز اوچوپ گئتدى، امان! ايدىنلىق
قارا گونلر قاييميزدا كۇچ سالدى...

گاه اوشودوم، گاه قيزيشديم، ترلهديم
گونو گوندىن ارىديم، ها! ارىديم
قوجاليقلا، آستا گلن خسته ليك
نه شوم اثر گۇزلريمده بوراخدى!

اى دۇرد مؤوسم! اى زواللى كئچن ايل!
شيرين ايدىن، يوخسا آجى؟ بيلمهديم
ساتاشمايا اوز، گۇزومه، گۇزلريم
توز - تورباغى آينالاردان سيلمهديم

شعر لړ

قار ياغاندا دوشونورم، عجباً!
گوره جه يم، بير ده قارلى گونلرى؟
دوشونورم، بير ده گليب گيره جک
داغدان اسن سرين نسيم ايچرى؟

من آچديغيم کيتابلارى، بير داها
ستوينج ايله هانسی اللر آچاجاق؟
مونس اولان منه، گوللو لامپا، آه!
کيملر اوچون سارى شعله ساچاجاق؟

خاتون گليب، سوروشمايرر حالیمی
مندن سونرا کيمين حالين سوراجاق؟
عشق آدیله، چوخ ائشيتديم تورهات
بو تورهات باشقاسینی يوراجاق

تهران - ۱۳۶۰/۱/۳

سرخاب داغلاری

دره‌لره یاییلارکن کۆلگه‌لر
ذیروه‌لری باتان گونش بویاردی
«قاتارقایا» ساناردیم کی، یولومدا
مین ایللردن قالما، قدیم سارایدی
ایستی گوندوز، سون نفسین چکرکن
سرین هاوا ساچالاریمی اوخشاردی
«سردری» ده، اوزوم فصلی اولسا دا
قیزیل داغدا، ساری سونبول آچاردی...
قارانلیقلار چؤکر ایکن، تبریزین
چیراغلاری منه، گل! گل! دئیردی
بیر آن اول شفق‌له‌نن قایالار
شب‌حله‌ر تک، قارا چوخا گئیردی
دئمه ساهر! چیلپاق، قورو داغلاری
بزه‌یبیدیر شعرین رنگین سؤزویله
من سئومیشم قیزیل سرخاب داغلارین
سن، لیلایا باخ! مجنونون گؤزو ایله...

پاییز آخسامی

اوفوقلرده قیزیل یوللار آچیلیر
رویالاردا، سونسوز اولان یوللار تک
قاناد ایله یئل داغیدیر سولارا
قورو یارپاق، ساری سامان، گول، چیچک
توزلو کوللار، یاریم چیلپاق آغاجلار
دالغین - دالغین اوزاقلارا باخارلار
بوز بولودلار، دریالاردان اوجالیب
داغدان آشیب، دره لره آخارلار

قىش آخشامى

لاجوردى اوفوقلردن آى دوغار
ايشيقچى لار، مورگو دۇين دونيايا
قارلى قىشى، يئره دالان بير شاعير
ائله سانار يوز ايل قالىبدير يايا
قىش زينداندير، او زيندانا دوشنلر
اىستى گوندىن، گوللو باغدان ال اوزر
شاختا، بوران آمان بيلمز حاكيمدير
حاكيملرين جفاسينا كيم دۇزر؟

ياندېرىن منى

گونشدىن قوورولوب سورونوب يىردە
يارى چوروموشىم، يارى يانمىشام
خيال ايسە آلب سىرمالى پردە
تدريجى اولومو حيات سانمىشام

گلىن ادوستلارىم، طيلسىمى قيرىن
بو گون اولمىزىم دە، اولورم يارىن
آه... يىتر چورومك، منى ياندېرىن
كولومو سوورون چؤكركن آخشام

نە دورو سولارا نەدە سىللرە
سوورون كولومو وئرىن يىللرە
سون باھاردا قوشون سارى گوللرە

کولومو سووورون، سووورون گتیرسین
هر بیر ذره سی اود، گوشه یئتیرسین
قارا گونلرین دستانى بیتیرسین
یوخومدو ابدى حیاتا اینام

باسدیرمایین منى تورپاغا دوستلار
بو قارا تورپاقدان دا مگر نه چیخار؟
ایسته مم تورپاغیم گوللنسین باهار
باهارلا شنلنمز غملى سرانجام

منى بو دونیادا اولورسا سئون
سرخاب داغلارینا اولورسا گئدن
گنجه یاری لاری یاندرسین گون
من قیزیل الوون ایچینده و آرام

توی - دویون اولورسا آذر ائلینده
ایسترم یاشایام ائللر قلبینده
شعریم ازبر اولسون خالقین دیلینده
ایسترم خاطیره ده ابدى قلام

رسمدير عاشيق اولان...

رسمدير عاشيق اولان بوتون جاھاندا
يارينا گول گتيرر سئوگى باغيندان
من ايسه، عطير ساچان كوللار ايچيندن
گتيرديم كهليك اوتو، «ميشو» داغيندان
دنيزه وورغون اولور بير پارا شاعير
سئورم من ده داغى گنجليك چاغيندان
سوفره آچ! چؤرك گتير، بال دا گتير! قيز!
ئهره دن چيخارت بير آز تزه ياغيندان
كئچر كن، كروان ايله، بارينچ يولوندان
قوپارتديق نئچه قارپيز، قارپيز تاغيندان
بسله ييب سئوگيليمى داغلار هاواسى
ايچميشدير گؤز ليلين صاف بولاغيندان
ايكى يول، گوردوم بيرگون ايسسيز چوللرده
سولونا دوغرو گنديب، قاچديم ساغيندان...

ماهنى

گون قيزيشدى، اوزاندى گونلر
آخماز اولدو، سولار درهدن.
آچان گولدن قالمادى اثر
الوان قوشلار، اوچدولار بىردن.

سام يئليندن ياپراق سارالدى
سۇندو اوجاق، كوللرى قالدى.
يئنه گۇنلوم خيال دالدى
غم كروانى گلدى سفردن

سونرا غمى ائللر آپاردى،
خرمنلرى يئللر آپاردى،
سارالارى سئلر آپادى
آغلادى ائل قارا خبردن.

قارا داغى دومان بورودو
غربت ائلده عۇمور چورودو
كىم لىر بىزى چۇللره سوردو؟
گلدى يولچو «خويدان»، «اھردن»

يئل سونبولون، ساچىنى يولسون
گول درەنن، گوللىرى سولسون
بىزى قووان قاراگون اولسون
باغ - باغچاسى دوشسون ئمردن

گون باتدی باغلا پنجره‌نی...

گون باتدی باغلا پنجره‌نی، ای گۆزل پری
ویرانه یوردلار اوسته یاییلسین اذان سسی
شاه قاچدی، کندلی آیاغا قالخدی آی جانیم!
آما یئنه گلیر پیه‌دن کۆهنه خان سسی
سۆیلر حکیم کی بیر کیشینی ساخلایار جاوان:
- قیزلار سسی، قیزیل سسی، بیر ده قازان سسی!
یاندی دیرمانیندا «حسن سوخدو» نون چیراغ
کۆشن لری بورور تاخیلین دارتدیران سسی
سانما اولوبدو محفیلمیز شارلاتان بازار
شاعیرلر ایچره ده دیولور شارلاتان سسی
کهلیک بولاغینی یادا ساللام، بابا باغین
آخشام یاییلسا دا دره‌لرده چوبان سسی
دور قابلاما گۆتور! ائشیدیلدی گۆزل نیگار!
هر گون گلن محلله‌یه شاتوت ساتان سسی
آج یولسوزا، اولورمو دئمک؟ باغلا یوک یاپین!
سالدی طنینی حجه گئدن کاروان سسی...

خزان ماهنی سی

یازین اوټوب، کټچن و ایشیق گونلرین وداع ائدرک
بوگون صاباحدی، سویوق ظلمت ایچره غرق اولوروز
من ایندیدن دویورام
آه! آغاجلارین بوداغی
اؤلوم سسیله دوشور، داشلار اوسته پارچالانیر

بوگون وجودومو سارمیشدی دوندوران بیر قیش
چتین چالیشما، آغیر ایش، و قورخو، رعشه کیمی
صاباح کؤنول دوناجاق قیرمیزی گونش کیمی آه!
و بوزلو، قارلی جهنم ایچینده پارلایاجاق.

آغاجلارین بوداغی دوشنده... نه نحس صدا
بو سسله دار آغاجی یونتاییب دا، دینمزلر
وجودومو بو صدا تیتره دیر... وظن ائدیرم
بیر اسکیمیش، چوروموش بورجدور ییخیلماقدا...

چكىشله بىر اولونون تابوتون دا ميخلىرلار
اۇلن كىم اولماليدير؟ - و اۇتوب كئچن يازدير
خزان گونونده، بو سس ده كۇچنلرين سسى دير...
سنىن اوزون، او گۇزونده، يانان ياشيل ايشىغى
اوركله هر نه قدر سئوسم، اى عطيرلى گلين
بو گون ندىسه حياتيم زهرله نيب، چوروموش
اينان، نه اود، نه بزه كلى ائوين، نه ده عشقين
منىم گۇزومده، دنيزده يانان گونه ديمز

و لاکين اى گۇزليم! بىر باجى كىمى منى سئو
باغيشلا بىر انا تک سن، وفاسيز اولسام دا
منىم اوچون سارالاركن بىر خزان، باتان گونش اول!

يازيق... حيات نه قدر قيسادير، اولومده حريص
بوراخ، باشيم ديزين اوستونده، سئير ائديم گوزليم
خيال گۇزيبيله، خزانى، ايشيقلى ايستى يازى...

چال گۆزلىم چال

باخ «چامىلجا» دان آى اوجالير
رنگى قيزيل قان
آندىقجا سنى، نازلى پرى
سانكى چىخار، جان

قومرال ساچىنى تۆك اوزونه
آل آله عودون!
اوينات قاشىنى، گول ملكيم!
آچ گۆزون ائى قىز!
قوى تئلرلىن پىر ده لرىنده گۆرونوب،
پارلاسىن اولدوز

۱ . چامىلجا، بوغاز، مارمارا: استانبولدا يئر آدلارىدىلار

ماوى «بوغازين»، «مارمارا» نين

سانكى هر آخسام

سن تك گلينه بخش اولوب

نقش و نگارى

گئتمه گؤزليم قال نچه گون... قال سنى تارى!

آى سؤنمه دهدير، سون سحرين

رنگى اولور آل

قومرال ساچيني توك اوزونه،

عودونو گل آل

«چال سئوديجيگيم، چال ملكيم

چال گؤزليم، چال»...

دۆهلىر

ساكيت گنجهدير

گولور سمالاردا قمر

اوز كۆلگهسى آردىيجا

گنديرلر دۆهلىر...

بىزلرده

اوزون آرزىلارن آردىيجا

مغموم و پرىشان

ائديريك سىر و سفر...

سحر چاغى...

سحر چاغى، كروان دوشر
آخشام اوستو كۇچوب گندر
آغ بولاغا يولو دوشن
بىر ايچىم سو ايچىب، گندر

«باغئمشه» دن يولو دوشن
كۇلگه ليكده سرينله يىن
باغ بئجىرن، بوستان اكن
حسرت ايله كئچىب، گندر

ياى گونونده بىر كۇچرى
بىزىم كنده گلير برى
سارى قىزىل سونبول لرى
آج قارىنا بىچىب، گندر

شعر لړ

يئل اسرکن، سرين - سرين
«قيزيل قاناد» اچار پرين
او قيزلارين ان گوزلين
اوبالاردان سنجيب گندر

سينيق بارداق

آخشامدى...

گونون، ايندى ده، يورغون چاغى دير
آخشام، اوريم درد و غمين قايناغى دير
بو آب حيات چشمهسى اوستونده كئچن:
هر گون - عؤمورون
اسكى، سينيق بارداغى دير...

تابلو

دار پنجره دن
ایشیق دوشوبدو ایچری
فیشقیرمادا سو...
اوخور بوجاغدا سوسری
مرمر داشین اوستونده اوتورموش جانان
بیر هتیکلِ ناز تک
داراییر زولفِ تری...

ساواش

یورغون گونش
آخسام او قیزیل داغدان آشار
زنگان چایی
هر ایلک باهار وختی داشار
عصیانلارین ایلدیریم لاری بوردا چاخار
ظلمتله ایشیق
بو یترده داییم ساواشار!

يولچو...

هر كس سىراسى ايله بو پىناردان ايچه جىك

يوللاردا چادير قوروب

نهایت كۆچه جىك

لاكىن بو يولون يولچوسو هئىچ آنلارمى؟

دونياده

نهلر

نهلر باشيندان كئچه جىك!

آلا گۆز گلين

مخمل دى دونون، سيرمالى يلين
جئيران يئريشلى، آلاگۆز گلين
وورماسايديم گۆز، گول جمالينا
يوخسا گليرديم تويونا سنين

كاشكى اوبادان بير گون كئچه يديم
ناققيشلى قابدان ايران ايچه يديم
بير ياز سحرى، گونش دوغمادان
بولاقلى داغا، سنله كۆچه يديم

«اصلى» م اولسايدين

«كرم» اولارديم،

باغريندا گيزلى بير غم اولارديم

ياشيل چمنده، باغدا، باغچادا

شعر لى

بىر گول اولسايدىن

شېنىم اولاردىم...

حكىم اولمادىم دردنى بىلىم

سنى گۆرەندە توتولور دىلىم...

ايستى بىر گوندى سىرىن ائىواندا،

قوناق اولمادىم، سالاسان كىلىم

لاله

گول عطرى دئييل دالغانان ايستى هاوادا
عطرى بورودو، لاله، كئچر كن كوچه باغدان
بیر ایلک باهار آچمیش ایدی لاله ده لاله
من، لاله‌نی، گوردوم، و وورولدوم دای او چاغدان
گلمیشدیر او قیز هانسی ملاحت دیاریندان
ایچمیش او گۆزل هانسی سودان هانسی بولاغدان؟
لاله بزه‌یبیدیر اوتاغی، آینا چیراغلا
قالماز کی گۆزلیک او گنדרسه بو اوتاقدان
آخشام چاغی میعاده گلیر، قاش قارالاندا
بیر ماوی شبخ تک گۆرونور، اوندا، اوزاقدان
تیتره‌شمه‌یه باشلارکن آعاجلار مئشه‌لیکده
عشق اولدوزو آهسته چیخار او ساری داغدان

افسانه لى دىاريندا

افسانه لى دىارىدىر بو اۆلكه .
معجزه يه اينانمازسان، گل اينان!
بىر جوت شاعىر، شعر و غزل سئحريله:
بىرى اولدو «تفتان» بىرى «ساوالان»

ايسته مه رم مسخ اولونسون اينسانلار
بىرى اولسون تبرىز، بىرى سمرقند
لاكىن ايكى قوچاق شاعىر ايسترم:
بىرى اولسون «الوند» بىرى «دماوند»

تارلادا لاله‌لر آچسین

تارلادا لاله‌لر آچسین، اوخوسون توراغای لار
موغانا دوغرو، آخیر شوق ایله، آل پرده آراز
باغلابیدیر او ایپک رشته ایله هر طرفین
بو ایپک رشته‌نی ده دهریده کیمسه قیراماز
توره‌مز هیچ قلمدن، نه گؤزل سؤز نه غزل
خاطیریمده او گؤزللیک پریسی چالماسا ساز...
بویاماز اولسا جواهرلری نقاش ازل
کیم آلیردی، او حقیر داشلاری؟ فیکر ائيله بیر آز

ساوالان يانار داغ

ايكى پارچا

۱

خزر سنه آغ ايپك پرده گؤندرر

قيشدا

باهار سنين اته يين

وحشى گوللر ايله بزر

و ياز چاغى، اوبانين قيزلارى

دؤشونده گزر

گونش دؤشونده ارير قارلارين

جوشار چايلار

و داشلارين گؤبه ييندن سوزر سرين

و صاف سولار

درين - درين دره لردن، اؤتوب كئچن ايرماق

دئير كئچنلره:

-دور گل! گؤز لليه بير باخ!

□

سنين سرين نفسين ائولره صفا گتيرر
ياشيلاناركن اكينلر
آچار شقايق لر
سنين او گونلرينين خلوتينده
خيمه قوران
قانادلى گوللره بنزر، ترانه خان قوشلار
چوبانلارا اوبالاردان حيكايه لر سؤيلر...

۲

سنين ردان آغ ايپكدير
ايچين يانار اوددور
او اودلا قايناغا گلמים
يئر آلتى چشمه لرى
بو چشمه لر دئييل، اى داغ!
جهنمين او ايرينلى و ايستى نهر لرى...

□

سن اى يانار داغيم!
اى باغريمين قديم كى داغى!
قورولماسايدى سنين احتشاملى قالان، اينان!
وجوده گلمز ايدى:
نه مشكينين او صفالى فضا سى
باغ باغاتى
نه اردبيلده، قيزيل تورپاغى

زمر د ائډن

صبا يټلې يله گلن موجا بوغدا تار لالاری...

سن اولماسايدین ای آغ ساچلی!

ای دده ساوالان!

نه چای آخاردی نه کههریز

نه اوت بیتردی نه گول

گندردی غربته تورغای

کؤچردی قوش، بولبول...

قاپيدان گيردى گولر...

قاپيدان گيردى گولر اوزلو نيگار
قيش چاغى گول خانادا آچدى چيچك
گوللو اطلس اته يين سردى يتره
سانكى فرش اوسته اوتوردو كپنك!
دئدى: دور باده گتير... من ده دئديم:
- باده ايسلام دياريندا نه گرک؟
گولمه دن گولدو جاوانليق باهاري
دئدى: - بس بير پيياللا چاي وئر ايچك!
چاي ايچيب سلقه يه سالدى ائويمى
بير نيگارخانا كيمي وئردى بزك...
طاليم پارلاق ايميش دونيادا
منه بو اولدوزو توش ائتدى فلک

حياتين كيتابي

متني آيدینسا حیاتين كيتابي
احتياج يوخسا دا تفسيره اگر
يازا جاقلار من اولندن سونرا
اونا مبهم و اوزون حاشيه لړ.

او حوادثله دولو بير اثرى
اوخوماز اولدو منيم اقرانيم
طاق نسياندا قالب، توزلاندى
جیلدى اپرنميش اولان «ديوان» يم...

چوخ كيتاب وار اونو ناقميشلا بزر
اينجه اللره سمنبو جانان
أما گؤز ياشلار يلا ايسلانميش
بو كيتابين بوتون اوراقى اينان

يانان ياشيل

بیر باهار آخشامی «دیباچه» یازیب
اونا مستوفی دیوانِ قضا
من اولورکن اونا بیر «سون» قویاجاق
بیر خزان یا کی غم آلوده شتا...

تهران - ۱۳۳۷ / ۷ / ۲۵

هيند اولدوزو

هيندين گؤزل بير اولدوزو، هر اولدوزدان داها پارلاق
گؤرونډو بير خيال كيمي، يارى گنجه، آغ پردهده!
من خيالا وورغون شاعير، او اساطير معبودهسى.
حئيران - حئيران باخديم اونا... دوشدوم، سونرا، يامان درده!

اښتميشديم بير درويشى، خوليالارا قاپاناراق!
گنجه ياتيب، يوخوسوندا، قارا ساچلى جانان گوردو
صاباحادك، او دلبرين جمالينا داليب... سحر
اوياناركن، كناريندا بير دهشتلى ايلان گوردو!

نه ائتمهلى؟ - شاعير اولان، خيالىنين اويونجاغى
بير خيالا مفتون اولوب، بير خواب ايله مسرور اولور!
او، بير سازديركى هر تئلى، قارانليقدا، مين ساز چالار
دوشونجه يله دونيا توتوب، حقيقتله مقهور اولور...

گۈزلىرىن

گۈزلىرىن... سانكى درين، ماوى دىزىدېر، اوندا
انعكاس ائتمەدە بېر عالم افسانە و خواب!
گۈزلىرىن پردەى رنگين خيال اولسا گرگ،
يا خيال ايچرە اوزاقلاردا گولن طرفە سراب!

سحر اچمىش، او گۈزل پردەدە ايزلر، بعضن
گئجەنين كۈلگەلى رۇيالارى اوندا گۈرونور...
گاه دا بېر آينا كىمى، پارلاق اولان گۈزلىرىنيز
هر باخيشدا يئنى بېر رنگە، خيالا بورونور!

شرقين آفاق فسونونده يانان بېر آلوون
بېر آلوو يوخ!... ياخيچى عشقلىرىن جلوهسى سن
«ترگس مست» دئميشلر سنە شاعىرلر يىمىز
منجە، شعرين و خيالىن اچىلان غنچەسى سن

شعر لږ

هر يانا عطف نظر قيلسا او گوږلر، گورونور

اوندا مرموز و زمردله بويانميش پرتو!

بيهوده ساخلا ما سيررين... دئمه، ساهر بو گئجه

منى سئومه!... «باخيشين سؤيله يير هر دم» منى سئو!

تاختا قاپى

ميخلار، قوپا - قوپا وورولموش
بو تاختا قاپى يا ازلدن
گونشدن بوزارميشدير رنگى
تايدالانميش كولكدن، يئلدن
اوندا درين ايزلر بوراخميش
اؤلوب، گندهنلرين اللرى
او قايدان چيخيب گئدنلر:
بیر داها دؤنمه ميشدير گئرى...
قاپى آچيلاندا گؤرونر
ياشيل كول لار، ساللاق بوداق لار
كول لارين قوينوندا هر گئجه
آل قاناد بؤجكلر ساز چالار
بیر ائو، الوان جاملى اوروسو
كول لارين آرديندان گؤرونور
يارى گئجه او ائو، ظلمته

گوندوز، یاشیللیغا بورونور
یوخاریا گندیر اوروسو
بیر قیز قارا ساچین ساللاییر
اونون یئلی گوللو بیر باغ
ایپک کوینه یی ده، گوی چاییر
او بیر ائو قیزی دیر، بیر خاتون
صدفده اینجی تک بسله نیر
قاپینی دؤیورم... بیر قادین
قاپی دؤین؟ دئییه، سسله نیر
قاپی، یاری یانمیش چوروموش
قوبیا، قوبیا میخلار قالمیشلار
بیر نئچه گویر چین، اوستونده
اوزون خولیا لارا دالمیشلار...
قاپی آچیقدر، ائو بیخیلمیش
باغچادا نه کول، نه آغاج وار
پالچیق دیوار لاری گونشله
ایستی، قورو یئلر تاپدالار
بیر یانا ایلمیش اوروسو
الوان جاملارینی توز باسمیش
ائودن کوچنلرین، حیاتدا
باشیندان آشمیشدیر، یاز و قیش
یوخاری یا گتتمز پنجره

يانان ياشيل

بیر قیز ساچلارینی ساللاماز
کوللار ایچره آرتیق گنجهلر
قیزیل قاناد بۇجک چالماز ساز...

بیر اویله آخشام اولور کی....

بیر اویله آخشام اولور کی، گونش باتارکن اونون
تورونجو رنگی اریر، بیر ایشیقلی، بوز داش اولور!
بیر اویله صوبح ده وار کی، گنجه کؤنولده دوران
حیاتین آتشی، عشقین گولو سؤنوب و سولور...

بیر اویله یئر تاپیلار بو، گنیش جاهان ایچره!
کی جنتینده جهنم آلوو ساچار و یانار!
بیر اویله عصر ده وار، سلطنت سورر آجلیق!
و آج قالان شرفین تاپدالار و عشقی دانار!

بیر اویله عصرده، شاعیر دینچی لیکله یاشار...
قاماشدیرار گونشین آل ایشیقلاری گؤزونو!
بیر اویله عصرده «خاتون» اولور دا کورتیزان!
باخارکن آینادا عفریت، ملک سانار اؤزونو!...

بیر اؤيله اؤلكه ده وار كى، حؤكوم سورر ابليس!
اغيز اچار قارا زيندان، اوتار دا دوز دئيهنى
بیر اؤيله اؤلكه ده وار كى، خرافه قانون اولور!
فلک سورر اؤلومه، فهلهنى، يئرى اكنى!

دومانلى، توز او اوفوقده گونش سولارسا، يئنه
خيالىمين اوفوقونده تورونجو رنگى قالار
كؤنولده هر نه قدر، يئر توتارسا غم و كدر
ظلام ايچنده، اوميديم ايشيقلی هاله سالار.

جهمنين آلوو يانديرارسا دونيانى
يئنه ائلين امه يييله چيچكله نر بو جاهان
شرفله عؤمر سورر اينسان اوغلو دونيادا
يانار اوديلا، قيلينج، ظاليمه توتار ديوان

بیر اؤيله گونده دوغار، قورتولوش گونو، اينسان
وئرر ده عدليه برباد اولان جاهانا بزك
قارا يازى يازامازدا، قضا، قدر، آينا
و تانريلارلار برابر، گئدر فنايا فلک...

غربته...

دومانلی داغلاری اشدیق دیار غربته
تیکانلی یوللاری، بیزلر، یورولمادان کئچدیک...
ایاق یالین دوشرکن بلالی چؤللرده
قورو چؤرکله کئچیندیک، آجی سولار ایچدیک

گون اورتانین گونشی یاخدی بیزلری... سحرین
سرین و کسگین هاواسی اوشوتدو، دوندوردو
نه ایستی دن، نه سویوقدان اوسانمادیق، لاکین
بیزی اوزون و امانسیز دوشونجهلر یوردو...

اوزاقدا، توزلو یولون دامینده، بیر واحه
بیزی چاغیردی... زمرد قانادلارین آچدی
بو وجهیله، یثردیک... کؤلگه لر کیمی، هیهات!
قیزیللانان بیر اوفوقدن، گونش آلوو ساچدی...

يانان ياشيل

قارانلىق ايچره گندركن، اولومله چارپيشاراق
حيات چشمه سينه بير قدره ده ياخلاشديق!
يازيق! كى اسدى فنادان، قورو، قارا يئلر
يانيب، يانيب دا توز اولدوق... اوفوقلرى اشديق!

شوم طالع

توخوجو اوستا اولورسام دا، ایپیم یوخ، ایپه ییم
یوخدو بیر پونزا اینان یئددی دیرماندا اونوم
آزمیشام سیسلی کئچیدلرده، بودور قاش قارالیر،
منی اودماق هوس ایله، آغیز آچمیش اوچوروم
گئجه دیر، قافيله یوللاندى قارانلیقدا، آمان!
قوشولوم یولچولارا؟ یوخسا یول اوستونده دوروم؟
بیر قاریش یئرده صاحبسز دئییر... ای تانری دئنه،
من ده بیرتیق چادیری هانسی جهنمنده قوروم؟
هامی طالعسز اولورموش بو گئیش عالمده
یوخسا شاعیرلرین ای تانری اولور طالعی شوم!

هر جفايا قاتلانديق

سوسوزلوغا تۆزرک بيز سراپا آلدانديق
گولستانی اوخويوب شیرازی جنان سانديق
چاریق گئییب یولا دوشدوک کئچیدلری کئچرک
گونشلی چۆلدە ایلان تک قابیق قویوب یانديق
قیزیللیغا بوروینده اوفوقلری آخشام
بودورکی، منزله چاتدیق دئیە قانادلانديق
سۆینجله اوخويوب حافظین غزللرینی
و سونرا عاریف اولوب هر جفايا قاتلانديق
اوزون زامان بو قارا تورپاق اوسته سئیر ائدرک
زامانلا سانماکی آلتون کیمی جلالانديق
باهاری یای، یازی الدن وئریب خزان واختی
قارانلیغا سیغینیب دا یاغیشلا پاسلانديق
وورولمادیق سارایا بیز، آپاردی سئل، سارانی
حیف، حیف! دئیرک، آه، سارالاری آنديق

صبرىم بىتىدى

صبرىم بىتىدى... صبىر داشى!
من چاتلايىم، يا سن چاتلا؟
اوچوروم وار اۋنوموزده...
اى، قىراتىم!
من اتلايىم يا سن اتلا؟
كوزه سىندى، سو جالاندى،
چاى قورودو، اكىن ياندى...
اى بوز بولود!
من اغلايىم، يا سن اغلا؟
كۆهنه زىندان
چوروك جانلار
آخان قانين ايزلرى وار...
قارا طوفان! بو دونيانى

يانان ياشيل

سن يىخىرسان، يا من يىخيم؟

تىكانلىقداير، قارانلىقداير...

تورونجو گون!

قىزىل مشعل!

سن ياخارسان يا من ياخيم؟

قاراآغاج يارپاق آچاندا

قاراآغاج يارپاق آچاندا گورنده زميلر
«سارى كؤينك» يئنى آهنگ چالاردى درده
سحرين اورتوسو آلتيندا، باهارين گونشى
نوردان يوللار آچاردى يووالاردا مئشه ده
من آچارديم گونشه پنجره مى، گون ايشيغى
اټوه دوشسون ده، داغيلسين، اټوين اؤلگون ايشيغى...
گولله ن تازله ن باخچالارين رايحه سى
گتيررمى منه بير اينجه خيالين قوخوسون
گول آچاردى اوريمده، يئنى دن شعر و خيال
گؤيرر كن سولارين پرده سى اوستونده يوسون
ياريمين سانكى گؤزل عطرى بوروردو چمنى
مست ائرددى او گؤزل رايحه هر لحظه منى

من اچاردیم گونشه پنجره‌مین پرده‌لرین
ساجلاریندا دولاشاردی سحرین دانلی یئلی
او اچاردی گونشه قارشى قیزیل پنجره‌سین
کی باهارین گونشی اوخساسین اول قاره تئلی
کۆنولومده اویانان خاطیره گولسون، یئنه ده
تازه‌لنسین کۆنولوم، تازه‌لنن عالم ایله...
و کئچن خاطیره‌لر گولله‌نیب، آچسین یئنی دن
سحرین پرده، محبت چیچه‌یی
تازه‌لنسین اوریننده سارالان آرزیلاری
هم ثمره وئرسین اونون عشقی، فسونکار امه‌یی
بیر ایشارتله، اوزاقدان، منه اول نازلی پری
من، دئییردی گلیرم باخچایا گل سن ده بری...

ياريمچيق قالان شعر...

بودور دام - باجانی بورويوبدور قار
مجهول ديارلارا گنديرلر قوشلار
هاوا بوزاريبدير گنجهدن بری
سويوق يئل قايدان گيرير ايچری
نه تورونجو سحر، نه قيزيل شفق
آزالدی تقويمدن يئنه بير ورق
باغلاردا قالمايب نه اوت، نه چيچک
زينه - زينه آخير عؤمور بولاق تک
کئچدی بير گنجه، آه اريدی بير گون
قوجا دنيا! قيشدير کور کونه بورون
دومانلی دير هر يئر گؤرونمور اوزاق
خزان گؤرموش دالدان، قوپوبدو يارپاق
يئريديم هوسسيز گتتديم هر يئره

گاه قارلار اوزره، گاه قوام اوزره
گونش پنجره مه شفق سالمادی
کئچن گونلرین آه، ایزی قالمادی
گزرکن آی، گونش دؤنرکن دؤوران
قیش گلیر، باهار، یاز سونرا دا خزان
بو دؤرد مؤوسوم ایسه دؤرد نالا چاپار
قیزیل قاناد گلیر... اووونو تاپار...

تهران - ۱۳۵۲

ساهرين ترجمه لريندن اورتك لر

آخشام اولدوزو

ألفرد دوموسه

ای آخشام اولدوزو، ای باشقا عالمین پیکی
شفقده، پردهلر آردی، بو غملى چؤللرده
او، لاجورد سارايدان باخيب، نه آختاریسان؟
کسیلدى گوجلۇ کولک، فیرتینا اوزاقلاشدى
فقط، یاشیل مئشه لر احتراز ائدیر... هله ده
قالان سو داملالادی، کوللار اوسته دوشمکده
قیزیل قاناد کینک، بیر خیال کیمی دولاشیب
کئچیر عطیرلی یاشیل و گؤزل چمن لردن
نه آختاریسان ای اولدوز بو غملى دونیادا؟
و لاکین آخشامین اول سولغون اولدوزوسان
دایانمادان، گولر اوزله، داغا ساری یؤنه لیب
یاواش - یاواش اوزونو، پرده لرله اورتورسن

يانان ياشيل

ای اولدوز، ای گئجه نین غملی گۆز یاشی، نه اوچون
ياشیل اوجا تپه لر اوسته دوشمک ایستیرسن؟
چوبان هله سوروسویله قالیب بو داغلاردا
گئجه قارانلیغی سونسوز، یولون اوزاق، سؤیله
قامیشلیق ایچره یاشیل بیر یاتاقمی آختاریسان؟
سکوتا غرق اولان آخشام چاغیندا، ای اولدوز
بیر اینجی تک دوشه جکسن، مگر سولار ایچره؟
اگر سویا دوشرک اولمک ایسته بیرسن، باخ!
دنیزلره گئدرک سن داغیت سویا ساچینی
و بیر دقیقه دایان دوشمه گویلر اوستوندن!

منیم غمیم

شارل بودلر

او آرزوی ائتدییین آخسام یاخینلاشیر آرتیق
سن ای منیم غمیم، ای اسکی محتیم، اوسلان
باخ ایندی شهر ظلم ایچره گیزله نیر، ظلمت
سئوینج اولور بیرینه... باشقا اینسانا حیرمان
باغ عشرتین، او امانسیز و وحشی جلادی
دؤیور، ازیر، هامینی اودلو، قانلی قیرماجلا
اولورکن هر کسین، ایندی، نصیبی پئشمانلیق
توت اللریمدن، امان، سن منی بیر آز ساخلا
سولار ایچینده ندامت، گولومسه ییب، گؤرونور
غروب اندیر گونش ایندی، اولومله چارپیشاراق
سوروکله بیر اته یین غربه دوغرو، افسرده
گئجه گلیر گؤزلیم، دینله... گل بو ظلمه دالاق

حياتدا اوميد

اوميد اگر بو قارانلىق جاھاندا اولمازسا،
كىم اختاراردى حياتين شفقلى چشمه سيني؟
حياتين عشقى اگر اولماسايدى، خاطرە دە
اۈلوم كسردى سئوينجين گۈزل و شن سسيني.

اوميد، كۆھنە ايچگى دىر كى، خلقى سرخوش ائدر،
اوميد ايله قارا دونيا صفالى جنت اولار.
اوميد ايله گول آچار، باغچالار و قوشلار اوخور،
ياشيلانار قورو چۆللر، آخار، جوشار چايلار.

بشَر گۈزون آچار - آچماز گولر، گولر دونيا
اوفوق بير آينا كيمي پارلاييب دا شۇوق سالار.
اوميد غملى كۈنولده ايشيق ساچان گوندور،
گۈرن ايشيقلى گونو، گۈرمه ييب دە كيم اغلار؟

ترجمه لریندن اؤز کالر

حیاتی آنلاماییب کیم اؤلومله قهر اولسا،
سورور جاهان، گول آچارکن باهاری ایلیسین...
حیاتی آنلامایان ظلمه باش ایر، هئیهات!
حیات بو ظلمون اودوندا یانیب اولور بیتگین.

دوشمان

منيمده گنجلييم اولدو بولودلو فيرتينا، كيم
گونش پاريلدادی، گاه - گاه بولودلار آرديندان
ياغيش، دولو باغيمي اؤيله تارومار ائتدی
کی اوندا قالمادی يئتگين و قيرمیزی ميوه

و ايندی چاتيمشام افكاريمين خزان چاغينا
چيچكله نن باغيمين تورباغی قارالميشدير
سولار، مزار كيمي، اوندا درين چوخورلار آچيب
گرک کی تورباغی آلت - اوست ائديب و تازه له مک
و كيم بيلير، آچاقادير، يئنی - يئنی گوللر

يازيق کی عومرو، زامان چئنيب، تباه ائله بير
«زامان» قارانليغا باتميش و قان ايچن دوشمان
بيزيم اورک قانيميزلا، شيشيب و گوجلور اولور.

گۈل

لامارتین

بو سونسوز گئجه دە، يئنى ساحیل لره
نه زامانا قدر سوروكله نه جه ييز؟
بیرگون بئله، دمیر اتمادان عصیرلرین عمانیندا...
ایل باشا چاتمادان سنین ای گۈزل گۈل!
ماوی دالغالارین، اونو گۈرمز اولدو
اونون اورتوردوغو، داش اوزرینده من
باخ یالنیز اورتورماغا گلدیم.

بو گون کی کیمی آه... او گوند ده جوشوردون
یالچین قایالارا اوزونو چیرپیردین
کۆپوکلەنن دالغالارینی، روزگارلار
اونون آیاقلارینا نثار ائدردی

ياديندامى، آخشاملارين سوکوتوندا
سولار اوستونده و گويلر آلتيندا بيز
کورک چکيب، قاييق سورنده، آيرى سس
سنين او ماهنيندان باشقا يوکسلمزدى

بیردن بيره سانكى دالغالار سوسدولار
ساحيللر افسونلانميش کیمی اولدولار
عکس صدایا بنزر، سسلر اوجالديلار
بو سۆزلر قولاغیما چاتدی:

ای زامان اوچما دور!

سيزده شن ساعاتلار!

آخماز اولون!

بوراخين، بير دمليک سعادتن بيزلر

کامياب اولاق...

نه قدر سفيل لر، اولوم ايسته ييب،

سيزه يالواريرلار... آخين اونلار اوچون،

اونودون بختيارلارى... اونودون سيز...

نه يازيق! بيهوده يالواريب دوراردیم...

عۇمر کئچير... زامان اوچوب اوزاقلاشير!

توکنمه ! دئيکن قارا گئجه يه، أه،

دان يئرى سؤکولور!

ترجمه لریندن اؤرکلر

اگر زامان دورماق بیلمز، امان بیلمز!
گلین، اولمه دن سئویب سئویشک بیزلر
اینسان اوغلونون بیر قرار گاهی یوخدور،
زامان دورماق بیلمز، اؤتوب کئچر، بیز ده
کؤچریک دونیادان...

تهران - ۱۶ آبان ۱۳۴۲

اوج شعر

خيام

۱

ساقى! چمن اينچره باخ! اچيب گول و چيچك
گوللر سولاجاق گونشده بير هفته يه دك
گل، توك شراب ايچ كى سن باخينجا، بو ياشيل
اوتلار قورويوب، گول ده غبارا دونه چك!

۲

من تك اورى باغلى اولان قارا تئله
بو مئى كوزه سى عاشيق ايميش بير گوزله
اول قولپلارا باخماين، كى عاشيق قولودور
واختى ايله دولارميش اونو بير اينجه بئله

۳

هر صوبح اوجالار خوروزلارين اينجه سسى
اول اينجه سسين بودور درين فلسفه سى:
سن آنلامادان ايناسى اينچره سحرين
بير سايه گوروندو... كئچدى عؤمرون نفسى

حبيب ساھرىن نثرىدىن اۋرنىكلار

ايكى بۆلۈم؛ قىز سسى، قىزىل سسى،

قازان سسى كىتابىدان

آیین چیخماسی

دنیزده، سولارین افق لر بیرلشدییی یئردن، پاریلتی لار گۆزه چارپار. بیر آن سونرا،
آی طلوع ائدر.

سولاردا اهتزاز گۆرونر و ساحیل لرده ایسه درین بیر سکوت حؤکوم سورر...
آی اوجالار، اوجالدیقجا، فسادان، سولار اوزره اینجی لر یاغار. اینجی لر ایسه،
بیر کهکشان وجودا گتیرر...

مئشه لردن، آی دوغارکن، پارپاغلا دا خیشیلتی لار قولغا چاتار. آی، توتغون
پرده نی بیرتار و اؤزونو گؤسترر...

قارانلیقلا ایشیق لار بیربیرینه قارشیب، خیال انگیز شکیل لر وجود گلر. بیر آن-
دا، بايقوشون سسی، گئجه نین سکوتونو بیرتار و ایتلرین اوغولتوسو ائشیدیلر.
مزارلیق لاردا، خرابه دیوارلارین آردیندان، آی توزلو بیر چیراق کیمی پاریلدار.
توزلو، و سوسوز آغاج لاردا، بیر تیتره ییش احساس اولونور. بیر پارا کؤلگه لر شبح لر
کیمی، یئرمه یه باشلار.

سانکی، دؤیوش لرده، زنگین لر اوغروندا اولوم شربتی ایچین، یاخود زیندان لاردا
بوغولان لار، تورپاق پرده سینی بیرتیب، آیاغا قالخیب، شهره دوغرو یثریمه یه
باشلا ییرلار!

دوستاقلار، آیین دوغماغینی گؤرمز لر. بیر چوخ ائولر ده واردیرکی، زیندان
دئیل، لاکین زنگین لرین محتشم و یوکسک سارای لاری اونو طیلسیمه سالیب و
آی ایشیغنین اؤنونه چیرکین بیر پرده سالار.

بیر چوخ دیارلار واردیرکی، هاوا چوخ زامان بولودلو اولور. اهالی آیین ایشیغین
گؤرمز لر...

بیر پارا، دیارلادا واردیرکی، افق لری توزلو و دومانلی دیر، آی گؤرونورسه ده،
اییرنج بیر سیما کسب ائدر...

تهران - ۱/آبان/۱۳۴۴

پنجرهلر

يئر اوزوندى ھىر پارا ائولرىن پنجرهسى، دريايا آچىلار. اورادان، سولارىن، ھران ھىر رىنگە بوياندىغى، گونشىن باتماسىنى، آيىن چىخماسىنى سئىر ائىتمك اولور.

پنجردە واردىركى، مئشەلر، باغلارا سارى باخار، اورادان ايشىق لارلا، كۈلگە- لرىن اويناشماسىنى، پردەلرىن نسىم ايلە ترپنمەسىنى، گۇروب و يارپاغلارنى خىشىلتي سىنى و قوشلارنى جىويىلتي سىنى ائشىتمك مەمكىن اولور.

گوندوزلر گۇي قەھسى نظرى جلب ائدر.

بعضاً، ھىر مجلل ائوين پنجرهسى آچىلار، اوردان، ھىر گۇزل ساچلارنى آشاغى ساللايىب، يولدان كئچن لرىن اوزونە گولر و گول يارپاغى نئار ائدر. ھەمدە، ھىر پارا پنجرهلردن، يولدان كئچن لرىن اوست - باشىنا بولاشىق سو و كول تۇكرلر!

غرض... بو دونيادا، چوخلو ائولر واردىر و چوخلو پنجرهلر، سايمانلا باشا گلەمز.

دەمىر بارماغلىق لارى ايلە اۇرتولموش، ھۇرومچك تورو ايلە ھۇرولموش: پنجرهلرى. فرش توخوما كارخانالارنى، ھىچ آچىلماز پنجرهلرى دە اولور...

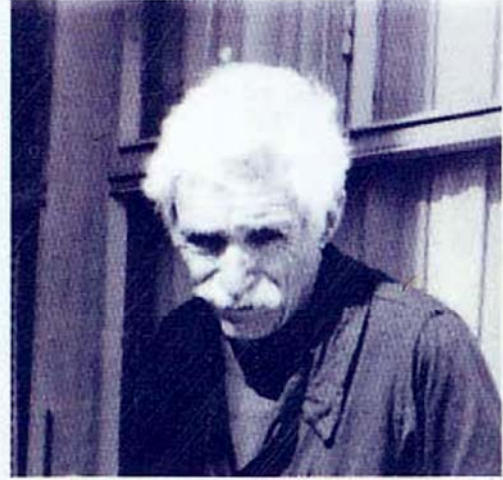
پنجرهلردن، گاه آيدىنلىق، موسىقى دالغالارى، ايلھام، اومىد، گاه دا، قارائلىق و

یأس ایچرییه نفوذ ائدر.

تبریزده کی، بابا یوردونون، پنجره‌لری آغاجلیق و چشمه‌لری بیر حیطه
آچیلاردی، اورادان بیزی کؤچورتدولر!
غربت ولایت‌لرده، قوندوغوموز ائولرین، پنجره‌لریندن توز، دومان ایچری
گیریب، هر یئری بورودو.

اورادان، بیر اتوموبیل گورولتوسو، یاد دیلی، درویش نغمه‌سینی ائشیتدیک!
عجبا، بیر زامان گله‌جک می کی دونیادا اولان، بوتون یوردلارین پنجره‌لری
باغا، باغچایا آچلیب و گوشه ساری باخیب اوردان دیلنچی سیزیلتی‌سی، توپ،
توفنگ صداسی ائشیدیلمه‌سین؟

تهران - ۲۶/مهر/۱۳۴۴

سس سالیب داغدا
گنجه سئل سولاری
مئشه دن چیخمادادیر آی یوخاری
شام آچیر ساخسیدا
بیر قانلی چیچک
اته یینده چابالیر بیر کینک...!
نه قارانلیقدی بو زیندان! نه سویوق!
نه اوچون آی بو قدر رنگی سولوق؟

حبیب ساهر ایرانین شعرینده بیر باشا اؤتچولدور و یثنی تورک شعرینین دوشونور اتاسیدیر.
بو کیتابدا اونون سئچلمیش و چاپ اولمامیش اثرلری ایله تائیش اولاجاقسیز.

ISBN 978-964-8910-82-7

9 789648 910827